

'Egel werkboek

3e druk

© 1998-2004

HCC Forth gebruikersgroep

Voorwoord

Dit werkboek is samengesteld door de werkgroep 'Egel' ("tick-Egel" of kortweg Egel) van de HCC Forth gebruikersgroep. De HCC Forth gg is een groep binnen de Hobby Computer Club die zich bezig houdt met het programmeren in en het verspreiden van de programmeertaal Forth.

Tijdens de HCC-dagen in 1996 en 1997 was er veel belangstelling voor de toepassingen die door Willem Ouwerkerk gedemonstreerd werden. In 1997 is de 'Egel werkgroep gestart. Gedurende de HCC-dagen in 1997 is een eerste, nog bescheiden, opzet van het werkboek getoond. Op de HCC-dagen in 1998 is de eerste druk van het eerste Werkboek uitgebracht.

Het systeem dat hier wordt voorgesteld is geïnspireerd door de Basic Stamp van de Amerikaanse fabrikant Parallax. Een dergelijk project is bij uitstek geschikt voor toepassing van de programmeertaal Forth.

De basis van het systeem wordt gevormd door:

- Het B+-bord, later opgewaardeerd tot het AF-bord, een ontwerp van Bas Boetekees;
- ANS-Forth in EPROM voor het B+/AF-bord, geschreven door Willem Ouwerkerk;
- Server- en Crosscompilersoftware van Willem Ouwerkerk;
- FLAP, FLAsh-Programmer van Willem Ouwerkerk;
- AT51, experimenteerprint van Willem Ouwerkerk;
- AT89Cx051, de kern van het project, een microcontroller van Atmel.

Tijdens de looptijd van het werkboekproject zijn tevens tot stand gekomen:

- F+-bord, vergelijkbaar met B+- en AF-bord, van Paul Wiegman;
- FAT-15V-voeding voor B+- en AF-bord
- RS-FLAP, een flashprogrammer voor de PC-versie van Willem Ouwerkerk
- Pcross, een crosscompiler die zonder het AF-bord werkt, van Willem Ouwerkerk.

De projecten, zowel de hardware als de software, zijn ontwikkeld door Willem Ouwerkerk. De leden van de werkgroep hebben de projecten gebouwd, getest, de documentatie samengesteld, wijzigingen voorgesteld en doorgevoerd en vooral onderling veel commentaar geleverd.

De 'Egel werkgroep is voor informatie en bestellingen bereikbaar via:

Willem Ouwerkerk
Boulevard Heuvelink 126
6828 KW Arnhem
telefoon: 026 44 31 305

e-mail: voorz@forth-gg.hobby.nl

Forth BBS: 026 44 22 164

1^e druk najaar 1998

2^e druk najaar 1999

3^e druk najaar 2004

© HCC Forth gg.

Zie binnenzijde achterflap

'Egel werkboek

© HCC Forth gebruikersgroep

Werkgroep 'Egel

Bas Boetekees
Leendert van den Heuvel
Willem Ouwerkerk
Paul Wiegmans
At van Wijk
Dick Willemse

Auteursrecht:

De teksten, figuren, schema's en programma's in dit werkboek, m.u.v. de technische publicaties betreffende de producten van verschillende fabrikanten genoemd in de appendices, zijn beschermd eigendom van de HCC Forth Gebruikersgroep. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van in dit boek gepubliceerde onderwerpen is slechts toegestaan na uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de HCC Forth Gebruikersgroep.

Voor het verkrijgen van die toestemming kunt u zich wenden tot:

Voorzitter HCC Forth gg
W. Ouwerkerk
Boulevard Heuvelink 126
6828 KW Arnhem
Tel. 026-4431305
e-mail voorz@forth-gg.hobby.nl

De HCC Forth Gebruikersgroep stelt zich niet aansprakelijk voor de gevolgen van eventuele fouten.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	5
Lijst met software / hardware	6
Inleiding	7
Algemene aanwijzingen.	9
Testen van je zelfgebouwde systeem	10
Binaire teller	13
Looplicht.....	16
Looplicht-2.....	18
Analoog / Digitaal-omzetting	21
Lichtmeter	23
Seriële I/O (RS232)	26
Analoge Datalogger	29
Pulsbreedtemodulatie (PBM).....	34
Relais-aansturing.....	37
Servo-aansturing	40
Unipolaire stappenmotor.....	44
Bipolaire stappenmotor	48
Frequentiemeting	52
Ontvanger Afstandsbediening	58
Zender Afstandsbediening	63
7-Segmentdisplays	68
LCD-aansturing.....	72
I ² C-inleiding.....	76
I ² C-UIT	78
I ² C-I/O	81
I ² C-EEPROM.....	84
I ² C-Klok.....	87
Appendix 'Input/Output'	90
Appendix 'Timers/Counters'	94
Appendix 'Serieel / RS232'	97
Appendix 'Externe Interrupts'	99
Appendix 'Stappenmotoren'	100
Appendix 'RC5'	103
Appendix 'LCD'	106
Appendix 'I ² C'	108
Appendix 'Solderen'	116
Appendix 'Experimenteren'	117
Appendix 'Programmeren'	118
Appendix 'Het laden van bestanden'	119
Appendix 'Internet-adressen'	120
Appendix 'TLC 549'	121
Appendix 'MAX 232'	123
Appendix 'BUK100-50GL'	125
Appendix 'BC517'	127
Appendix 'ULN2803'	129
Appendix 'L293D'	131
Appendix 'SFH506'	133
Appendix 'S101S101'	135
Appendix 'LTS547AR'	137
Appendix 'Schema van EHW16-D'	139
Appendix 'I ² C-print'	140
Appendix 'Bouwtips'	142
Achterflap / Colophon.....	143

Lijst met software / hardware

Hardware EHW-01 Software ESW-01	13
Hardware EHW-01 Software ESW-02	16
Hardware EHW-03 Software ESW-03	18
Hardware EHW-04	21
Software ESW-04	21
Hardware EHW-05 Software ESW-05	23
Hardware EHW-06 Software ESW-06	26
Hardware EHW-07 Software ESW-07	29
Hardware EHW-08 Software ESW-08	34
Hardware EHW-09 Software ESW-09	37
Hardware EHW-10 Software ESW-10	40
Hardware EHW-11 Software ESW-11	44
Hardware EHW-12 Software ESW-12	48
Hardware EHW-13 Software ESW-13	52
Hardware EHW-14 Software ESW-14	58
Hardware EHW-15 Software ESW-15	63
Hardware EHW-16A EHW-16D Software ESW-16	68
Hardware EHW-17 Software ESW-17	72
Hardware EHW-18A EHW-18I.....	76
Hardware EHW-18A EHW-18I Software ESW-18.....	78
Hardware EHW-18A EHW-18I Software ESW-19.....	81
Hardware EHW-18A EHW-18I Software ESW-20.....	84
Hardware EHW-18I EHW-18A Software ESW-21	87

Inleiding

Het 'Egel'-werkboek is opgezet als cursus- en ideeënboek voor het bouwen van hard- en softwaretoepassingen. Het bevat:

- Schema's, PCB-layouts en onderdelenlijsten voor de hardware
- Listings voor de software (ook op flop)
- Appendices met aanvullende informatie

De geteste en gedocumenteerde electronicabouwprojecten zijn bedoeld als een startpunt voor het zelf ontwerpen en bouwen van meet- en regelsystemen, besturingen.....enzovoorts.

Het werkboek bevat een aantal elementaire toepassingen, zoals poorten, RS232, I²C, ADC, enzovoort. Het is de bedoeling dat je deze als bouwstenen voor je eigen, nog te ontwikkelen ontwerpen gaat gebruiken. De projecten in dit werkboek worden gemaakt met algemeen verkrijgbare onderdelen. De onderwerpen zijn zodanig gekozen en zo in volgorde gezet dat ook beginners, zowel in het ontwikkelen van hardware als in de taal Forth, ervaring kunnen opdoen en hun kennis kunnen uitbreiden.

De eerste 7 projecten vormen de inleiding en worden alle zeven op een enkel experimenteerprintje AT51 gebouwd. De overige projecten kunnen meestal op eenzelfde experimenteerprint worden gebouwd. Voor twee projecten, het 7-segmentdisplay en I²C, zijn aparte printplaten ontworpen en leverbaar.

Wat moet je aanschaffen voor de 'Egelprojecten'?

Daar gaan we:

- AF-bord met ANS-Forth-EPROM en Crosscompiler.
- FLAP voor het programmeren van een 89Cx051 via het AF-bord.
- AT51-experimenteerprint.

of

- RS-FLAP voor het programmeren van een 89Cx051 via de COM-poort van uw PC.
- AT51-experimenteerprint.

We kunnen de volgende varianten leveren:

- Het beginnerspakket: AF-bord met ANS-Forth EPROM
- Het pakket zonder controllerbord: als je reeds een AF- of B+-bord bezit
- De PC-versie (met simulator)

Wat heb je nog meer nodig?

Bij elk van deze systemen is een homecomputer met een RS232-aansluiting nodig. De server is geschreven voor de PC maar elk ander systeem met een eigen communicatieprogramma is, weliswaar met enige beperkingen, geschikt. De PC-versie werkt alleen op de 'compatibles'.

Ga je verder met eigen ontwikkelingen dan vind je alle info die daarvoor nodig is in dit werkboek en in het ByteForth Handboek. De gebruikte programmeertaal is Forth. Een spoedcursus Forth is in het handboek opgenomen.

AT89Cx051 staat voor de AT89C2051-microcontroller van de chipproducent Atmel die in dit werkboek gebruikt wordt; ook wel de "2051". Maar ook de AT89C1051 en AT89C4051 zijn bruikbaar. Alle hebben dezelfde 8051-Intel-instructieset en een gelijksoortige geheugenindeling.

De AT89C2051-24PC wordt hier gebruikt met een kristal van 6 MHz. Dit is voor alle toepassingen in dit werkboek snel genoeg: 500.000 instructies per seconde. Al onze egelsoftware, waarbij interne timers en softwarematige tijdlussen worden gebruikt, houdt rekening met deze kristalfrequentie van 6 MHz. Voor je eigen projecten kan je ook voor een 12-MHz-kristal of zelfs voor een 24-MHz-exemplaar kiezen.

Wat de hardware betreft zijn er twee benaderingen mogelijk:

1. Versie met AF-bord en FLAP
2. PC-versie met RS-FLAP

Het AF-bord is een herziene uitvoering van het B+-bord. Het wordt kant en klaar geleverd, zonder voeding. Het AF-bord wordt gebruikt in combinatie met de FLAP-programmer.

De PC-versie is een programma voor de PC waarmee de projecten ook uitgevoerd kunnen worden. Met de bijbehorende RS-FLAP-programmer worden dezelfde resultaten verkregen als bij de AF-versie: een geprogrammeerde microcontroller die op het AT51-printje zijn taak gaat uitvoeren. De PC-versie heeft tevens een simulator waarmee programma's getest kunnen worden voordat de microcontroller geprogrammeerd wordt.

Voor alle systemen is hetzelfde werkboek van toepassing. Alleen van het ByteForth Handboek bestaan aangepaste versies.

De listings die bij de projecten geleverd worden (ESW-xx), worden op schijf bewaard in de subdirectory 'EGEL. De werkdirectory is de subdirectory WORK. Zelfgemaakte bestanden, zoals de zelf in te typen projecten ESW-1 t/m 4, maak je aan in WORK of je kopieert ze daar naar toe. Geteste bestanden kun je later verplaatsen naar een andere subdirectory met bijvoorbeeld de naam FILES.

Algemene aanwijzingen.

Beginners

In het werkboek zijn de eerste zeven instructieprojecten bedoeld voor de echte beginners: beginners in solderen en/of beginners in Forth.

Diegenen die geen soldeerervaring hebben lezen voordat zij gaan bouwen de appendix 'Solderen'. Daarin zijn enkele praktische tips en wat algemene aanwijzingen gegeven.

De eerste zeven projecten moeten in de gegeven volgorde gebouwd worden op een en hetzelfde AT51-printje. Stap voor stap wordt zo de nodige basiskennis en -vaardigheid opgedaan om de volgende projecten zonder al te grote moeilijkheden te kunnen realiseren.

Gevorderden

Het is op zijn minst nuttig de eerste zeven projecten toch door te werken om bekend te raken met de gekozen aanpak en met de basisroutines uit de listings. Dezelfde primitieven worden later steeds weer toegepast. Ook met de wijze waarop de programma's zijn opgebouwd raakt men zo gemakkelijk vertrouwd. Bouwen van deze projecten blijft aanbevolen, ook al omdat de gemaakte print later in nog een project gebruikt wordt.

Allen

Vanaf project 8 zijn de toepassingen zelfstandig werkend. De meeste passen op een enkele AT51-print. Voor het project Frequentiemeting ESW-13 is het hardware-eindresultaat EHW-06 van de eerste 7 projecten bruikbaar. Voor de projecten 7-Segmentdisplay ESW-16 en I²C ESW-18 t/m 22 zijn aparte printplaten ontworpen.

Bovendien wordt sterk aanbevolen om tenminste de eerste vier projecten niet van schijf in te lezen maar om zelf een tekstbestand te maken met een eenvoudige ASCII-editor en dit weg te schrijven naar de directory WORK. Zo lang zijn ze nou ook weer niet. De listings staan ook in de subdirectory EGEL. Op deze manier maak je het best kennis met de programma-opbouw.

Projectnummers

De projecten gaan vergezeld van twee aanduidingen:

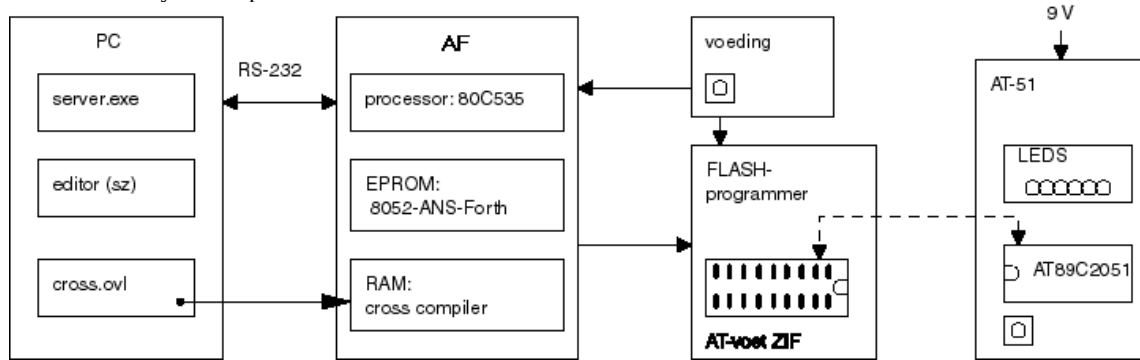
EHW-xx : de 'Egel-HardWare: schema en bedradingsplan

ESW-xx : de 'Egel-SoftWare: programmalisting

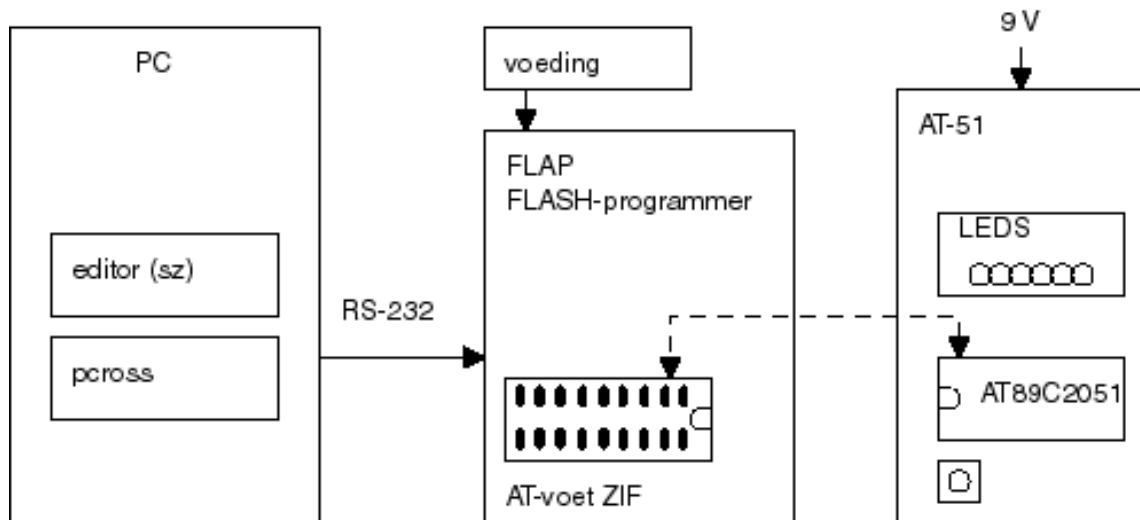
De ESW-nummers worden doorgenummerd; bij elk project hoort andere software en een andere listing. De hardware (schema en bedradingsplan) kan voor een gegeven project hetzelfde zijn als voor een eerder project. Het EHW-nummer is dan hetzelfde als het eerdere project en het is dan dus lager dan het ESW-nummer. In de schema's en bedradingsplannen worden alleen de componenten getekend die nieuw zijn in dat project en die toegevoegd moeten worden aan de minimaal aanwezige componenten van een kant en klaar gebouwde AT51-printplaat. Dit betekent dat de microcontroller en de onderdelen direkt daaraan verbonden, zoals kristal, resetknop e.d., niet in de schema's getekend worden. Zie het ByteForth Handboek.

Blader nu eerst door de appendices en ga dan weer verder vanaf dit punt.

Het ontwikkelsysteem op basis van AF

Het ontwikkelsysteem met RS-FLAP
RS-232

Testen van je zelfgebouwde systeem

Voor de AF-versie zijn nu beschikbaar:

- AF-bord met de 8052-ANS-Forth-EPROM met je PC als terminal. Deze wordt gebouwd geleverd.
- Zelf te bouwen FLAP met de bestanden Server/Cross v1.70. Voor de installatie zie ByteForth Handboek v1.70

Voor de PC-versie zijn beschikbaar:

- Zelf te bouwen RS-FLAP, rechtstreeks via een COM-poort te besturen vanuit je PC met het bestand Cross v1.70pc. Voor de installatie zie ByteForth Handboek v1.70pc of hoger.

Bij het aansluiten van de voedingsspanning op het AF-bord of op de FLAP: GEEN chip in de ZIF-voet!

Bij het laden van CROSS.OVL en compileren: GEEN chip in de ZIF-voet!

De nieuwe samenstelling wordt eerst op interpreter-niveau getest:

1. De PC, het AF-bord, de FLAP (de flashprogrammer, nog zonder de te programmeren microcontroller) en de voeding zijn gereed en op elkaar aangesloten. Het AT51-printje leggen we even opzij. Voor de PC is er de ByteForthsoftware SERVER.EXE- en CROSS.OVL. Het 8052-ANS-Forth zit in de EPROM op het AF-bord.
2. De SERVER wordt opgestart. Een aantal maal <CR> geeft aan of er leven in het systeem zit. Niet? Druk dan op de resetknop van het AF-bord, als die tenminste aanwezig is. Deze knop heeft hetzelfde effect als het intikken van het woord **COLD** en brengt je weer in de opstarttoestand.
Nuttige toetsen zijn <F10>, <F1> en <ESC>. Geldige toetsen: zie de statusbalk onder aan het scherm.
3. <F10>-transmit-DnLdOVL, vraagt om [path]CROSS[.OVL]. <ESC> <ESC> [<CR>] De sneltoets <Shift-F8> doet hetzelfde. Zie het menu onder F1. Cross is nu naar het geheugen van AF gestuurd.
4. We controleren nu de werking en gebruiken daarvoor het woord **TEST** dat de code op de host executeert.

```

COLD           \ reset het systeem (of: de resetknop)
ATOM DUP      \ DUP als subroutine (Cross is nog leeg!)
1 TEST DUP
.S            \ laat zien wat er op de stack staat
atom 2drop    \ MAG DUS OOK IN KLEINE LETTERS

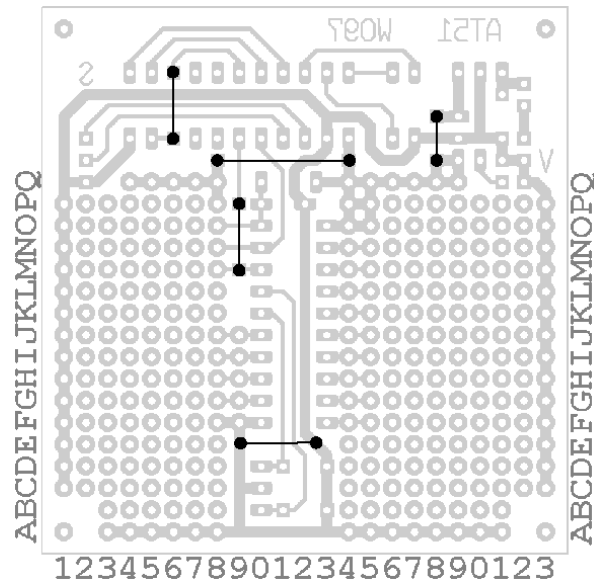
```

Zolang je de voedingsspanning op AF laat staan kun je de PC uit- en weer aanzetten. De crosscompiler blijft daarbij in het RAM van het AF-bord behouden. Een Nicadbatterij op je AF is ook heel praktisch; die levert voldoende energie om de software enige weken tot zelfs maanden in RAM te bewaren, ook als de voeding uitgeschakeld is.

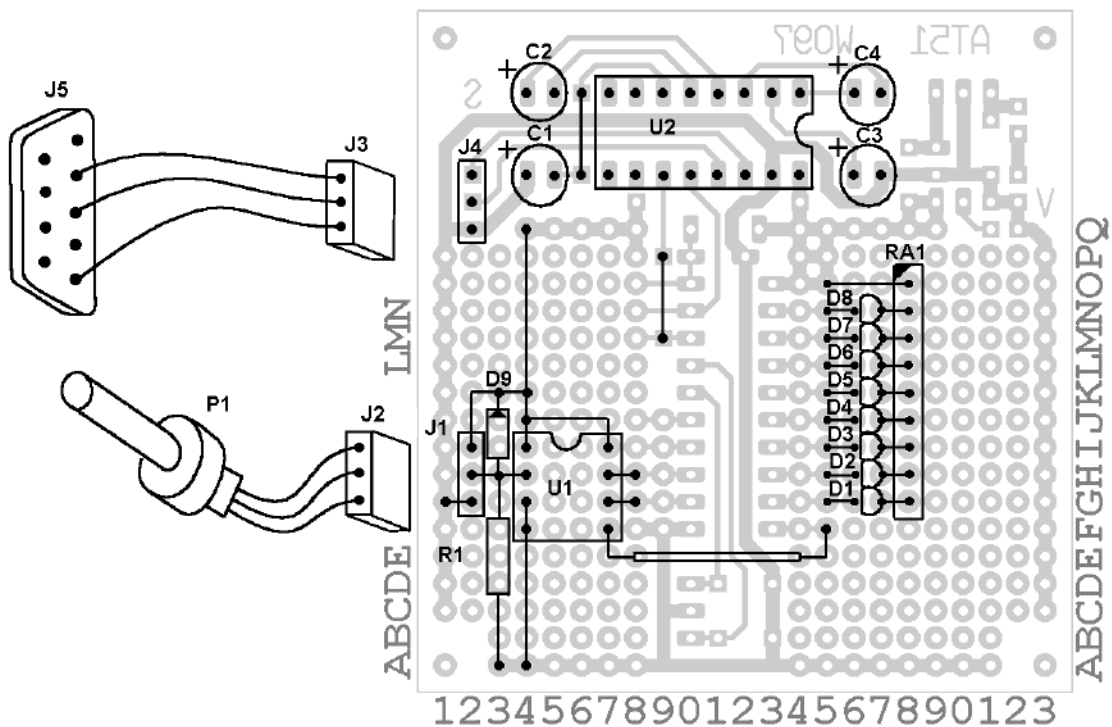
De AT51-experimenteerprint

De meeste projecten in dit werkboek worden gebouwd op dit experimenteerprintje. Het hieronder afgebeelde exemplaar is voorzien van de draadbruggen die voor de eerste 7 projecten aangebracht moeten worden.

Voor de eerste 7 projecten is het nodig om eerst deze draadbruggen van geïsoleerd draad aan te brengen. Zie ook de appendix 'Solderen'.

Het volgende bedradingsplan (lay-out) bevat het resultaat van de eerste 7 projecten die achtereenvolgens allemaal op een-en-hetzelfde printje gebouwd zullen worden.

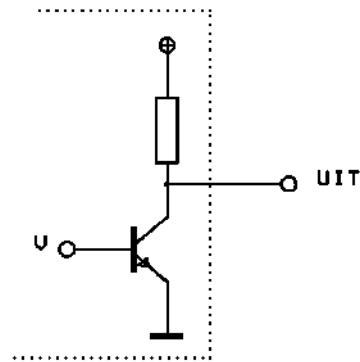

Binaire teller

Hardware EHW-01
Software ESW-01

in: (-)
uit: poort-1 (8 LED's)

Acht LED's (Light Emitting Diodes) lichten op in 8-bit binaire code. De waarde neemt steeds met 1 toe. De microcontroller stuurt de LED's op poort-1 geïnverteerd aan (hoog = uit, laag = aan).

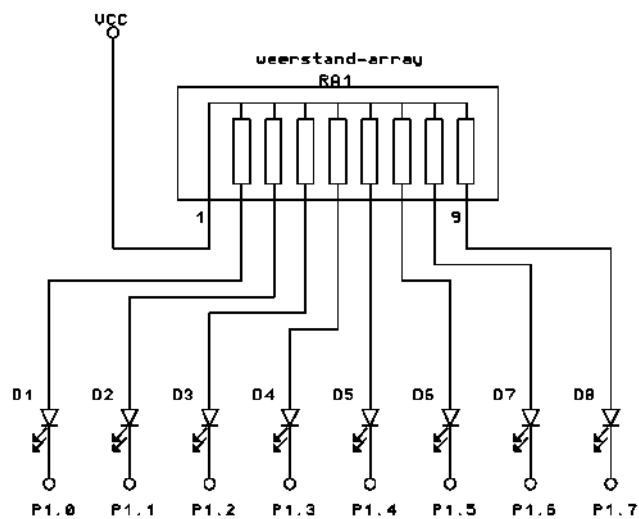

Opbouw van 1-bit uitgang

U	UIT
0	1
1	0

waarheidstabel van uitgang

Schema

Snelstartinstructie (1)

De voorgaande test is goed verlopen. Nu is het eerste project (EHW-01) gebouwd op het AT51-printje en dat ligt onder handbereik. We gaan de listing ESW-01 van project-1 invoeren.

De procedure daartoe is als volgt. Programma's moeten eerst met een ASCII-editor geschreven worden en in de subdirectory WORK opgeslagen. Daarna worden ze van schijf teruggelezen. De microcontroller wordt vervolgens in de FLAP geprogrammeerd en wordt tenslotte overgeplaatst naar het AT51-printje. Tijdens het overbrengen van het programma van de computer naar de FLAP mag de microcontroller NIET in de ZIF-voet zitten! Het AT51-printje met de LED's zal apart gevoed worden door een 9V batterij.

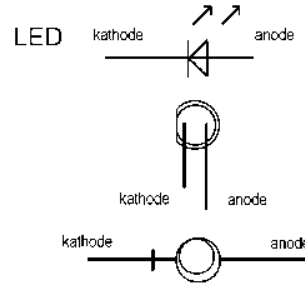
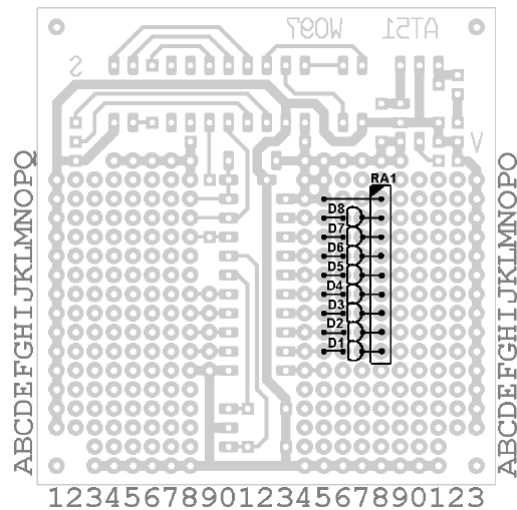
Voor dit eerste project volgt hier een samenvatting van de handleidingen. Later wordt een kortere methode gegeven. Het systeem is opgestart volgens de beschrijving die eerder gegeven is:

1. **COLD** \ reset naar de (koude, lege) begintoestand
 \ of gebruik, indien aanwezig, de resetknop op de voeding
2. <F10>-DOScmd-DIR-.-editor-bestandsnaam.FRT
Schrijf het programma (een bestand met de extensie .FRT) met de editor. Schrijf het programma weg naar schijf in de subdirectory WORK.
3. <F10>-transmit-DnLdASCII-[bestandsnaam]
 \ Compileer naar AF-bord. Vastloper? <Ctrl-Brk>
4. <ESC> <ESC> \ om zonder menu naar het hoofdscherm te gaan
 <CR> \ om te controleren of alles goed is gegaan.
5. Plaats nu de microcontroller in de ZIF-voet. Let op de plaatsingsrichting.
6. **e** <CR> \ empty: flashgeheugen leegmaken
 p <CR> \ program: programma overbrengen
 v <CR> \ verify: overdracht controleren
7. Haal de chip nu uit de programmer, controleer de pennetjes en plaats hem op de AT51-print. Let weer op de richting.
8. Sluit de batterij aan op de AT51 en beoordeel de werking. Bedien ook eens de resetknop op dit printje.

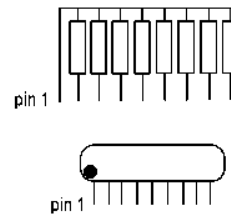
We gaan nu weer terug naar de PC:

9. **COLD** \ Reset het systeem met de resetknop op het AF-bord.
Als het systeem nu vast zit (check <CR>) dan is er een eenvoudige ingreep die vaak werkt:
<F10>-poort-verander COM-poort <CR> en zet de COM-poort weer op de eerste waarde.

Bedradingsplan

weerstandarray

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
D1 t/m D8	Rode LED 2 mm of 2,5 mm
RA1	SIL-9 weerstandarray 8 * 330 Ω

Bouwaanwijzing

Soldeer eerst de SIL-9 weerstand op de aangegeven plaats op de experimenteerprint. Breng de LED's aan en gebruik de aansluitdraad van de LED als draadbrug naar de SIL.

Software

De LED's zijn aangesloten op poort-1 (1.0...1.7) van de microcontroller. Bij het opstarten gaan alle acht LED's eerst aan en daarna weer uit. Dit is de "koude start" van het programma. Vervolgens komt het programma in een eindeloze lus. De LED's worden daarin met een cyclustijd van 25 ms aangestuurd. De top van de datastack wordt gebruikt als teller.

\ Binaire teller met AT89C2051 op poort-1, codelengte 92 bytes.

```

89C2051 TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
$90 SFR LEDS             \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                          \ van 8 LED's

: TELLER                 \ Een binaire teller
  SETUP
    0 TO LEDS    250 MS   \ Alle LED's aan en wacht
  -1 TO LEDS    250 MS   \ Alle LED's uit en wacht
    0
  BEGIN
    1 +           \ Verhoog teller op de stack
  DUP
    INVERT TO LEDS \ Maak kopie
    25 MS         \ Keer om en stuur LED's aan
  AGAIN          \ Wacht even
                \ Begin weer opnieuw
;

' TELLER      RESET-VEC  SET-VECTOR \ TELLER start op na een reset

```

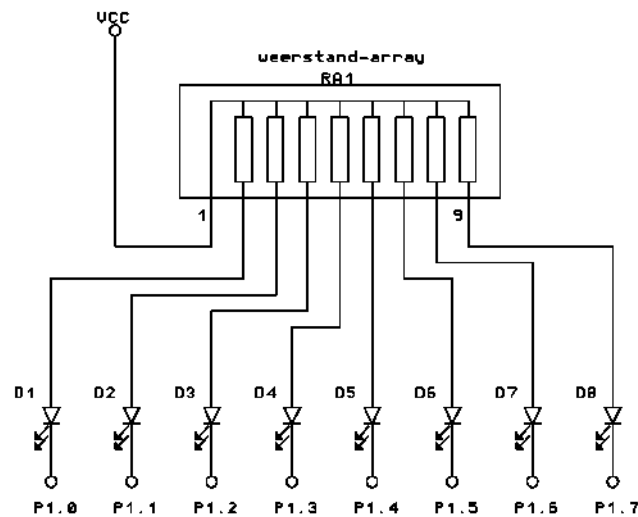
Looplicht

Hardware EHW-01
Software ESW-02

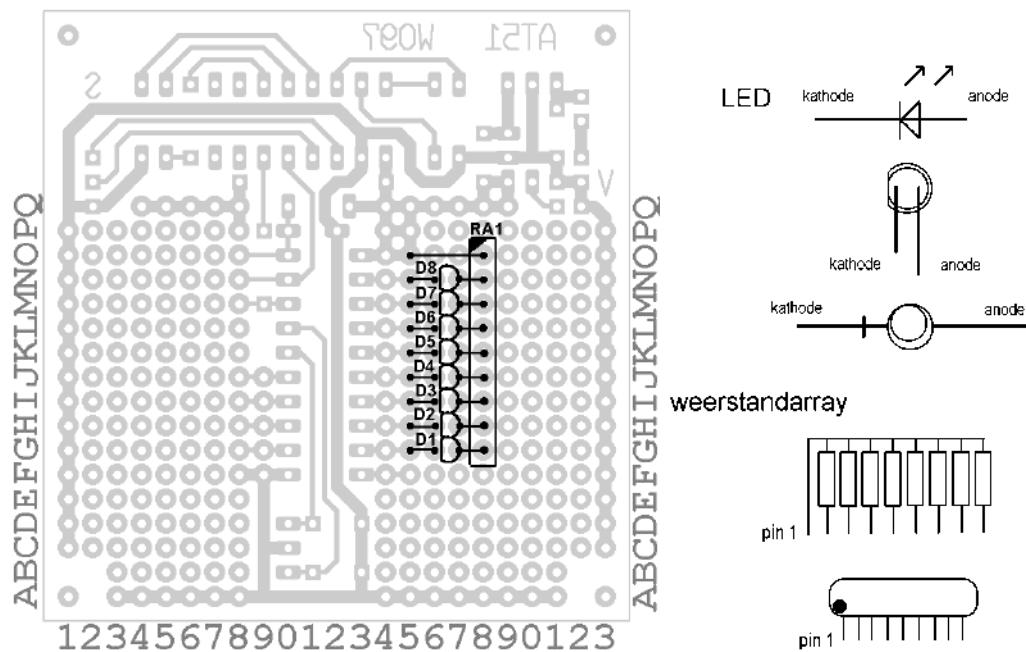
in: (-)
uit: poort-1 (8 LED's)

Van acht LED's op poort-1 wordt steeds een volgende LED aangestuurd. Na de achtste LED (poort-1.7) komt weer de eerste (1.0). Hierdoor ontstaat het effect van een rondlopend licht.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
D1 t/m D8	Rode LED 2 mm of 2,5 mm
RA1	SIL-9 weerstandarray 8 * 330 Ω

Bouwaanwijzing

Soldeer JP1 en JP2 en breng de draadbruggen aan. Soldeer de SIL-9 weerstand op de aangegeven plaats op de experimenteerprint. Breng de LED's aan. Gebruik de aansluitdraden van de LEDs als draadbrug om de weerstandarray aan te sluiten.

Software

De acht LED's zijn aangesloten op poort-1 van de microcontroller. De 'koude start' is nu in een aparte colondefinitie ondergebracht. Het woord **SETUP** moet altijd aan het begin van de hoofdroutine worden geplaatst om de Forthstack correct te installeren. Binnen de DO-LOOP wordt de waarde van de index **I** gebruikt om een schuifregister na te bootsen.

\ Looplicht met AT89C2051 op poort-1, codelengte 128 bytes.

```
89C2051 TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
$90 SFR LEDS            \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                        \ van 8 LED's

: KNIPPER      ( -- )    \ Visualiseer opstarten
  0 TO LEDS    250 MS    \ Alle LED's aan
  -1 TO LEDS   250 MS    \ Alle LED's uit
  ;

: LOOPLICHT    ( -- )    \ Een looplicht
  SETUP        \ Installeer Forth stacks
  KNIPPER
  BEGIN
    8 0 DO      \ Doe lus acht maal
      1 I LSHIFT \ Maak bitpatroon
      INVERT TO LEDS
      100 MS    \ Keer om en stuur de LED's aan
    LOOP        \ Wacht even
  AGAIN        \ Begin weer opnieuw
  ;

' LOOPLICHT RESET-VEC SET-VECTOR \ LOOPLICHT start op na een reset

\ Einde
```

Snelstartinstructie (2)

Voor het tweede project wordt hetzelfde AT51-printje als bij het eerste project (EHW-01) gebruikt. Het systeem is opgestart volgens de voorgaande beschrijving. In de FLAP zit weer GEEN microcontroller! We gaan de listing ESW-02 van het tweede project invoeren.

We gebruiken nu de funktietoetsen:

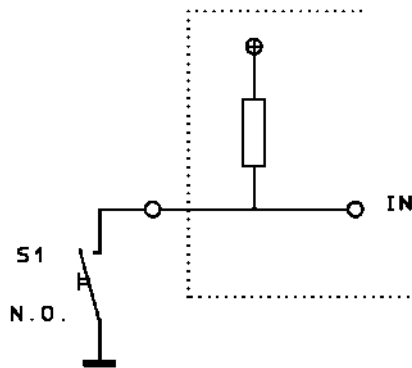
1. <CR> **COLD** \ als eerste altijd nuttig
2. <F3> \ DIR en/of
<F4> \ editor
3. <F5> \ download programmabestand (of <Shift-F5>)
4. plaats de chip (nu pas!)
5. **e p v** <CR> \ zie ... **e** chip eruit, chip erin, **p v** <CR>
6. chip overplaatsen naar de AT51-print en testen.

Looplicht-2

Hardware EHW-03
Software ESW-03

In: poort-3.2...-3.3 (2 schakelaars)
Uit: poort-1 (8 LED's)

Met de stand van twee schakelaars is de rondloopsnelheid van het looplicht in te stellen op 4 waarden in stappen van 10 ms. De stand van de twee schakelaars wordt via de laagste twee bits van poort-3 door de microcontroller ingelezen. Als een schakelaar open is dan wordt de ingang van de microcontroller door de interne pull-upweerstand naar plus (logisch hoog niveau) getrokken. Zie ook de appendix Input/output.

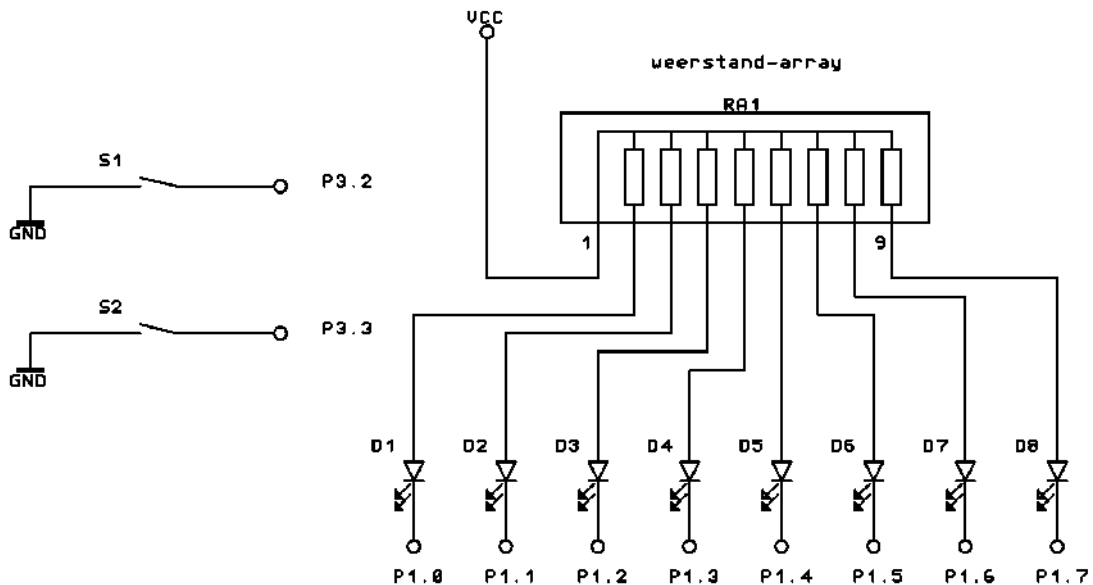

Ingang met N.O. schakelaar

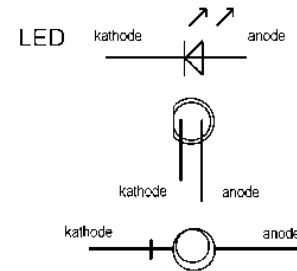
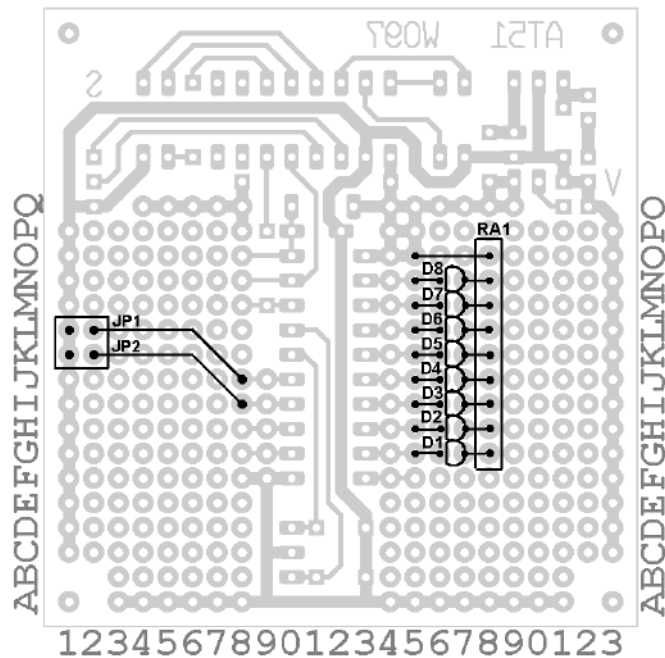
S1	IN
0	1
1	0

Waarheidstabel van ingang

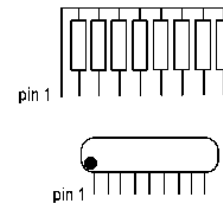
Schema

Bedradingsplan

weerstandarray

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
D1 t/m D8	Rode LED 2 mm of 2,5 mm
RA1	SIL-9 weerstandarray 8 * 330 Ω
JP1, JP2	2-polige contactstrip male
-	Twee jumpers

Bouwaanwijzing

Soldeer JP1 en JP2 en breng de draadbruggen aan. Soldeer de SIL-9 weerstand op de aangegeven plaats op de experimenteerprint. Breng de LED's aan. Gebruik de aansluitdraden van de LEDs als draadbrug om de weerstandarray aan te sluiten.

Software

Alle 8 bits van poort-3 worden tegelijk ingelezen. Bit-2 en -3 worden hieruit afgezonderd en verder in het programma verwerkt.

\ Looplicht met regelbare snelheid op poort-1, codelengte 178 bytes.

```
89C2051 TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
$90 SFR LEDS            \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                        \ van 8 LED's
$B0 SFR INGANG          \ Ingang met 2 schakelaars
                        \ op bit-2 en 3
: 10MS                  \ Wacht u x10 millisecon.
  ?DUP IF 0 DO 10 MS LOOP THEN
  ;

: WACHT                  \ Wacht 0 tot 120 millisecon
  INGANG INVERT          \ Schakelaars zitten aan massa!
  $0C AND                \ Alleen bit-2 en 3 zijn geldig
  10MS                   \ Wacht INGANG x10 millisecon.
  ;

: NAAR-LEDS              \ Zet x op de LED's
  INVERT TO LEDS         \ Inverteer x en stuur LED's aan
  ;

: KNIPPER                \ Visualiseer opstarten
  -1 NAAR-LEDS 250 MS    \ Alle LED's aan
  0 NAAR-LEDS 250 MS     \ Alle LED's uit
  ;

: LOOPLICHT              \ Een eenvoudig looplicht
  SETUP                  \ Installeer Forth stacks
  KNIPPER
  BEGIN
    8 0 DO               \ Doe lus acht maal
      1 I LSHIFT         \ Maak bitpatroon
      NAAR-LEDS          \ Zet patroon op de LED's
      WACHT              \ Wacht even
    LOOP
  AGAIN                  \ Begin weer opnieuw
  ;

' LOOPLICHT RESET-VEC SET-VECTOR \ LOOPLICHT start op na een reset

\ Einde
```

Algemene programma-struktuur

```
89C2051 TARGET \ 89C2051 is default en mag dus worden weggelaten
$90 SFR pnaam \ poort-1 voor de LED's
.....      \ variabelen e.d.
: naam1 ... ; \ de colonefinities
.....      \ enz.
: naam
  SETUP      \ in hoofdroutine
  ..... ;
' naam RESET-VEC SET-VECTOR \ opstarten programma
```

Analoog / Digitaal-omzetting

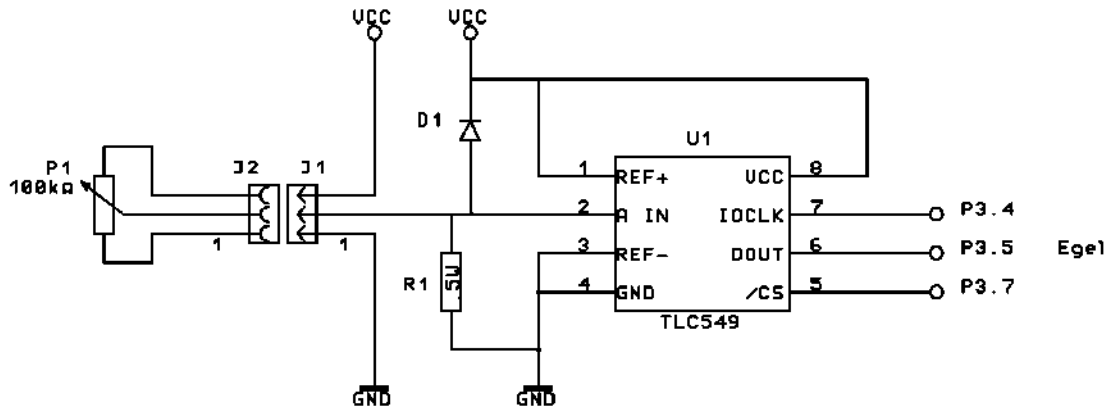
Hardware EHW-04
Software ESW-04

in: P3.5 (ADC data)

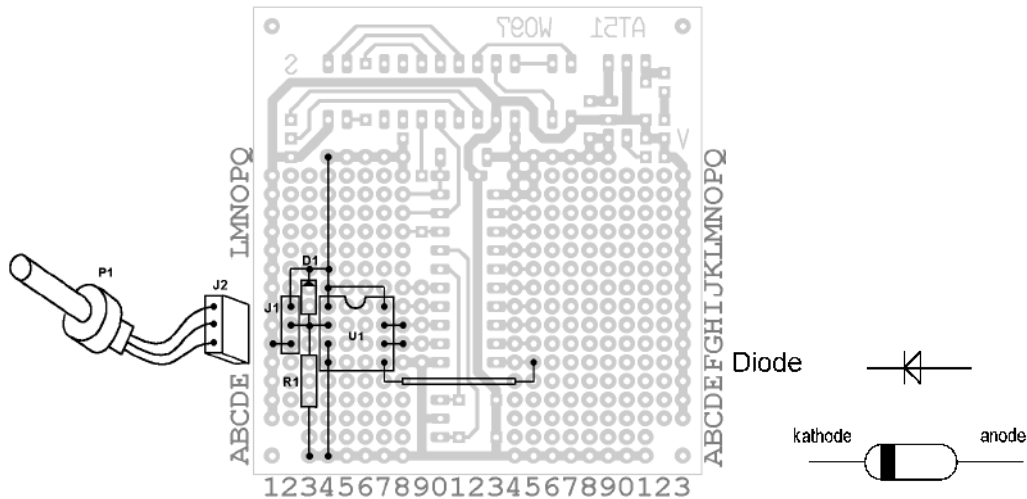
uit: poort-1 (8 LED's); P3.4 (ADC-klok); P3.7 (ADC-select)

De spanning van een potentiometer wordt door een analoog/digitaalomzetter in een 8-bitwaarde omgezet. Deze waarde wordt serieel door de microcontroller ingelezen en in binaire code op de 8 LED's weergegeven.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
D1	BAT85 diode
R1	100 k Ω
P1	1 k Ω potmeter
J1	3-polige contactstrip male
J2	3-polige contactstrip female
U1	TLC549IP
-	DIL-8 IC-voet

Bouwaanwijzing

Soldeer eerst de weerstand en de diode, daarna de DIL-8 IC-voet op de plaats van U1 en soldeer de draadbruggen en aansluitdraden. Breng de potmeter van 1 k Ω aan volgens het bedradingsplan.

Software

De 8-bit uitvoer van de ADC wordt bit-voor-bit ingelezen in de microcontroller. De communicatie tussen de microcontroller en de ADC verloopt via bits 4, 5 en 7 van poort-3. Deze worden individueel als bit-SFR aangesproken voor in- en uitvoer van de ADC.

\ Analoog naar digitaal omzetting met de TLC549IP. Lengte 201 bytes.

```

89C2051 TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
$90 SFR LEDS             \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                          \ van 8 LED's
$B4 BIT-SFR ADC-KLOK      \ Klokpuls-invoer P3.4
$B5 BIT-SFR ADC-DATA      \ Data-uitvoer P3.5
$B7 BIT-SFR ADC-SELECTEER \ Activeer invoer P3.7

: ADC                    ( -- u )
    FALSE TO ADC-KLOK    \ Doe een AD-omzetting
    TRUE TO ADC-SELECTEER \ Stop lezen van analoge invoer
    4 0 DO LOOP          \ Start AD-omzetting
    FALSE TO ADC-SELECTEER \ Conversie duurt min. 17 us
    ADC-DATA 1 AND        \ Start uitlezen
    7 0 DO                \ Lees databit-7
        TRUE TO ADC-KLOK  \ Lees resterende 7 databits
        FALSE TO ADC-KLOK
        2 * ADC-DATA 1 AND OR
    LOOP
    TRUE TO ADC-KLOK
;

: NAAR-LEDS              ( u -- )
    INVERT TO LEDS
;

: KNIPPER                ( -- )
    -1 NAAR-LEDS 250 MS  \ Visualiseer opstarten
    0 NAAR-LEDS 250 MS   \ Alle LED's aan
;                          \ Alle LED's uit

: TOON-ADC               ( -- )
    SETUP KNIPPER
    BEGIN
        ADC NAAR-LEDS    \ Lees ADC en toon uitkomst
    AGAIN
;

' TOON-ADC RESET-VEC SET-VECTOR \ Installeer ADC omzetter
\ Einde

```

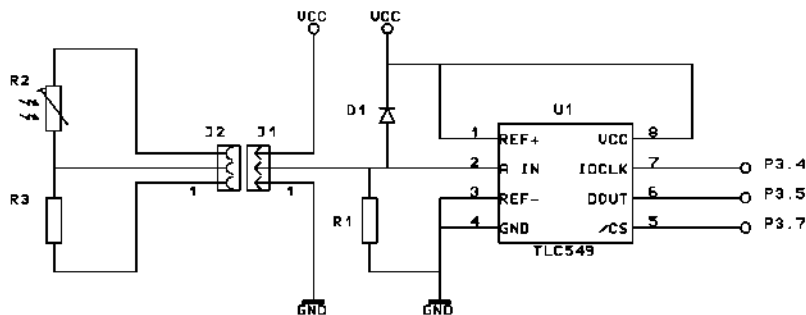
in: P3.5 (ADC-data)

uit: Poort-1 (LED's); P3.4 (ADC-klok); P3.7 (ADC-select)

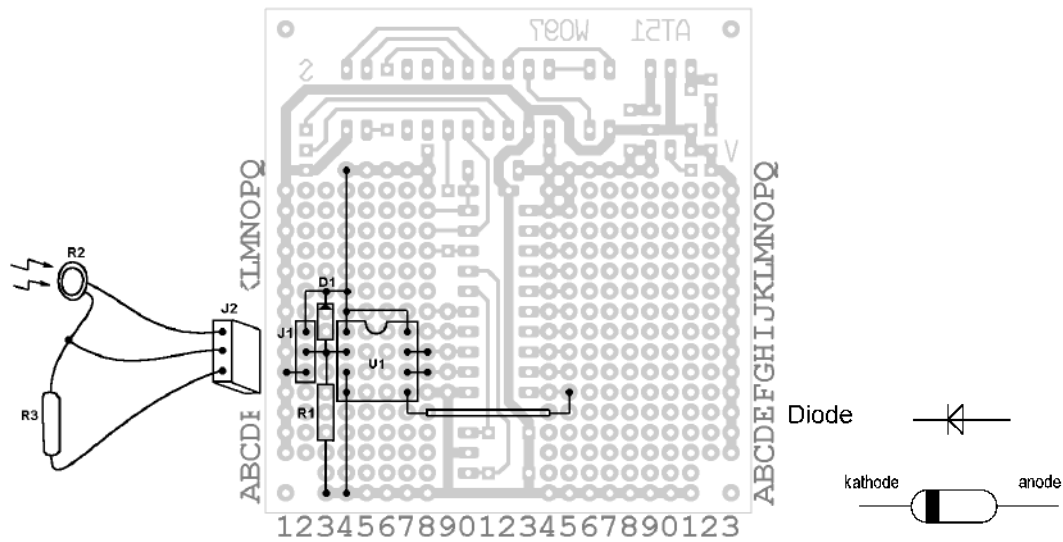
De potmeter uit project EHW-04 vormt een spanningsdeler die kan worden vervangen door een serieschakeling van een weerstand en een sensor (LDR, NTC e.d.). Dan moet wel rekening worden gehouden met het weerstandsbereik. Bedenk dat de sensor waarschijnlijk niet lineair is.

De 8-bit waarden van de ADC kunnen door de LED's op twee verschillende manieren worden weergegeven: als 'VU-schaal' (enkele punt) of als 'thermometerschaal' (lichtstrook). De keuze moet vóór het invoeren of compileren van de broncode gemaakt worden: de keuze wordt gemaakt door de backslash in **BEELD-AF** al of niet te verwijderen.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Dit project is bijna hetzelfde als EHW-04 uit het vorige hoofdstuk. De potmeter is hier vervangen door R2 en R3.

Referentie	Omschrijving
D1	BAT85 diode
R1	100 kΩ
R2	LDR003 of vergelijkbaar type
R3	4,7 kΩ
J1	3-polige contactstrip male
J2	3-polige contactstrip female
J3	3-polige contactstrip female
U1	TLC549IP
-	DIL-8 IC-voet

Bouwaanwijzing

Soldeer eerst de weerstand en de diode, daarna de DIL-8 IC-voet op de plaats van U1 en soldeer de draadbruggen en aansluitdraden. Breng de serieschakeling van R2 en de LDR aan en soldeer deze aan connector J2.

Software

De manier waarop de LED's de uitvoer weergeven kan in het programma veranderd worden. In de listing staat de regel voor de 'thermometerschaal' achter een backslash. Tekst na een backslash wordt tot het geregeleinde als commentaar gezien. Dergelijke regels worden dus noch gecompileerd, noch geëxecuteerd.

Om de 'thermometerschaal' te kunnen gebruiken wordt in de routine **BEELD-AF** de backslash voor de regel **DUP 1- OR** verwijderd. Als je liever de 'VU-schaal' gebruikt dan kun je de regel met de backslash ervoor ook helemaal weghalen, maar dan wordt het lastiger om de zaak later weer terug te draaien.

Let op het gebruik van **CLEAR** en **SET** !!!


```

\ Analooq naar digitaal omzetting met de TLC549IP. Codelengte 261 bytes.

89C2051 TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
$90 SFR LEDS            \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                        \ van 8 LED's
$B3 BIT-SFR ADC-KLOK    \ Klokpuls-invoer op P3.4
$B4 BIT-SFR ADC-DATA    \ Data-uitvoer P3.5
$B5 BIT-SFR ADC-SELECTEER \ Activeer invoer P3.7

: ADC                    ( -- u )    \ Doe een AD-omzetting
  CLEAR ADC-KLOK          \ Stop lezen van analoge invoer
  SET ADC-SELECTEER       \ Start AD-omzetting
  4 0 DO LOOP             \ Conversie duurt min. 17 us
  CLEAR ADC-SELECTEER     \ Start uitlezen
  ADC-DATA 1 AND          \ Lees databit-7
  7 0 DO                  \ Lees resterende 7 databits
    SET ADC-KLOK
    CLEAR ADC-KLOK
    2* ADC-DATA 1 AND OR  \ Schuif volgende bit naar buiten
  LOOP                    \ Schaal data in, lees volgende bit
  SET ADC-KLOK            \ Blijf analoge invoer lezen
;

: NAAR-LEDS              ( u -- )    \ Toon data binair
  INVERT TO LEDS
;

: KNIPPER                ( -- )      \ Visualiseer opstarten
  -1 NAAR-LEDS 250 MS
  0 NAAR-LEDS 250 MS
;

: BEELD-AF                ( u -- )   \ Toon met VU- of thermometerschaal
  0 32 UM/MOD            \ Schaal waarde in voor 8 LED's
  SWAP 15 > IF 1+ THEN  \ Rond af naar hogere waarde
  DUP IF                \ Uitkomst groter dan nul?
    1 SWAP 1- LSHIFT    \ Ja, bepaal positie van LED
  \ DUP 1- OR           \ Vul LED's daaronder in
  THEN
  NAAR-LEDS              \ Stuur LED's aan
;

: TOON-ADC                ( -- )      \ Toon AD-omzetting op LED's
  SETUP                  \ Installeer Forthstacks
  KNIPPER
  ADC DROP               \ Eerste AD-omzetting is ongeldig
  BEGIN
    ADC BEELD-AF         \ Lees ADC en toon uitkomst
  AGAIN
;

' TOON-ADC RESET-VEC SET-VECTOR \ TOON-ADC start op na een reset

\ Einde

```

Seriële I/O (RS232)

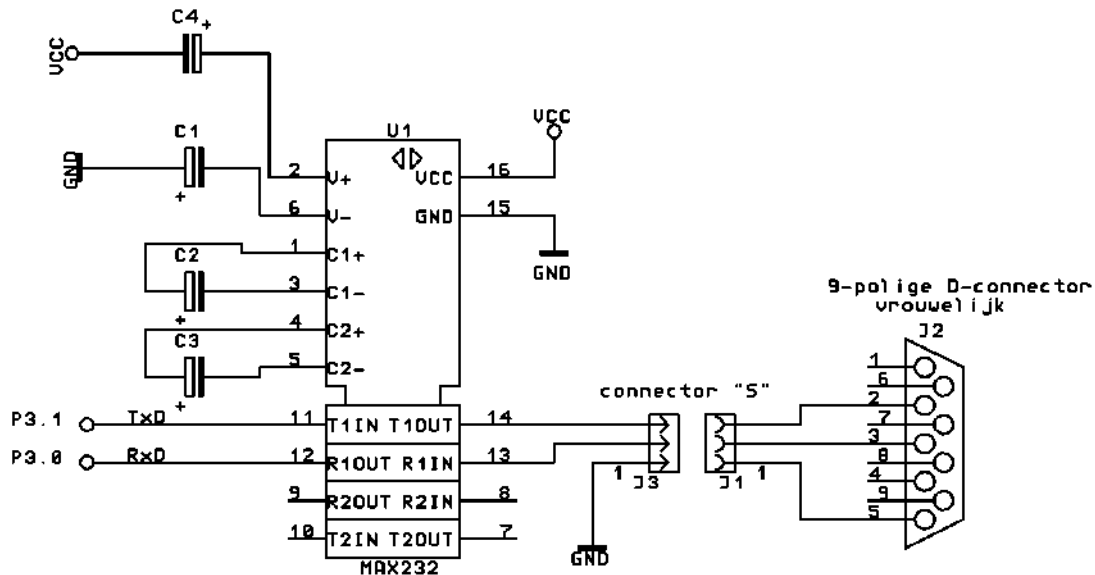
Hardware EHW-06
Software ESW-06

in: P3.0 (RS232-in RX)

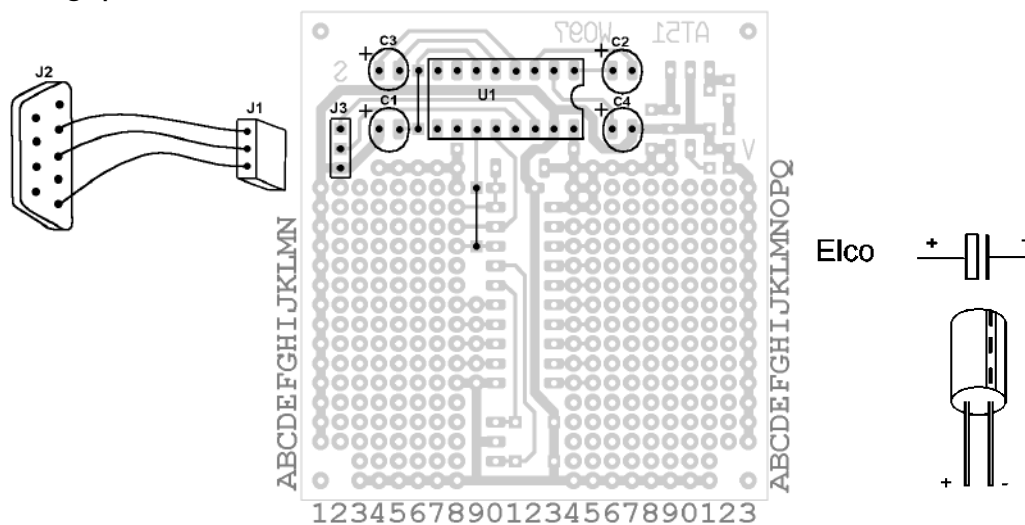
uit: Poort-1 (8 LED's); P3.1 (RS232-uit TX)

De microcontroller wordt via een RS232-verbinding met J5 op de seriële poort van een computer aangesloten. Op die computer draait een communicatieprogramma naar keuze van de gebruiker. Er is nu communicatie tussen het AT51-printje en de computer mogelijk. De communicatiesnelheid is 2400 baud wanneer een kristal van 6 MHz is geplaatst.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
C1, C2, C3, C4	Elco 10 μ F - 16 Volt
J1	3-polige contactstrip female
J2	9-polige D-connector female
J3	3-polige contactstrip male
U1	MAX232 buffer/omzetter
-	DIL-16 IC-voet

Bouwaanwijzing

Soldeer de draadbruggen en de connector J3 op de print, breng daarna de IC-voet aan op de plaats van U1. Tenslotte C1 t/m C4 monteren; let op de + en -. Sluit J1 en J2 aan zoals in het bedradingsplan is aangegeven.

Software

De toetsenbord-invoer op de computer wordt door de microcontroller verwerkt. Elke ingetypte letter wordt op de LED's binair afgebeeld en een bericht (een string) wordt via de RS232-verbinding naar de computer teruggestuurd en als tekst op het scherm afgebeeld.

Het programma is geheel in high-level ByteForth geschreven. De baudrate wordt ingesteld op 2400 baud.

\ RS232-in- en uitvoer, met als extra uitvoer naar LED's. Codelengte 329 bytes.

```

89C2051 TARGET                \ Compileer voor AT89C2051

$90 SFR LEDS                   \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                                \ van 8 LED's
$99 BIT-SFR EMIT?              \ RS232-zendbuffervlag; true indien leeg
$98 BIT-SFR KEY?               \ RS232-ontvangbuffervlag; true indien vol
$8E BIT-SFR TIMER1             \ Timer-1 start/stop
$AC BIT-SFR RS232-INTERRUPT    \ RS232-interrupt aan/uit

\ Tussen haakjes zijn de MCS51-benamingen van de nu volgende adressen gegeven

$89 ( TMOD ) SFR TIMER-MODE    \ Timer/Counter Mode Control Register
$87 ( PCON ) SFR POWER-MODE    \ RS232-snelheidsverdubbeling
$98 ( SCON ) SFR RS232-MODE    \ RS232-instelling
$8D ( TH1 ) SFR TIMER1-HIGH    \ Hoge byte van timer-1
$99 ( SBUF ) SFR RS232-BUFFER  \ RS232-in/uitvoerbuffer

: RS232-SETUP      ( -- )      \ Installeer RS232
    TIMER-MODE $20 OR TO TIMER-MODE \ Timer-1 in mode-2 = 8-bit autoreload
    243 TO TIMER1-HIGH          \ Selecteer 1200/2400 baud (decimaal)
    TRUE TO TIMER1              \ Start timer-1
    POWER-MODE $80 OR TO POWER-MODE \ Verdubbel RS232 (2400 baud)
    $52 TO RS232-MODE          \ Seriële mode-1, ontvangst aan
                                \ Zet zendinterruptvlag
                                \ Zet RS232-interrupt uit
    FALSE TO RS232-INTERRUPT
;

: EMIT              ( char -- ) \ Stuur karakter via RS232
    BEGIN EMIT? UNTIL \ Wacht tot de zendbuffer is geleegd
    TO RS232-BUFFER   \ Zet nieuw karakter in de zendbuffer
    FALSE TO EMIT?    \ De zendbuffer is gevuld
;

```

```

: TYPE          ( $addr u -- )      \ Stuur ROM-string via RS232
  ?DUP IF      \ Druk de string alleen af als u>0
    0 DO
      COUNT EMIT \ Doorloop deze lus u maal
    LOOP
      \ Druk karakter af en verhoog adrespointer
      \ Volgende karakter
    THEN
      2DROP      \ Verwijder adres stringeinde van de stack
  ;

: KEY           ( -- char )          \ Ontvang karakter via RS232
  BEGIN KEY? UNTIL \ Wacht tot karakter ontvangen is
    RS232-BUFFER   \ Lees het karakter uit de buffer en zet
                  \ het op de stack
    FALSE TO KEY?  \ Geef aan dat de buffer gelezen is
  ;

```

\ Een klein RS232-tekstin- en uitvoervoorbeeld

```

ATOM INLINES$   ( -- $addr u )      \ Importeer extra macro om "." te kunnen
                                          \ gebruiken

: CR            ^M EMIT ^J EMIT ;      \ Nieuwe regel
: PAGE          ^L EMIT ;             \ Maak beeldscherm schoon

: NAAR-LEDS     ( x -- )             \ Verstuur de data naar de LED's
  INVERT TO LEDS \ Inverteer de bits, stuur de LED's aan
;

: BEHANDEL-INVOER ( -- )             \ Lees keyboard en verstuur een tekst
  BEGIN
    CR "." > " KEY DUP NAAR-LEDS      \ Copieer karakter op LED's
    DUP &A = IF "." Aap " THEN        \ Verzend 'Aap' via RS232 als key='A'
    DUP &B = IF "." Boef " THEN       \ Etc.
    DUP &C = IF "." Chip " THEN
    &Q = UNTIL                        \ Verlaat de lus als key='Q'
  ;

: TEKST-I/O     ( -- )               \ In- en uitvoerproef voor RS232-tekst
  SETUP          \ Installeer Forthstacks
  RS232-SETUP    \ Installeer RS232
  BEGIN
    PAGE "." RS232 I/O-proef voor AT51-printje"
    BEHANDEL-INVOER \ Lees keyboard, verstuur tekst
    AGAIN          \ Eindloze lus vanaf 'BEGIN'
  ;

' TEKST-I/O     RESET-VEC SET-VECTOR \ TEKST-I/O start op na een reset

```

\ Einde

Analoge Datalogger

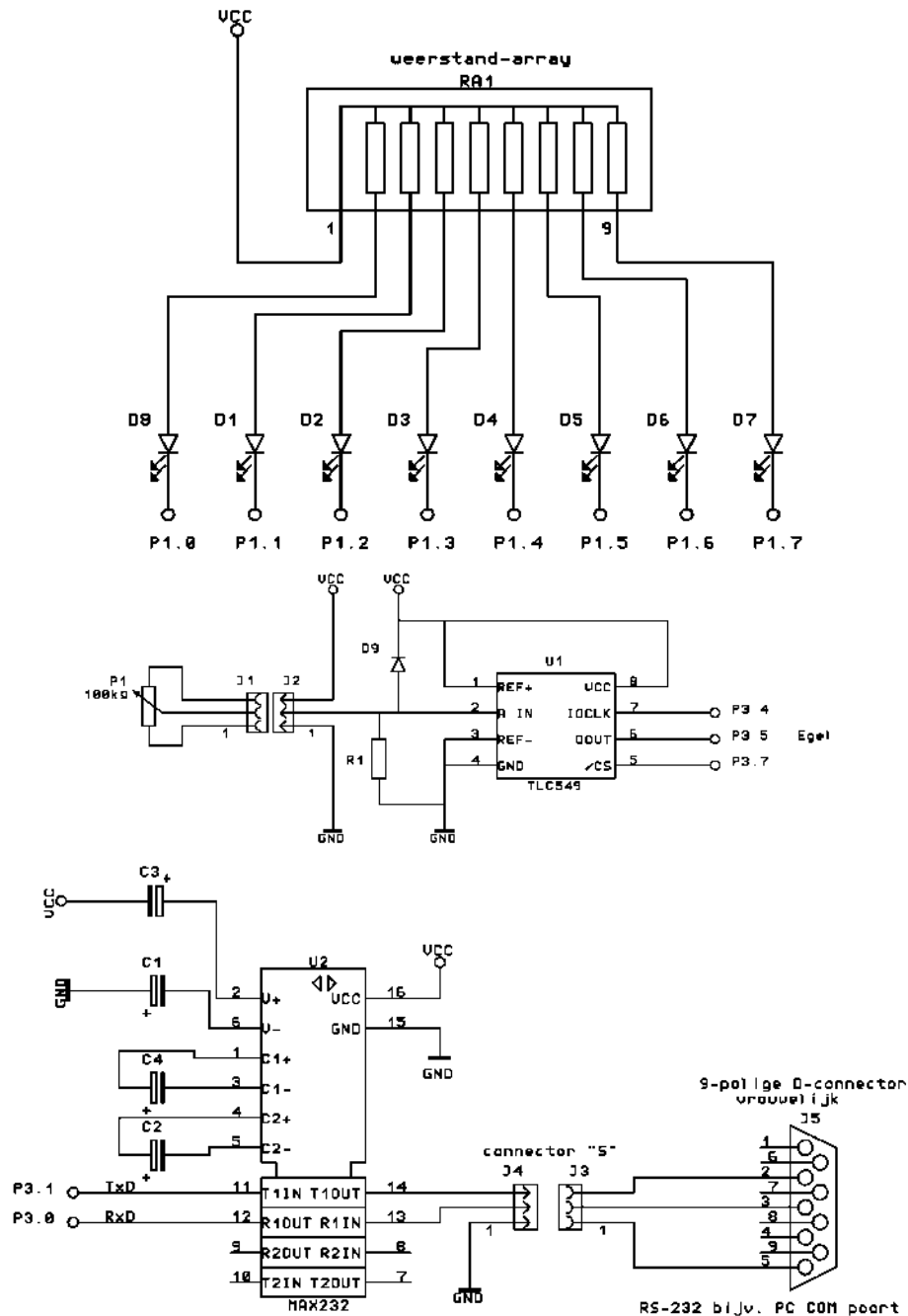
Hardware EHW-07
Software ESW-07

in: P3.0 (RX); P3.5 (ADC-data)

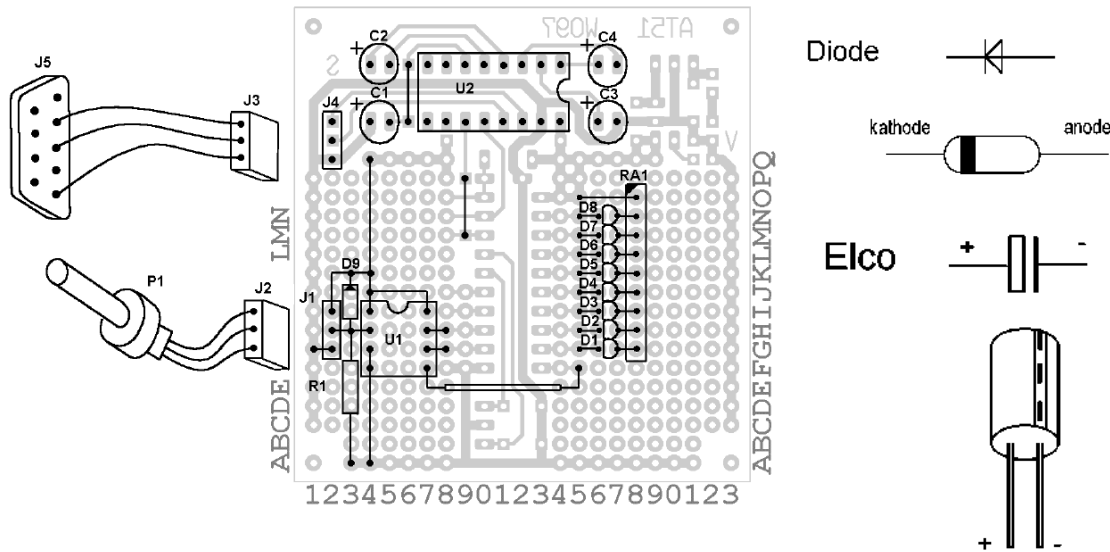
uit: Poort-1 (8 LED's); P3.1 (TX); P3.4 (ADC-klok); P3.7 (ADC-select)

De waarden aan de uitgang van een ADC worden door de microcontroller gelezen en verzameld in een tabel. Vervolgens worden deze gegevens in blokken via een RS232-verbinding aan een computer doorgegeven. De waarden worden na iedere meting ook door de 8 LED's weergegeven.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

In dit project worden EHW-03, EHW-04 en EHW-06 gecombineerd.

Referentie	Omschrijving
C1, C2, C3, C4	Elco 10 μ F - 16 Volt
D1 t/m D8	Rode LED 2 mm of 2,5 mm
D9	BAT85 diode
J1,J4	3-polige contactstrip male
J2,J3	3-polige contactstrip female
J5	9-polige D-connector female
R1	100 k Ω
RA1	SIL-9 weerstandarray 8 * 330 Ω
P1	1 k Ω
U1	TLC549IP
U2	MAX232 buffer/omzetter
-	DIL-8 IC-voet
-	DIL-16 IC-voet

Bouwaanwijzing

Soldeer J1 en J4 en breng de draadbruggen aan, breng daarna de IC-voeten aan op de plaats van U1 en U2. Soldeer weerstand R1, de weerstandarray RA1 en de diode D9. Soldeer de LEDs D1 t/m D8. Monteer dan C1 t/m C4; let goed op de + en - aansluitingen. Breng de potmeter van 1 k Ω aan en soldeer aan de connector J2 volgens het bedradingsplan. Plaats de ICs U1 en U2 in de respectievelijke IC-voeten. Sluit J3 en J5 aan zoals in het bedradingsplan is aangegeven.

Software

De baudrate is ingesteld op 2400 baud. Ook dit programma is voor een groot deel opgebouwd uit bibliotheekfuncties.

Vergelijk het programma met dat van de projecten ESW-05 en ESW-06. Zoek in de bibliotheek de gebruikte functies op. Het is mogelijk voor een eigen programma de routines uit de bibliotheek over te nemen en zondig te veranderen. Laat echter de routines die in LIB staan ongewijzigd!!

```
\ Analoge datalogger met uitvoer naar RS232 en LED's. Lengte 698 bytes.
89C2051 TARGET \ Compileer voor AT89C2051
```

```
\ ByteForth RS232-woorden
```

```
$99 BIT-SFR RS232-EMIT? \ RS232-zendbuffer leeg ?
$8E BIT-SFR TIMER1 \ Timer-1 start/stop
$AC BIT-SFR RS232-INTERRUPT \ Timer-1-interrupt aan/uit

$89 ( TMODE ) SFR TIMER-MODE \ Timer/Counter Mode Control Register
$87 ( PCON ) SFR POWER-MODE \ RS232-snelheidsverdubbeling
$98 ( SCON ) SFR RS232-MODE \ RS232-instelling
$8D ( TH1 ) SFR TIMER1-HIGH \ De hoge byte van timer-1
$99 ( SBUF ) SFR RS232-BUFFER \ RS232-in/uitvoerbuffer
```

```
: RS232-SETUP
  TIMER-MODE $20 OR TO TIMER-MODE \ Timer-1 mode-2 = 8-bit autoreload
  243 TO TIMER1-HIGH \ Selecteer 1200/2400 baud
  SET TIMER1 \ Start timer-1
  POWER-MODE $80 OR TO POWER-MODE \ Verdubbel RS232 ( 2400 baud )
  $52 TO RS232-MODE \ Seriële mode-1, ontvangst aan
  \ Zet zend-interruptvlag
  CLEAR RS232-INTERRUPT \ Zet RS232-interrupt uit
;
```

```
: RS232-EMIT ( char -- ) \ Stuur karakter via RS232
  BEGIN RS232-EMIT? UNTIL
  TO RS232-BUFFER
  CLEAR RS232-EMIT?
;
```

```
: RS232-TYPE ( $addr u -- ) \ Stuur ROMstring via RS232
  ?DUP IF
  FOR
  COUNT RS232-EMIT
  NEXT
  THEN
  2DROP
;
```

```
: RS232-RTYPE ( addr u -- ) \ Stuur RAMstring via RS232
  ?DUP IF
  FOR
  @+ RS232-EMIT
  NEXT
  THEN
  DROP
;
```

```
: TYPE RS232-TYPE ; ( $addr u -- )
: RTYPE RS232-RTYPE ; ( addr u -- )
: CR ^M RS232-EMIT ^J RS232-EMIT ; ( -- )
: SPACE BL RS232-EMIT ; ( -- )
: PAGE ^L RS232-EMIT ; ( -- )
```

```
\ Einde RS232
```

```
\ Getal uitvoer
ATOM UM/MOD \ Importeer enkele macro's als woord
ATOM INLINES \ Zodat ." aangeroepen kan worden
VARIABLE BASE \ Grondtal voor conversie
VARIABLE HLD \ Pointer in getalconversiebuffer
$80 CONSTANT NUM \ Startadres van getalconversiebuffer
\ Alleen geldig voor de AT89C2051
```

```

: M/MOD      ( d1 u1 -- u2 d2 )          \ Deel dubbel met teken door single
>R 0 R@ UM/MOD R> SWAP >R UM/MOD R> \ zonder teken.
;

\ Primitieven voor getaluitvoer
\ Zet karakter char in de uitvoer buffer
: HOLD      DECR HLD FROM HLD ! ;          ( char -- )

\ Initialiseer de uitvoerbuffer
: <#        NUM TO HLD ;                  ( -- )

\ Beëindig getalconversie, geef addr en lengte u van de string in de buffer
: #>        2DROP FROM HLD NUM FROM HLD - ; ( d -- addr u )

\ Zet een cijfer van d1 in de uitvoerbuffer, d2 blijft over
: #          FROM BASE M/MOD ROT 9 OVER < ( d1 -- d2 )
IF 7 + THEN [CHAR] 0 + HOLD ;

\ Uitvoerwoorden voor getallen

\ Druk getal u af met 3 cijfers gevolgd door 2 spaties
: .DATA      0 <# # # #> RTYPE SPACE SPACE ; ( u -- )

\ Decimaal grondtal
: DECIMAL    #10 TO BASE ;              ( -- )

\ Einde getaluitvoer

\ De datalogger bewaart elke seconde een meting. Na 20 metingen
\ wordt de data in twee blokken d.m.v. RS232 verstuurd.

$90 SFR LEDS                                \ Adres van poort-1 voor het aansturen
                                           \ van 8 LED's
$B4 BIT-SFR ADC-KLOK                        \ Klokpulsinvoer P3.4
$B5 BIT-SFR ADC-DATA                        \ Data-uitvoer P3.5
$B7 BIT-SFR ADC-SELECTEER                  \ Activeer invoer P3.7

: ADC      ( -- u )                        \ Analooq naar digitaalomzetting
  CLEAR ADC-KLOK                          \ Stop lezen van analoge invoer
  SET ADC-SELECTEER                        \ Start AD-omzetting
  4 FOR NEXT                               \ Conversie duurt min. 17 us
  CLEAR ADC-SELECTEER                      \ Start uitlezen
  ADC-DATA 1 AND                           \ Lees databit-7
  7 FOR                                    \ Lees resterende 7 bits
    SET ADC-KLOK
    CLEAR ADC-KLOK
    2* ADC-DATA 1 AND OR                  \ Schuif volgende bit naar buiten
  NEXT                                     \ Schaal data in, lees volgende bit
  SET ADC-KLOK                            \ Blijf analoge invoer lezen
;

: 100MS      ( u -- )                      \ Wacht u x100 milliseconden
  FOR 100 MS NEXT
;

: NAAR-LEDS   ( x -- )                     \ Zet x op LED's
  INVERT TO LEDS                          \ Inverteer x en stuur LED's aan
;

: KNIPPER     ( -- )                       \ Visualiseer opstarten
  -1 NAAR-LEDS 250 MS                     \ Alle LED's aan
  0 NAAR-LEDS 250 MS                      \ Alle LED's uit
;

```

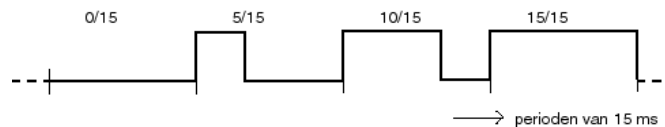

<pre> : BEELD-AF (u --) 0 32 UM/MOD SWAP 15 > IF 1+ THEN DUP IF 1 SWAP 1- LSHIFT \ THEN NAAR-LEDS ; </pre>	<pre> \ Toon met VU- of thermometer-methode \ Schaal waarde in voor 8 LED's \ Rond af naar hogere waarde \ Uitkomst groter dan nul ? \ Ja, bepaal positie van LED \ Vul LED's daaronder in \ \ Stuur LED's aan </pre>
<pre> : SAMPLE-ADC (-- u) 0 10 0 DO DROP ADC DUP BEELD-AF 1 100MS LOOP ; </pre>	<pre> \ Elke tiende AD-omzetting op de stack \ Dummy \ Toon tien metingen op LED's \ Verwijder oude AD-omzetting \ Lees ADC en toon resultaat op LED's \ Wacht 1/10 sec. </pre>
<pre> 20 VARIABLES DATA </pre>	<pre> \ Ruimte voor 20 metingen </pre>
<pre> : ZEND-TIEN-METINGEN (offset --) 10 0 DO DUP I + FROM DATA .DATA LOOP DROP ; </pre>	<pre> \ Stuur 10 metingen over </pre>
<pre> : DATALOGGER (--) SETUP RS232-SETUP DECIMAL PAGE ." ADC naar RS232 data logger" KNIPPER ADC DROP BEGIN CR 20 0 DO SAMPLE-ADC I TO DATA LOOP CR 00 ZEND-TIEN-METINGEN CR 10 ZEND-TIEN-METINGEN AGAIN ; </pre>	<pre> \ Eénkanaals analoge datalogger \ \ Scherm schoon \ Opstartmelding \ \ Eerste AD-omzetting is ongeldig \ \ Bewaar 20 samples \ Sample ADC en toon resultaat op LED's \ Sla meting I op \ \ Eerste tien \ Tweede tien </pre>
<pre> ' DATALOGGER RESET-VEC SET-VECTOR </pre>	<pre> \ DATALOGGER start op na reset </pre>
<pre> \ Einde </pre>	

Pulsbreedtemodulatie (PBM)

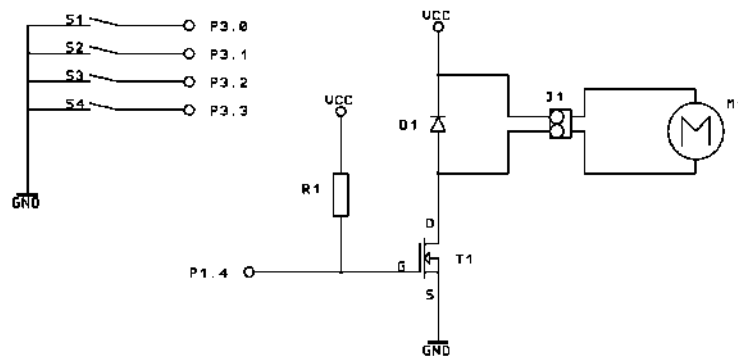
Hardware EHW-08
Software ESW-08

Met pulsbreedtemodulatie (PBM of Pulse Width Modulation, PWM) kan het vermogen van een gelijkstroombelasting geregeld worden. Als voeding wordt gelijkspanning gebruikt. Aan de uitgang kan een ohmse (lamp) of inductieve (gelijkstroommotor) belasting worden aangesloten.

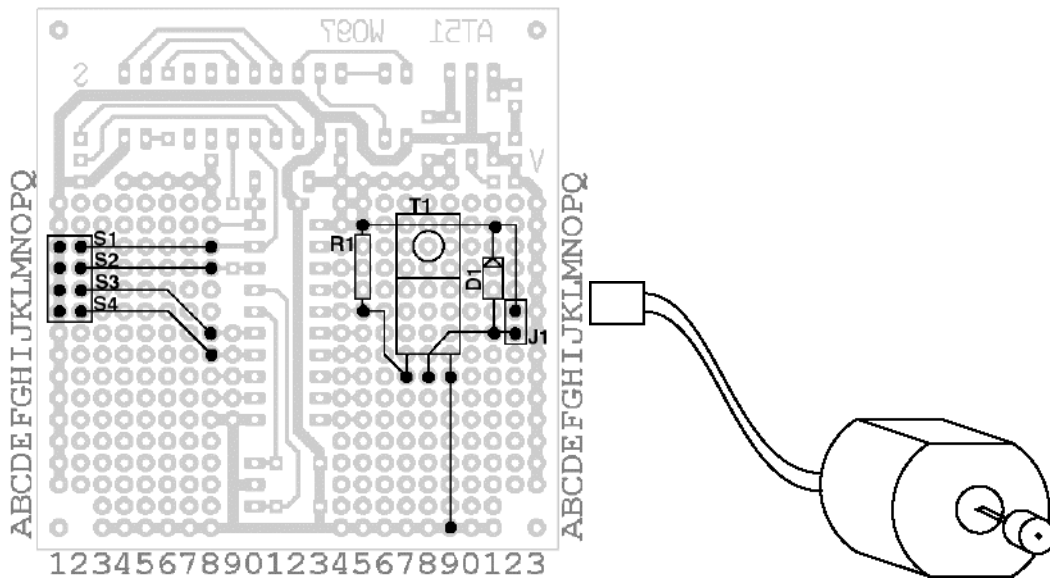
De voedingsspanning wordt aan- en uitgeschakeld binnen een cyclus van 15 milliseconden. De verhouding tussen de aantijd en de cyclustijd bepaalt het vermogen dat aan de belasting geleverd wordt. De aantijd is maatgevend voor de breedte van de puls en wordt ingesteld met de vier jumpers S1 t/m S4. De 16 mogelijke standen daarvan geven aantijden van 0 t/m 15 ms in stappen van 1 ms; van geheel uit tot vol vermogen.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
S1,S2,S3,S4,J1	2-polige male headerconnector
R1	weerstand 2,2 k Ω
D1	diode 1N4001
T1	FET BUK100-50GL
M1	1 gelijkstroommotor voor 5 V

Headerconnectoren worden in strippen van 20 of 36 pinnen geleverd. Je kunt met een enkele strip volstaan en voor elke connector de gewenste maat afbreken.

Bouwaanwijzing

Soldeer de volgende componenten op de bovenzijde van de print in de aangegeven gaatjes:

- J1 in K22 en J22
- R1 in O15 en K15
- D1 in O21 en J21
- T1 in H17, H18 en H19
- S1 in N1 en N2, S2 in M1 en M2, S3 in L1 en L2, S4 in K1 en K2.

Soldeer aan de onderzijde een draad tussen de volgende gaatjes:

- N2 naar N8, M2 naar M8, L2 naar J8, K2 naar I8
- O15 naar O21 en K22
- J22 naar J21 en H18
- K15 naar H17
- Tenslotte H19 naar A19.

Gebruik indien mogelijk de lange aansluitdraden van de componenten hiervoor.

Sluit motor M1 aan op connector J1.

Software

De timer van de controller loopt zelfstandig. Elke 15 ms wordt een interrupt gegenereerd. De uitgang wordt laag gemaakt zodat de FET en de motor worden ingeschakeld en de aantijd gaat in. De FET blijft gedurende de aantijd ingeschakeld.

Bij een 6-MHz-kristal maakt de processor 500.000 stappen per seconde. Timer-0 wordt gebruikt om de PBM-cyclus te genereren. Met TH0 en TL0 is de cyclustijd van 15 ms vastgelegd. Het PBM-signaal komt op poort-1, bit-4 (P1.4). De pulsbreedte wordt ingesteld via poort-3, bits-0 t/m 3.

\ Vermogensregeling m.b.v. PulsBreedteModulatie. Lengte 135 bytes

```
89C2051  TARGET                \ Compileer voor AT89C2051

15 CONSTANT CYCLUS              \ PBM-cycluslengte
VARIABLE PERIODE                 \ Tel PBM-cyclus af
VARIABLE AANPULS                 \ PBM-aantijd
VARIABLE AANTIJD                 \ PBM-aan-werkregister
$94 BIT-SFR UITGANG             \ PBM-uitgang P1.4

\ De PBM-interrupt gebruikt 44x1000+8x50=44400 cycles van
\ de 500.000, dat is minder dan 10% van de processortijd.
\ We gebruiken hier de Forth-assembler.
CODE PBM                        ( -- )
    ACC: PUSH,                  \ Timer-0: PBM-opwekking
    TH0: -500. NIP # MOV,       \ Bewaar het gebruikte register
    TL0: -500. DROP # MOV,      \ Stel herhalingstijd in
    A: ADR AANTIJD MOV,         \ PBM-aantijd verstreken ?
    ZER IF,
    ADR UITGANG CLR,           \ Ja, dan uitgang laag
    ELSE,
    ADR UITGANG SETB,          \ Nee, uitgang hoog en
    ADR AANTIJD DEC,           \ verlaag uitgang hoogteller
```

```

THEN,
ADR PERIODE DEC,
A: ADR PERIODE MOV,
ZER IF,
    ADR AANTIJD ADR AANPULS MOV,
    ADR PERIODE CYCLUS # MOV,
THEN,
ACC: POP,
RETI,
END-CODE

CODE SETUP-PBM      ( -- )
    TH0: -500. NIP # MOV,
    TL0: -500. DROP # MOV,
    ADR PERIODE CYCLUS # MOV,
    ADR AANTIJD 0 # MOV,
    ADR AANPULS 0 # MOV,
    ADR UITGANG CLR,
    TMOD: $01 # MOV,
    IE: .1 SETB,
    TCON: .4 SETB,
    IE: .7 SETB,
    RET,
END-CODE

: ZET-PULSBREEDTE    ( -- )
    CYCLUS UMIN TO AANPULS
;

\ Motor regeling demonstratie

$B0 SFR INGANG
\ Ingang met de schakelaars P3.0-P3.3

: ZET-SNELHEID        ( -- u )
    INGANG INVERT $F AND
    ZET-PULSBREEDTE
;

: REGEL-MOTOR          ( -- )
    SETUP SETUP-PBM
    BEGIN ZET-SNELHEID AGAIN
;

' PBM      TF0-VEC    SET-VECTOR \ Installeer de PBM-interrupt
' REGELMOTOR RESET-VEC SET-VECTOR \ REGELMOTOR start op na een reset

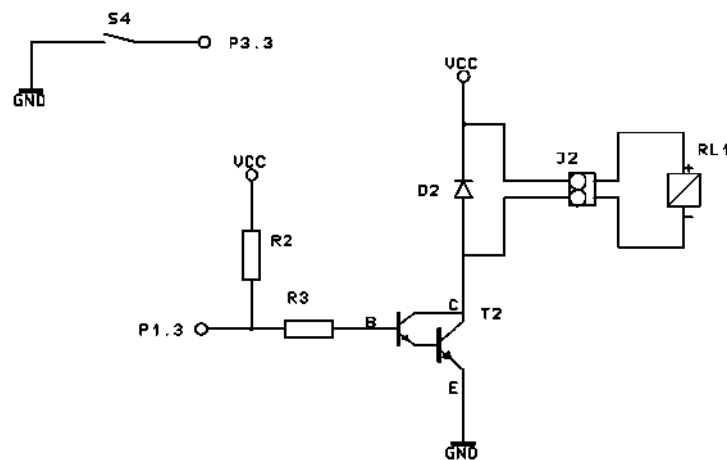
```

Om grote stromen te schakelen wordt vaak een relais toegepast. Met een elektromechanisch relais is er een galvanische scheiding tussen de stuurschakeling en de te schakelen belasting.

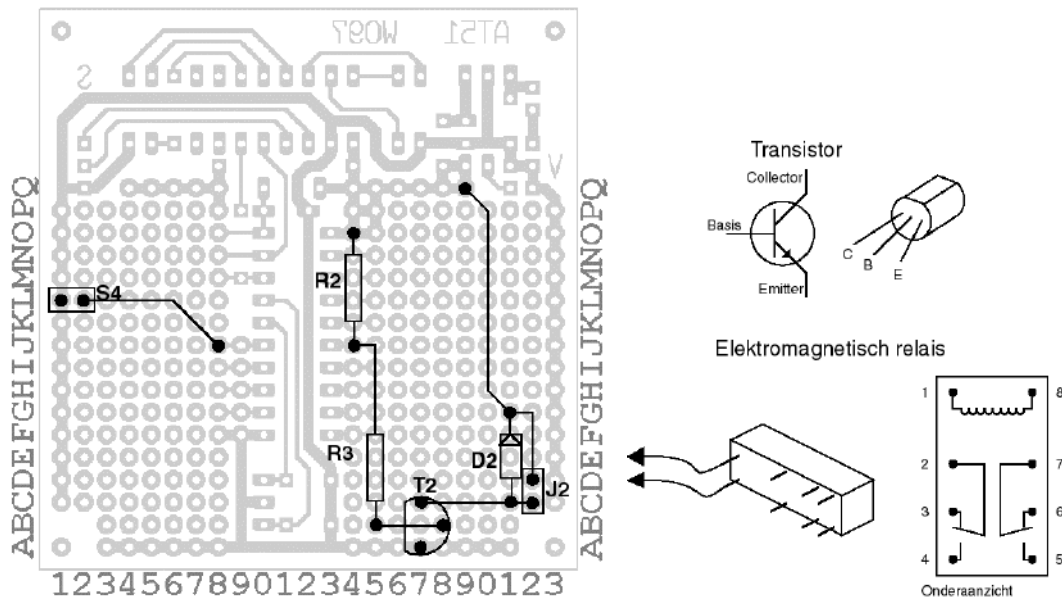
Het relais wordt bekrachtigd als de darlingtontransistor gaat geleiden. De transistor geleidt wanneer er een stroom door de basis vloeit, dus wanneer P1.3 hoog is. Deze stroom wordt geleverd door de microcontroller via een interne pull-upweerstand. Daarom is er gekozen voor een transistor met een grote stroomversterking.

De uitgangspoorten van de processor zijn bij het opstarten altijd hoog. Dit heeft tot gevolg dat bij een reset het relais altijd bekrachtigd wordt. In de code wordt daarom eerst de uitgang laag gemaakt, zodat het relais afvalt.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
S4	2-polige male headerconnector
R2	weerstand 22 k Ω
R3	weerstand 1 k Ω
T2	transistor BC517
D2	diode SB150
J2	2-polige male headerconnector
RL1	relais met 1 * maakcontact of met 2 * maakcontact

Headerconnectoren worden in strippen van 20 of 36 pinnen geleverd. U kunt met een enkele strip volstaan en voor elke connector de gewenste maat afbreken.

Bouwaanwijzing

Soldeer de volgende componenten aan de bovenzijde van de print in de gaten, voor zover dat nog niet eerder gedaan is:

- S4 in L1 en L2
- R2 in O14 en J14
- R3 in J14 of in J15
- J2 in D22 en C22
- diode D2 in G21 en C21
- transistor T2 in A17, B18 en C17. Let op de juiste plaatsing.

Verbind de volgende kopereilandjes via een draad aan de onderzijde van de print met elkaar:

- L2 aan J8
- B18 aan B15
- C17 aan C21 en C22
- Q19 aan G21 en D22

Gebruik als het even kan de overvloedige lengte van de aansluitdraden van de componenten.

Software

Van de microcontroller wordt poort-3, pin-5 (P3.5) gebruikt als ingang voor het schakelen van het relais. Dit schakelen gebeurt met de jumper die gebruikt wordt als S1. De uitgang is P1.4.

\ Relaisaansturing met afvalvertraging. Lengte 152 bytes.

89C2051 TARGET

\ Compileer voor AT89C2051

\$93 BIT-SFR RELAIS

\ Relaisuitgang P1.3

: RELAIS-AAN SET RELAIS ;
: RELAIS-UIT CLEAR RELAIS ;

: SETUP-RELAIS (--) \ Zet relais uit
RELAIS-UIT
;

\ Relais besturing demonstratie

\$B3 BIT-SFR INGANG

```
: LEES-INGANG      ( -- flag )
  0
  20 FOR
    5 MS
    INGANG INVERT
    1 AND
    +
  NEXT
  20 =
  ;
```

```
: 10MS              ( u -- )
  FOR 10 MS NEXT
  ;
```

```
: BEDIEN-RELAIS    ( -- u )
  LEES-INGANG IF
    RELAIS-AAN
  ELSE
    100 10MS RELAIS-UIT
  THEN
  ;
```

```
: RELAIS-STURING   ( -- )
  SETUP SETUP-RELAIS
  100 10MS RELAIS-AAN
  200 10MS RELAIS-UIT
  BEGIN
    BEDIEN-RELAIS
  AGAIN
  ;
```

' RELAIS-STURING RESET-VEC SET-VECTOR \ RELAIS-STURING start op na een reset

\ Ingang met schakelaar P3.3

```
\ Bemonster de schakelaar
\ Beginwaarde
\ Neem 20 monsters
\ Wacht 5 millisec.
\ Lees ingang ($00 of $FF)
\ We gebruiken alleen het laagste bit
\ Tel bij de beginwaarde op
\ Alle 20 monsters waar ?
```

```
\ Wacht u x10 millisec.
```

```
\ Relais snel aan, vertraagd uit
\ Schakelaar gesloten?
\ Ja, ...
```

```
\ Nee, na 1 sec. afvalvertraging het
\ relais uitzetten
```

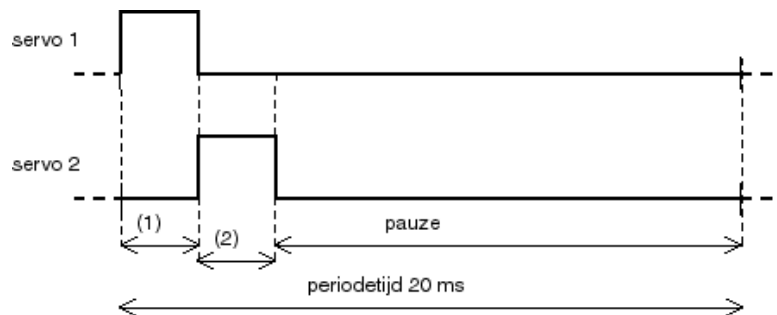
```
\ Bedien relais via schakelaar
\ Zet relais uit
\ Toon het opstarten door 1x aan/uit-
\ schakelen van het relais
```

Servomotoren voor de modelbouw zijn goed verkrijgbaar. In dit project worden twee van dergelijke motoren aangestuurd. De uitgaande as van de toegepaste servo's kan ongeveer 100 graden versteld worden.

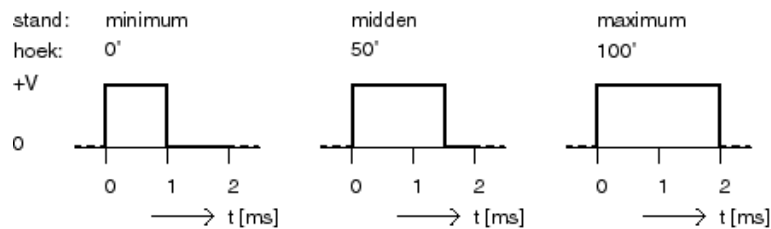
Elke servo wordt aangestuurd door een puls met een tijdsduur die ligt tussen 1 en 2 ms. De pulsduur is bepalend voor de stand van de motoras. Een servo reageert alleen op de puls: als er geen puls komt dan verandert de stand van de as niet.

De software hanteert een periode waarbinnen voor elk van de twee servo's een puls gegenereerd wordt, gevolgd door een pauze. Aan het begin van elke periode stuurt de software eerst servo-1 op P3.4 aan met een puls, direct gevolgd door de puls voor servo-2 op P3.5. Daarna volgt een pauze van 20 ms. De totale tijdsduur van de periode is nu de som van de pulstijden plus de pauzetijd.

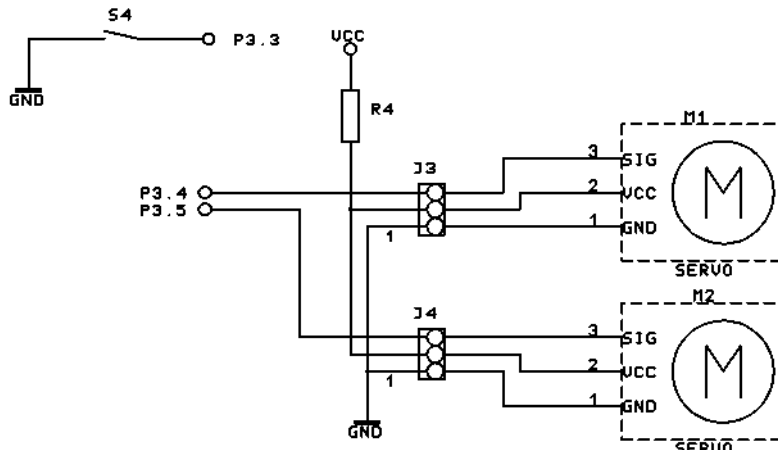
De pulstrein:

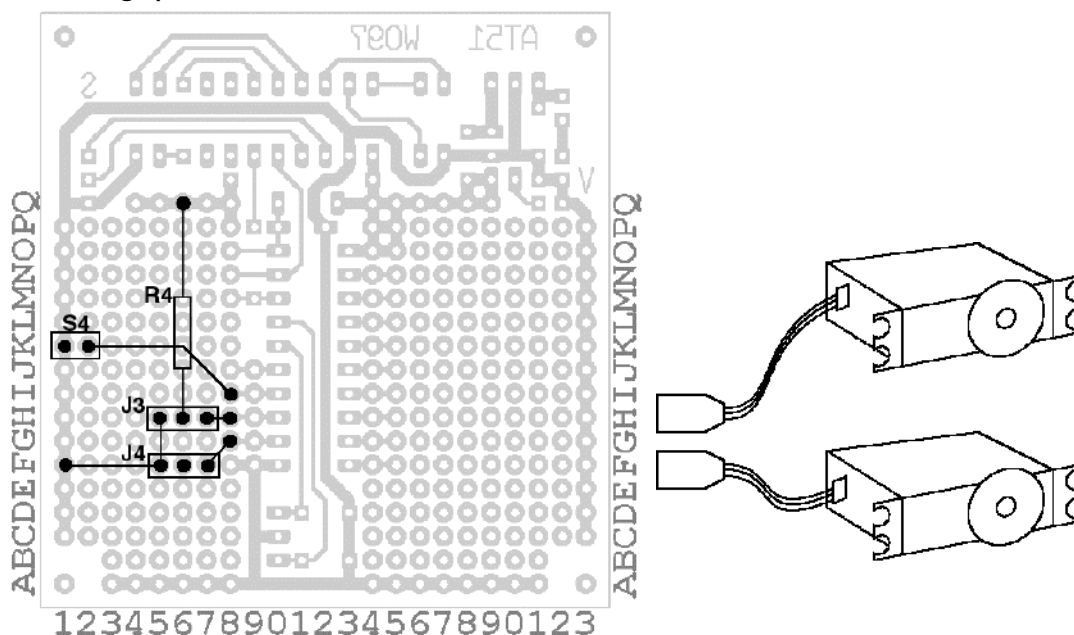
Het programma maakt positieve pulsen:

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
S4	2-polige male headerconnector
R4	weerstand 1 Ω
J3, J4	3-polige male headerconnector
M1, M2	modelbouwservo S21

Headerconnectors worden geleverd in strippen van 36 pinnen. Je kunt met een enkele strip volstaan en voor elke connector het gewenste aantal pinnen afbreken. Servo's worden verkocht bij diverse modelbouwzaken. Quartel met vestigingen in o.a. Amsterdam, Arnhem en Pijnakker levert Robbe servo's voor Fl. 29,00 p.s. Conrad Electronics levert de S21 voor ongeveer Fl. 22,95.

Bouwaanwijzing

Soldeer de volgende componenten aan de bovenzijde van de print in de aangegeven gaten voor zover dat nog niet eerder is gedaan:

- S4 in K1 en K2
- J3 in H5, H6 en H7
- J4 in F5, F6 en F7
- Steek R4 in Q6 en I6. Solderen op Q6 en H6. Deze belangrijke weerstand dient als stroombegrenzing.

Verbind de volgende kopereilandjes aan de onderzijde van de print met een draad aan elkaar:

- K2 aan I8, H7 aan H8, F1 aan F5 en H5
- F7 aan G8. Let op dat er geen contact gemaakt wordt met eilandje F8.

Benut indien mogelijk de aansluitdraden van de componenten.

De servomotoren worden aangesloten op J3 en J4. Let op de wijze van aansluiting; bij Conradtypen moet de zwarte draad altijd links op de connectoren worden aangesloten. De kleuren van de Robbeservo: zwart (-), rood (+) en wit (puls). Van Conrad S21: bruin (-), rood (+) en geel (puls). Er zijn in de software soms enige aanpassingen nodig om de maximale uitslag van een servo te bereiken. Informeer bij Willem Ouwerkerk of kijk op de Forth g.g. website of er voor jouw servo een aanpassing is.

Software

Het programma stuurt twee servo's aan. Een derde kan eenvoudig worden toegevoegd:

toegepast: wordt voor drie servo's:

```
IF      IF
  (servo-0)  (servo-0)
  RETI      RETI
THEN    THEN
IF      IF
  (servo-1)  (servo-1)
  RETI      RETI
THEN    THEN
        IF
          (servo-2)
          RETI
        THEN
```

De uitwerking:

\ Besturing van twee servo's. Lengte 245 bytes.

```
89C2051  TARGET                      \ Compileer voor AT89C2051

$89  SFR TMOD                        \ Timer-0 werkingsmode
$8C  SFR TH0                        \ Timer-0 registers
$8A  SFR TL0
$A9  BIT-SFR ET0                    \ Timer-0 interrupt aan-/uitbit
$8C  BIT-SFR TR0                    \ Timer-0 start-/stopbit
$AF  BIT-SFR EAL                    \ Interruptmechanisme aan/uit

VARIABLE STAND                      \ Toestand van de servo-interrupt
2 2VARIABLES SERVOS                \ Pulsduur van beide servo's

: SERVO            ( u s -- )       \ Zet nieuwe stand u van servo s
  >R 1 D2* DNEGATE R> TO SERVOS    \ Converteer u naar timerwaarde
;                                    \ voor servo's
```

\ Een servoroutine op interrupts

```

CODE SERVO-INTERRUPT ( -- )      \ Aansturing voor 2 servo's
  ACC: PUSH,                      \ Geef interrupttoestand
  A: ADR STAND MOV,               \ Is die nul?
  ZER IF,                         \ Puls op uitgang P3.4
    P3: .4 SETB,                 \ Stel pulsbreedte voor servo-0 in
    ADR TH0 0 SERVOS MOV,
    ADR TL0 0 SERVOS LOW MOV,
    ADR STAND INC,               \ Naar volgende toestand
    ACC: POP,
    RETI,
  THEN,
  A: DEC,                         \ De interrupttoestand was 1
  ZER IF,                         \ Is die nul?
    P3: .4 CLR,                  \ Stop puls op uitgang P3.4
    P3: .5 SETB,                 \ Puls op uitgang P3.5
    ADR TH0 1 SERVOS MOV,        \ Zet pulsbreedte voor servo-1
    ADR TL0 1 SERVOS LOW MOV,
    ADR STAND INC,               \ Naar volgende toestand
    ACC: POP,
    RETI,
  THEN,                           \ De interrupttoestand is 2
  P3: .5 CLR,                     \ Stop puls op uitgang P3.5
  ADR TH0 -10000. NIP # MOV,      \ Zet 20 millisec. pauzepuls
  ADR TL0 -10000. DROP # MOV,
  ADR STAND 0 # MOV,             \ Begin weer in toestand-0
  ACC: POP,
  RETI,
END-CODE

: SETUP-SERVO ( -- )             \ Stel hardware in voor servo-aansturing
  CLEAR STAND                     \ Begin in toestand-0
  $01 TO TMOD                     \ Zet timer-0 in mode-1
  SET TH0 SET TL0                 \ Stel timerregister in
  SET ET0                         \ Sta timerinterrupt toe
  SET TR0                         \ Activeer timer-0
  SET EAL                         \ Zet interruptmechaniek aan
  ;

\ Demonstratieprogramma met twee servo's

: 100MS ( u -- )                 \ Wacht u x100 millisec.
  FOR 100 MS NEXT
  ;

: BEWEEG-SERVOS ( -- )           \ Initialiseer stacks en servohardware
  SETUP SETUP-SERVO              \ Start servodemo
  BEGIN
    25 0 DO
      I 10 * 0 SERVO              \ Zet servo-0, vervolgens
      25 I - 10 * 1 SERVO 3 100MS \ servo-1 en wacht even
    LOOP
    20 100MS
  AGAIN
  ;

' SERVO-INTERRUPT TF0-VEC SET-VECTOR \ Installeer timer-0 interrupt
' BEWEEG-SERVOS RESET-VEC SET-VECTOR \ BEWEEG-SERVOS start op na een reset

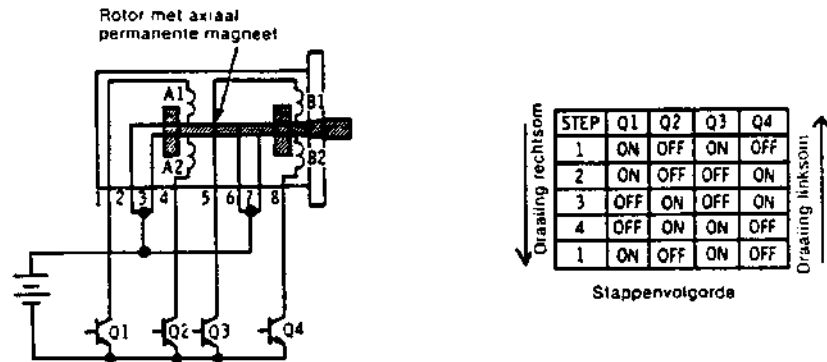
```

Unipolaire stappenmotor

Hardware EHW-11
Software ESW-11

Zie appendix Stappenmotoren

De toegepaste unipolaire stappenmotor heeft twee stators met ieder twee wikkelingen. In totaal zijn er dan vier wikkelingen: de vier fasen. Steeds wordt per stator 1 wikkeling bekrachtigd. De motor heeft zes aansluitingen.

De motor kan worden aangestuurd in:

hele-stapbedrijf: eenfase-aansturing:
tweefasen-aansturing:
halve-stapbedrijf: een combinatie van deze twee.

telkens 1 wikkeling bekrachtigd
2 wikkelingen bekrachtigd

Microstepping wordt hier niet toegepast.

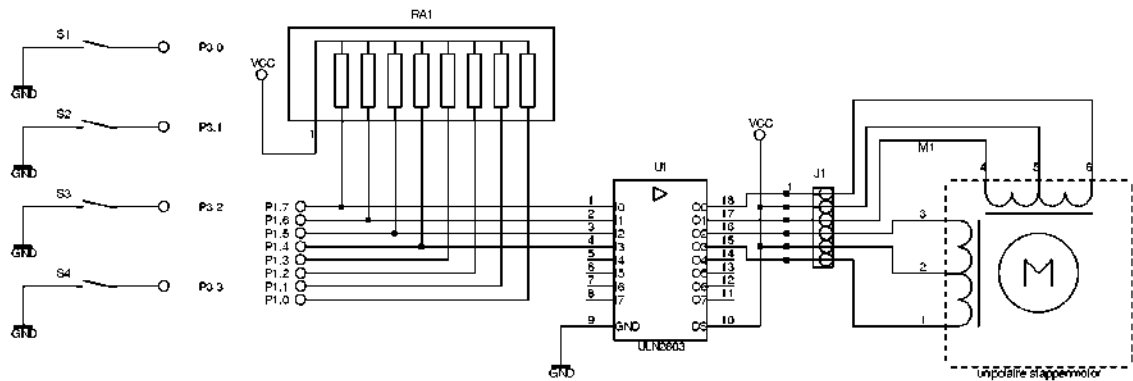
Elk aansluitpunt wordt gecodeerd met een waarde zodat de motor met een getal aangestuurd kan worden:

poort	P1.4	P1.5	P1.6	P1.7	masker
waarde	\$10	\$20	\$40	\$80	
tweefasen aansturing:	•		•	•	\$90
		•	•		\$C0
	•	•			\$60
					\$30

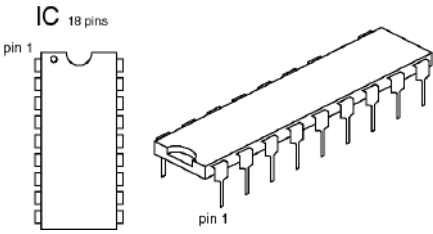
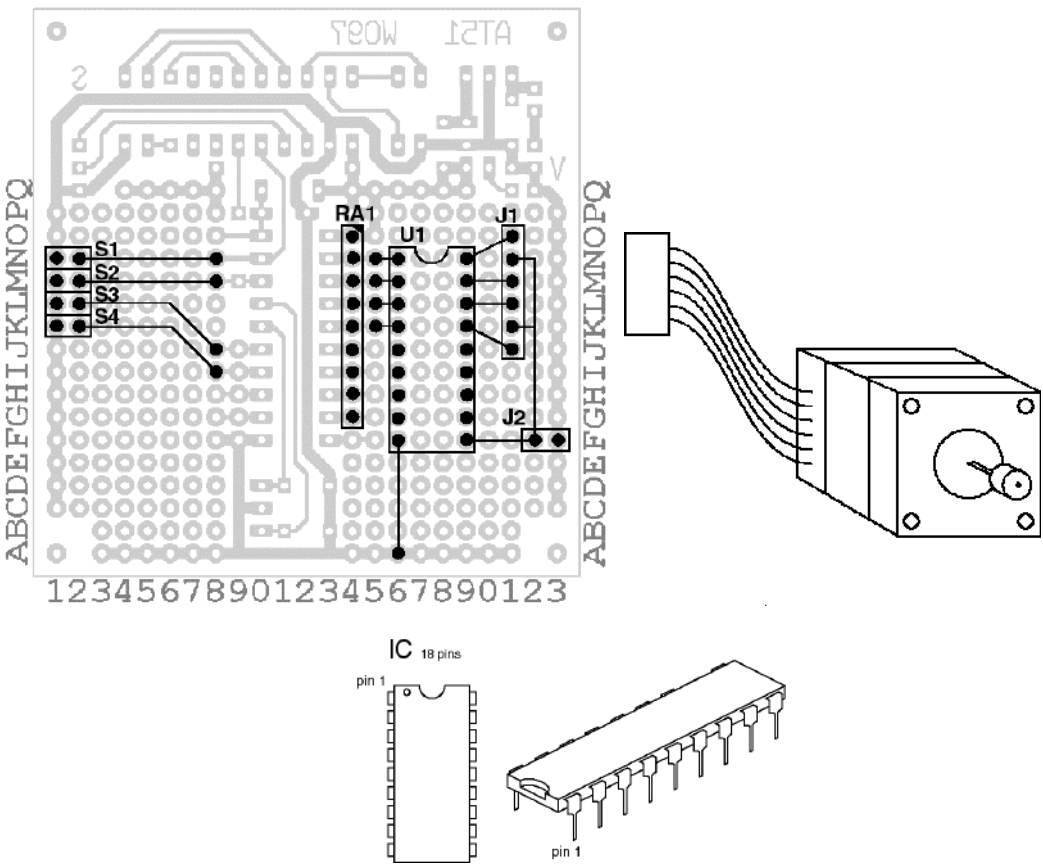
De wikkelingen van de stator vragen meer stroom dan de uitgangen van de controller kunnen leveren. Daarom wordt driver-IC ULN2803 toegepast om het benodigde vermogen te kunnen leveren. Dit IC bevat acht laagvermogen-transistoren waarvan er vier gebruikt worden voor het aansturen van de wikkelingen. Op elk moment wordt voor eenfasebedrijf slechts een wikkeling van een stator met massa verbonden. Voor tweefasenbedrijf wordt van beide stators elk een wikkeling aan massa gelegd.

Omdat de gemeenschappelijke aansluiting met de plus is verbonden krijgen de wikkelingen de volle voedingsspanning. In beide gevallen is er sprake van hele-stapbedrijf. In halve-stapbedrijf worden afwisselend een of twee fasen bekrachtigd, waardoor het aantal stappen per omwenteling tweemaal zo groot is als bij het hele-stapbedrijf.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
S1,S2,S3,S4, J2	2-polige male headerconnector
RA1	weerstandnetwerk 8-voudig 4,7 kΩ met 1 common
U1	ULN2803A
J1	6-polige male headerconnector
-	18-pins IC-voetje
M1	unipolaire stappenmotor, bijvoorbeeld Kemo PM35S

Headerconnectors worden geleverd in strippen van 36 pinnen. Je kunt met een enkele strip volstaan en voor elke connector het gewenste aantal pinnen afbreken. De KEMO stappenmotor is verkrijgbaar bij alle elektronica winkels die het KEMO-assortiment voeren, b.v. Display Elektronika.

Bouwaanwijzing

Soldeer de volgende componenten aan de bovenzijde van de print in de aangegeven gaten, voor zover dat nog niet eerder gedaan is:

- de connectors S1 in N1 en N2, S2 in M1 en M2, S3 in L1 en L2, S4 in K1 en K2
- weerstandsnetwerk RA1 in G14 tot en met O14 ;
- het IC-voetje voor U1 met pin 1 in N16 zoals aangegeven
- connector J1 in J21 tot en met O21.

Verbind de volgende kopereilandjes met een draad aan de onderzijde van de print aan elkaar:

- N2 aan N8, M2 aan M8, L2 aan J8, K2 aan I8
- K15 aan K16, L15 aan L16, M15 aan M16, N15 aan N16
- N19 aan O21, M19 aan M21, L19 aan L21, K19 en J21
- A6 aan F6, F19 aan K21, N21 en Q19

Een aparte voedingsspanning voor de motor kan worden aangesloten op J2. Wanneer u een 5V-stappenmotor gebruikt en deze via het breadboard wilt voeden, dan dient u een spanningsstabilisator van 1 A te gebruiken. In andere gevallen dient een aparte voeding met voldoende stroomcapaciteit gebruikt te worden. De ULN2803 kan per uitgang maximaal 0,5 A en maximaal 50 V verwerken.

De KEMO stappenmotor wordt via de ULN2803 aangesloten volgens onderstaande tabel:

	J1 pin	stappenmotor
P1.7	1	Oranje
+V-motor	2	Rood
P1.6	3	Zwart
P1.5	4	Geel
+V-motor	5	Rood
P1.4	6	Bruin

Software

Met S1 (P3.0) wordt de stapsgesnelheid ingesteld: 0= staptijd 10 ms, 1= staptijd 20 ms.

Met S2 (P3.1) en S3 (3.2) wordt de wijze van aansturing gekozen: (binair, in de volgorde S3-S2!) 00= uit, 01= éénfase, 10= tweefasen, 11= halfstap.

Met S4 (P3.3) wordt de draairichting ingesteld.

\ Sturing voor unipolaire stappenmotor. Lengte 205 bytes.

89C2051 TARGET

\ Compileer voor AT89C2051

\$90 SFR MOTOR

\ Stappenmotor aan uitgangen P1.4 - P1.7

\$B0 SFR INGANG

\ Schakelaar aan ingangen P3.0 - P3.2

\$B3 BIT-SFR RICHTING?

\ Vooruit/achteruitselectie P3.3

VARIABLE STAP

\ Volgend uitgangswoord

VARIABLE STAP#

\ Tabel masker

```

$80 $40 $20 $10          4 CONSTANTS 1FASE \ Enkelfase-aansturing ( n - x )
$90 $C0 $60 $30          4 CONSTANTS 2FASE \ Dubbelfase-aansturing ( n - x )
$90 $80 $C0 $40 $60 $20 $30 $10 8 CONSTANTS HALF \ Halvestap-aansturing ( n - x )

: EEN-FASE FROM STAP 1FASE TO MOTOR 3 TO STAP# ;
: TWEE-FASE FROM STAP 2FASE TO MOTOR 3 TO STAP# ;
: HALF-STAP FROM STAP HALF TO MOTOR 7 TO STAP# ;

: WACHT ( -- ) \ Wacht 20 of 40 milliseconden
  INGANG INVERT 1 AND 1+ 20 * MS
  ;

: EEN-STAP ( -- )
  INGANG INVERT $06 AND \ Lees type sturing
  BEGIN-SELECT \ Selecteer sturing
    SELECT $02 EEN-FASE EXIT \ Sturing via éénfase
    SELECT $04 TWEE-FASE EXIT \ Sturing via tweefasen
    SELECT $06 HALF-STAP EXIT \ Sturing via halfstap
    CLEAR MOTOR \ Geen motorsturing
  END-SELECT
  ;

: VOORUIT ( -- ) \ Motor een stap vooruit
  FROM STAP 1+ FROM STAP# AND TO STAP
  EEN-STAP WACHT
  ;

: ACHTERUIT ( -- ) \ Motor een stap achteruit
  FROM STAP 1- FROM STAP# AND TO STAP
  EEN-STAP WACHT
  ;

: SETUP-STAP ( -- )
  3 TO STAP# \ Zet default tabelmasker
  CLEAR STAP \ Begin bij de eerste stap
  ;

: BEWEEG ( -- ) \ Kies de draairichting van de motor
  RICHTING? IF VOORUIT ELSE ACHTERUIT THEN
  ;

: STAP-MAAR ( -- ) \ Bestuur een 4-fasen-stappenmotor
  SETUP SETUP-STAP
  BEGIN BEWEEG AGAIN
  ;

' STAP-MAAR RESET-VEC SET-VECTOR \ STAP-MAAR start op na een reset

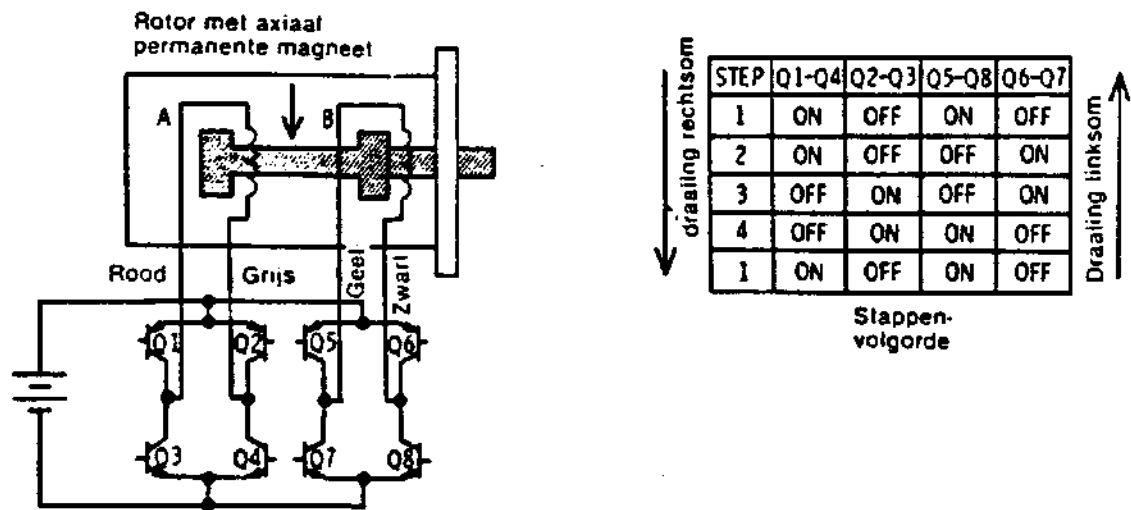
```

Bipolaire stappenmotor

Hardware EHW-12
Software ESW-12

Zie appendix Stappenmotoren

De hier toegepaste motor heeft twee stators met elk een wikkeling: de twee fasen. Er zijn vier aansluitdraden. De twee wikkelingen kunnen als volgt bekrachtigd worden:

De motor kan worden aangestuurd in:

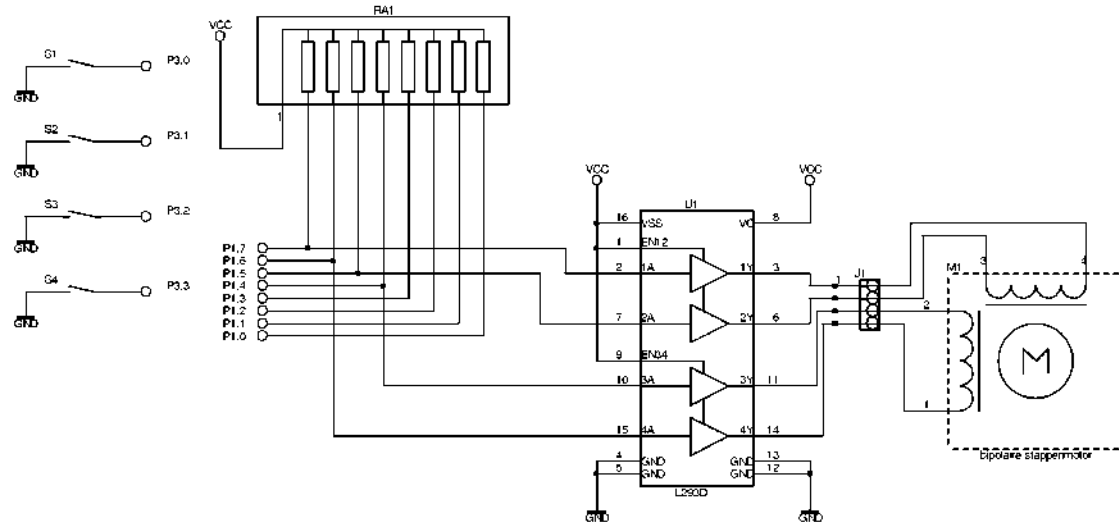
hele-stapbedrijf:	eenfase-aansturing:	telkens 1 wikkeling bekrachtigd
	twoefasen-aansturing:	2 wikkelingen bekrachtigd
halve-stapbedrijf:	een combinatie van deze twee.	

Elk aansluitpunt wordt gecodeerd met een waarde:

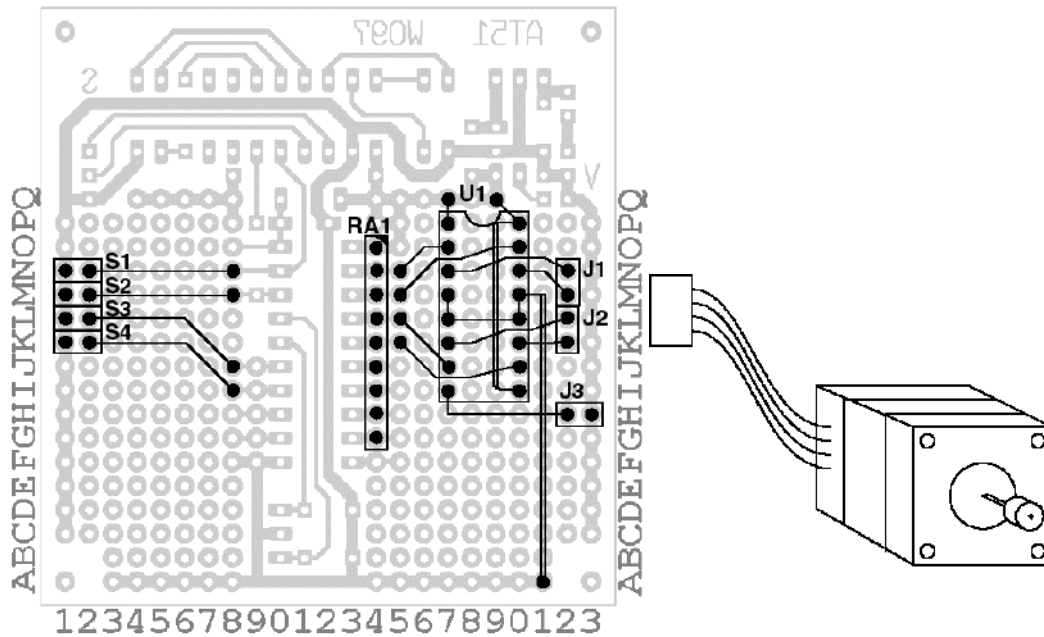
poort	P1.4	P1.5	P1.6	P1.7	masker
waarde	\$10	\$20	\$40	\$80	
twoefasen-aansturing:	+	-	-	+	\$90
	-	-	+	+	\$C0
	-	+	+	-	\$60
	+	+	-	-	\$30

Om de stappenmotor van voldoende stroom te voorzien wordt een driver-IC van het type L293D toegepast. Dit IC is geschikt voor inductieve belastingen. Het bevat vier push-pulldrivers waardoor de schakeling eenvoudig kan blijven. Via de uitgang van elke driver wordt een aansluitpunt van de stappenmotor met de voedingsspanning of met massa verbonden.

Schema

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
S1,S2,S3,S4, J1, J2, J3	2-polige male headerconnector
RA1	weerstandarray 8-voudig 4,7 k Ω met 1 common
U1	L293D (maximaal 0,6A per uitgang)
-	IC-voet DIL-16
M1	bipolaire stappenmotor, bijvoorbeeld Kemo RDM37

Headerconnectors worden geleverd in strippen van 36 pinnen. Je kunt met een enkele strip volstaan en voor elke connector het gewenste aantal pinnen afbreken. De KEMO stappenmotor is verkrijgbaar bij alle elektronica winkels die het KEMO assortiment voeren, waaronder Display Elektronika.

Bouwaanwijzing

De bedrading onder U1 (L293D) heeft extra aandacht. Monteer de volgende geïsoleerde doorverbindingen aan de componentenzijde:

- Q19 naar P19, P16 naar I16, M18 naar L18, M19 naar L19, A21 naar L21
- Plaats het voetje voor U1 met pin-1 op P17 zoals aangegeven
- Plaats J1 op de locaties M22 en N22
- Plaats J2 op de locaties K22 en L22
- Plaats het weerstandsnetwerk RA1 op de locatie O14 t/m G14

Breng aan de soldeerzijde de volgende geïsoleerde doorverbindingen aan:

- N15 naar O17, M15 naar O20, L15 naar J17, K15 naar J20
- N17 naar N22, N20 naar M22, K17 naar L22, K20 naar L22

Plaats aan de linkerzijde de pinnen voor S1 t/m S4 en verbind deze aan de onderzijde van de print zoals aangegeven.

De L293D kan een stroom leveren van 0,6 A per uitgang en kan een spanning schakelen van maximaal 30 V. Hier geldt hetzelfde als voor de unipolaire stappenmotor: gebruik een robuuste voeding.

Dit project heeft erg veel doorverbindingen onder U1. Als je niet echt ervaren bent neem dan geïsoleerde draden van zo'n 3 cm lengte en ongeveer 0.7 mm² doorsnee om de langere doorverbindingen te maken. Vouw, als je helemaal klaar bent, de draden tegen de print om te voorkomen dat ze ergens achter blijven haken en afbreken. Soldeer een 16-pins IC-voetje op de plaats U1. Zet U1 (L293D) in het voetje. Soldeer nu het weerstandsnetwerk RA1 en de connectors J1 en J2. Leg vervolgens de doorverbindingen die steek 1 (0.1 inch) uit elkaar liggen en de oversteek van pin 5 naar pin 12 onder U1, evt. ongeïsoleerd. Breng de overige doorverbindingen aan met geïsoleerd draad. Tenslotte de schakelaars aan de linkerzijde monteren en met de processor verbinden zoals bij o.a. EHW-11.

Sluit de draden van de stappenmotor als volgt aan op de connectors J1 en J2:

J1.1 rose, J1.2 geel, J2.1 blauw, J2.2 zwart

Op connector J3 kan een aparte voedingsspanning voor de motor worden aangesloten. Wilt je 5-Volt-stappenmotoren gebruiken dan kun je van de 5-Volt-spanning op het breadboard gebruik maken mits de voeding constant 0.5 A kan leveren. De L293 kan maximaal 0.6 A per uitgang doorlaten. Bestudeer eventueel de bouwtekening van het AT51-breadboard in het ByteForthboek om een zwaardere spanningsstabilisatie aan te brengen, bijvoorbeeld 78S05 in plaats van 78L05 en 1N4002 in plaats van 1N4148.

Software

Met S1 (P3.0) wordt de stapsgesnelheid ingesteld: 0= stapsgesnelheid 10 ms, 1= stapsgesnelheid 20 ms.

Met S2 (P3.1) en S3 (3.2) wordt de wijze van aansturing gekozen: (binair, in de volgorde S3-S2!) 00= uit, 01= éénfase, 10= tweefasen, 11= halfstap.

Met S4 (P3.3) wordt de draairichting ingesteld.

\ Sturing voor bipolaire stappenmotor. Lengte 205 bytes.

```

89C2051 TARGET                                \ Compileer voor de AT89C2051

$90 SFR MOTOR                                \ Stappenmotor aan uitgangen P1.3 - P1.7
$B0 SFR INGANG                                \ Schakelaar aan ingangen P3.0 - P3.2
$B3 BIT-SFR RICHTING?                        \ Vooruit/achteruitselectie P3.3

VARIABLE STAP                                \ Volgend uitgangswoord
VARIABLE STAP#                               \ Tabelmasker

$DD $BB $EE $77                                4 CONSTANTS 1FASE \ Enkelfase-aansturing
$99 $AA $66 $55                                4 CONSTANTS 2FASE \ Dubbelfasen-aansturing
$DD $99 $BB $AA $EE $66 $77 $55 8 CONSTANTS HALF \ Halfstaps-aansturing

: EEN-FASE FROM STAP 1FASE TO MOTOR 3 TO STAP# ;
: TWEE-FASE FROM STAP 2FASE TO MOTOR 3 TO STAP# ;
: HALF-STAP FROM STAP HALF TO MOTOR 7 TO STAP# ;

: WACHT ( -- )                                \ Wacht 10 of 20 milliseconden
  INGANG INVERT 1 AND 1+ 10 * MS
;

: EEN-STAP ( -- )
  INGANG INVERT $06 AND
  BEGIN-SELECT
    SELECT $02 EEN-FASE EXIT
    SELECT $04 TWEE-FASE EXIT
    SELECT $06 HALF-STAP EXIT
    CLEAR MOTOR
  END-SELECT
;

: VOORUIT ( -- )                                \ Motor een stap vooruit
  FROM STAP 1+ FROM STAP# AND TO STAP
  EEN-STAP WACHT
;

: ACHTERUIT ( -- )                                \ Motor een stap achteruit
  FROM STAP 1- FROM STAP# AND TO STAP
  EEN-STAP WACHT
;

: SETUP-STAP ( -- )
  3 TO STAP#
  CLEAR STAP
;

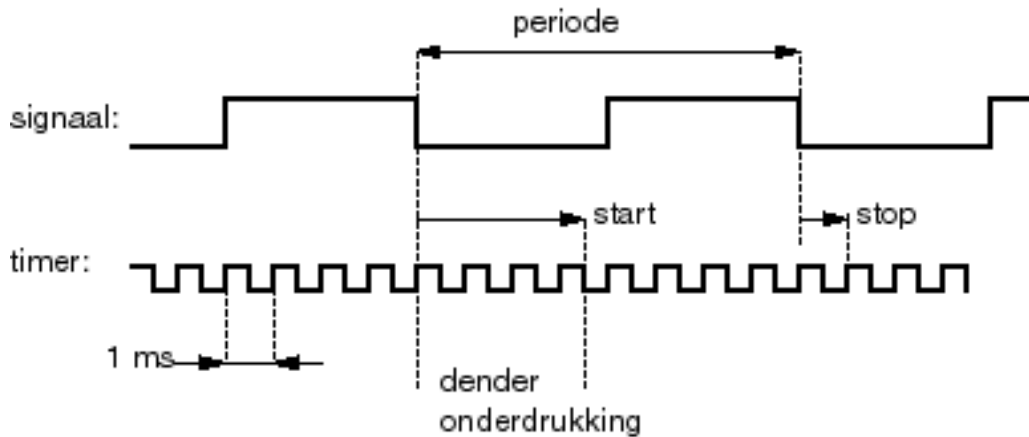
: BEWEEG ( -- )                                \ Kies draairichting van de motor
  RICHTING? IF VOORUIT ELSE ACHTERUIT THEN
;

: STAP-MAAR ( -- )                                \ Bestuur een 2 fasen-stappenmotor
  SETUP SETUP-STAP
  BEGIN BEWEEG AGAIN
;

' STAP-MAAR RESET-VEC SET-VECTOR \ STAP-MAAR start op na een reset

```

Van een blokvorming signaal meten we de periodeduur. Uit deze tijd wordt de frequentie berekend. Het blokvormig signaal wordt hier gesimuleerd door schakelaar S2. De schakeling wordt vrijgegeven met schakelaar S1. De meting wordt gestart door het bedienen van schakelaar S2 en gestopt door S2 opnieuw te bedienen.

Van hetingangssignaal worden de neergaande flanken gebruikt omdat de OR-ingangen van de microcontroller dan rechtstreeks zijn aan te spreken.

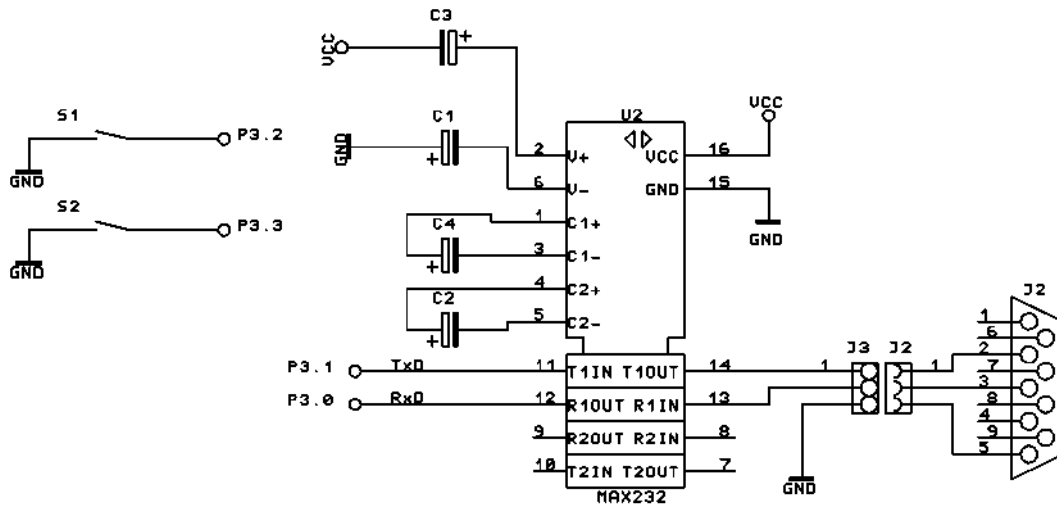
De tijdsduur van een periode wordt bepaald door het aantal pulsen te tellen van een door timer-1 geleverde pulstrein. De pulstrein zelf heeft een periode van 1 ms. De teller is 16 bits breed zodat de langste te meten periode ruim 65 seconden bedraagt. De nauwkeurigheid wordt beperkt door twee factoren:

1. De resolutie van het timersignaal is 1 ms. Daardoor ontstaat aan het begin en aan het eind van de meting een fout. De invloed hiervan is maximaal ± 1 ms, dus relatief klein.
2. Door denderonderdrukking van de schakelaar gaat aan het begin van de meting 4 ms verloren. Denderonderdrukking is het gedurende enkele milliseconden filteren van snelle schakelpulsen, die ontstaan door het stuiteren van het schakelcontact. Vooral bij korte signalen is de invloed daarvan groot.

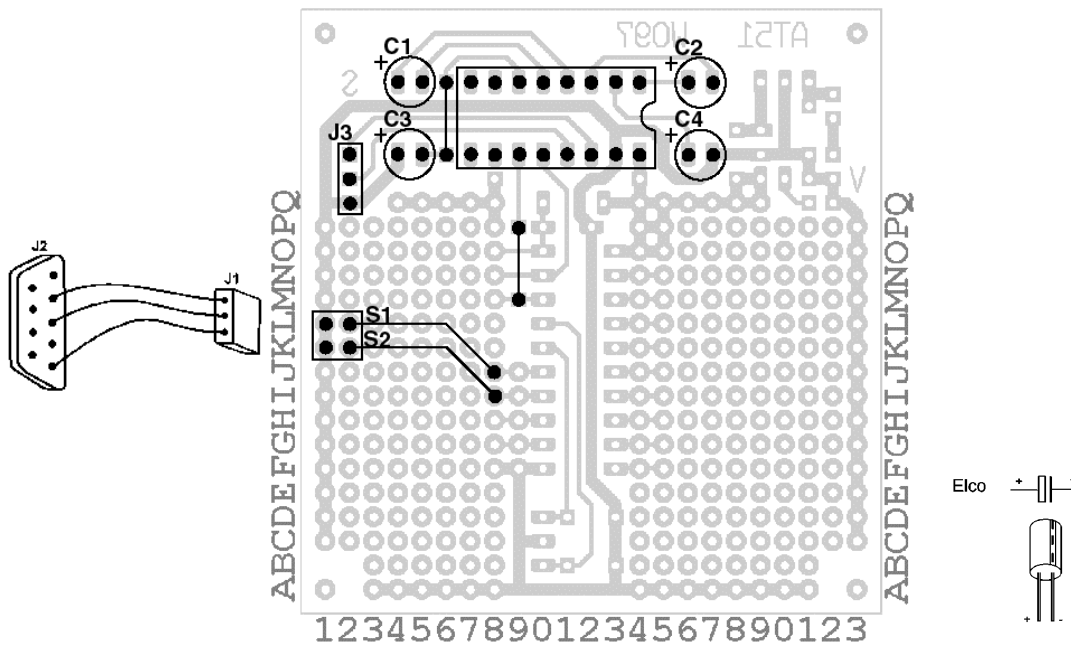
Het resultaat van de meting wordt via de RS232-aansluiting naar een computer verzonden.

Schema

Voor deze toepassing wordt het printje EHW-06 van projecten 6 en 7 weer gebruikt. De uitvoer wordt ook hier door de LED's weergegeven.

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
C1, C2, C3, C4	Elco 10 μ F - 16 Volt
J1	3-polige contactstrip female
J2	9-polige D-connector female
J3	3-polige contactstrip male
U1	MAX232 buffer/omzetter
-	DIL-16 IC-voet
S1, S2	dubbelpolige headerstrip

Bouwaanwijzing

Soldeer de draadbruggen en de connector J3 op de print, breng daarna de IC-voet aan op de plaats van U1. Tenslotte C1 t/m C4 monteren; let op de + en -. Sluit J1 en J2 aan zoals in het bedradingsplan is aangegeven.

Software

Bij het assembleren wordt, alvorens de ByteForthwoordenlijst te doorzoeken, eerst nog een aparte woordenlijst doorzocht. Indien nodig kunnen we woorden uit deze lijst ook benaderen zonder dat wordt geassembleerd.

ASSEMBLER - De woordenlijst ASSEMBLER wordt gebruikt

WORK - Alleen de ByteForthwoordenlijst wordt geldig gemaakt

\ Tijdsduurmeting (TOERENTELLER, rondentijd, afstandsmeter etc). Lengte 758 bytes.

89C2051 TARGET \ Compileer voor de AT89C2051

\ RS232-I/O

```
$99 BIT-SFR RS232-EMIT? \ RS232-zendbuffer leeg ?
$8E BIT-SFR TIMER1 \ Timer-1 start/stop
$AC BIT-SFR RS232-INTERRUPT \ Interrupt timer-1 aan/uit
ASSEMBLER \ Gebruik assemblerlabels
TMOD: SFR TIMER-MODE \ Timerinstelling
PCON: SFR POWER-MODE \ RS232-snelheidsverdubbeling
SCON: SFR RS232-MODE \ RS232-instelling
TH1: SFR TIMER1-HIGH \ Hoge byte van timer-1
SBUF: SFR RS232-BUFFER \ RS232-in-/uitvoerbuffer
WORK

: RS232-SETUP
    TIMER-MODE $20 OR TO TIMER-MODE \ Timer-1 mode-2 = 8-bit-autoreload
    243 TO TIMER1-HIGH \ Selecteer 1200/2400 baud
    SET TIMER1 \ Start timer-1
    POWER-MODE $80 OR TO POWER-MODE \ Verdubbel RS232-snelheid (2400 baud)
    $52 TO RS232-MODE \ Seriële mode-1, ontvangst aan
    \ Zet zend-interruptvlag
    CLEAR RS232-INTERRUPT \ Zet RS232-interrupt uit
    ;

: RS232-EMIT ( char -- ) \ Een karakter naar RS232
    BEGIN RS232-EMIT? UNTIL
    TO RS232-BUFFER
    CLEAR RS232-EMIT?
    ;

: RS232-TYPE ( $addr u -- ) \ Een string uit ROM naar RS232
    ?DUP IF
    FOR
    COUNT RS232-EMIT
    NEXT
    THEN
    2DROP
    ;

: RS232-RTYPE ( addr u -- ) \ Een string uit RAM naar RS232
    ?DUP IF
    FOR
    @+ RS232-EMIT
    NEXT
    THEN
    DROP
    ;

: TYPE RS232-TYPE ; ( $addr u -- )
: RTYPE RS232-RTYPE ; ( addr u -- )
: CR ^M RS232-EMIT ^J RS232-EMIT ; ( -- )
```

```

: SPACE      BL RS232-EMIT ;                ( -- )
: PAGE       ^L RS232-EMIT ;                ( -- )

\ Einde RS232
\ Getal uitvoer routines

ATOM UM/MOD                                \ Importeer enkele macro's als woord
ATOM INLINES$
VARIABLE BASE                              \ Conversiegrondtal
VARIABLE HLD                               \ Werkadres in getalconversiebuffer
$80 CONSTANT NUM                          \ Startadres van getalconversiebuffer
                                           \ Alleen geldig voor de AT89C2051

: M/MOD      ( d1 u1 -- u2 d2 )            \ Deel dubbel met teken door single
  >R 0 R@ UM/MOD R> SWAP >R UM/MOD R> \ zonder teken.
  ;

\ Getaluitvoerprimitieven

\ Zet karakter char in de uitvoerbuffer
: HOLD       DECR HLD FROM HLD ! ;          ( char -- )

\ Initialiseer de uitvoerbuffer
: <#         NUM TO HLD ;                   ( -- )

\ Beëindig getalconversie, geef addr en lengte u van de string in de buffer
: #>         2DROP FROM HLD NUM FROM HLD - ; ( d -- addr u )

\ Zet een cijfer van d1 in de uitvoerbuffer, d2 blijft over
: #          FROM BASE M/MOD ROT 9 OVER <   ( d1 -- d2 )
  IF 7 + THEN [CHAR] 0 + HOLD ;

\ Verzamel alle cijfers in de cijferstring onder (NUM)
: #S         BEGIN # 2DUP OR 0= UNTIL ;      ( d1 -- d2 )

\ Uitvoer van getallen

\ Toon ud in een veld met vrij formaat
: DU.        <# #S #> RTYPE SPACE ;         ( d -- )

\ Toon u in idem
: U.         0 DU. ;                         ( u -- )

\ Zet grondtal decimaal
: DECIMAL    #10 TO BASE ;                  ( -- )

\ Einde getaluitvoer
\ Start tijdmeting routines

$B2 BIT-SFR IN                            \ Ingang-P3.2 meet periode
$B5 BIT-SFR STARTKNOP                      \ Start meting P3.5

2VARIABLE TELLER                           \ Periodetijdteller
2VARIABLE MEETTIJD                         \ Onthoud periodetijd
2VARIABLE FREQUENTIE                       \ Onthoud frequentie

FLAG DENDER?                              \ Denderonderdrukking
FLAG METING?                              \ Complete meting gedaan
FLAG KLAAR?                               \ Start een meetcyclus

```

```

\ Interruptroutine voor periodetijdmeter, de maximaal te meten
\ periodetijd is  $65535 \times 1 / 1000 = 65,5$  sec. De kortste te meten periode
\ bedraagt in principe 4 millisec met een afwijking van maximaal 20%.
CODE TEL      ( -- )      \ Wordt elke 1/1000 sec geactiveerd
    ACC: PUSH,          \ Bewaar de gebruikte registers
    PSW: PUSH,
    TH0: -500. NIP # MOV,      \ Zet negatieve 16-bits waarde in timer-0
    TL0: -500. DROP # MOV,
    ADR TELLER LOW INC,      \ Verhoog lage byte van teller
    A: ADR TELLER LOW MOV,
    ZER IF,                  \ Overflow?
    ADR TELLER INC,          \ Ja, verhoog hoge byte
    THEN,
    A: 4 # EQL IF,           \ Denderonderdrukking van 4 millisec.
    ADR DENDER? CLR,        \ Sta nieuw signaal toe
    THEN,
    PSW: POP,                \ Herstel de gebruikte registers
    ACC: POP,
    RETI,
END-CODE

CODE NOTEER    ( -- )      \ Noteer periodetijd
    ADR KLAAR? BS IF, RETI, THEN, \ Meting afgerond? doe dan niets!
    ADR DENDER? BC IF,      \ Ingang vrijgegeven?
    ADR METING? BC IF,      \ Begin een meting?
    ADR TELLER LOW 0 # MOV,  \ Ja, reset teller
    ADR TELLER 0 # MOV,
    ADR METING? SETB,
    ELSE,
    ADR MEETTIJD LOW ADR TELLER LOW MOV, \ Nee, bewaar periodetijd
    ADR MEETTIJD ADR TELLER MOV,
    ADR METING? CLR,        \ Meetcyclus afgerond
    ADR KLAAR? SETB,
    THEN,
    THEN,
    ADR DENDER? SETB,      \ Activeer denderonderdrukking
    RETI,
END-CODE

CODE TIJDMETING-SETUP ( -- )
    TMOD: $01 # ORL,      \ Timer-0 in mode-1, 16-bits-timer
    TH0: -100. NIP # MOV, \ Timer-0 start waarde
    TL0: -100. DROP # MOV,
    IP: $01 # MOV,        \ Externe interrupt hoge prioriteit
    TCON: $11 # MOV,      \ Start timer-0 & ing. flank getriggerd
    IE: $83 # MOV,        \ Zet interrupts EX0 & ET0 aan
    ADR METING? CLR,      \ Nog geen meetcyclus begonnen
    ADR DENDER? CLR,      \ Denderonderdrukking niet actief
    ADR KLAAR? SETB,      \ Meetcyclus niet actief
    RET,
END-CODE

: START-METING      ( -- )
    BEGIN 10 MS STARTKNOP 0= UNTIL \ Knop ingedrukt
    BEGIN 10 MS STARTKNOP UNTIL   \ Knop losgelaten
    CLEAR KLAAR?
    ;

: BEREKEN-TOERENTAL ( -- ud )      \ Converteer periodetijd naar omw/min
    60000. 0. FROM MEETTIJD DUM/MOD 2NIP
    ;

```



```

: TOON-METING      ( -- )
  BEGIN  KLAAR? UNTIL      \ Wacht tot meting is gedaan,
  CR ." Duur van een meting: "
  FROM MEETTIJD DU.        \ Print dan de periodetijd en
  ." millisec."
  CR ." Toerental: "
  BEREKEN-TOERENTAL DU.    \ Bereken en print het toerental
  ." omw/min. " 50 MS
  ;

\ Het meetbereik is in de huidige configuratie van 1 tot 15000 toeren.
: TIJDMETING      ( -- )
  SETUP TIJDMETING-SETUP RS232-SETUP
  DECIMAL CLEAR MEETTIJD 100 MS
  PAGE CR ." 'Egel toerentalmeter" CR
  BEGIN
    START-METING TOON-METING
  AGAIN
  ;

' TEL      TF0-VEC      SET-VECTOR      \ TEL is de periodetijdtimer
' NOTEER   IE0-VEC      SET-VECTOR      \ NOTEER meet de periodetijd
' TIJDMETING RESET-VEC  SET-VECTOR      \ TIJDMETING start op na een reset

\ End

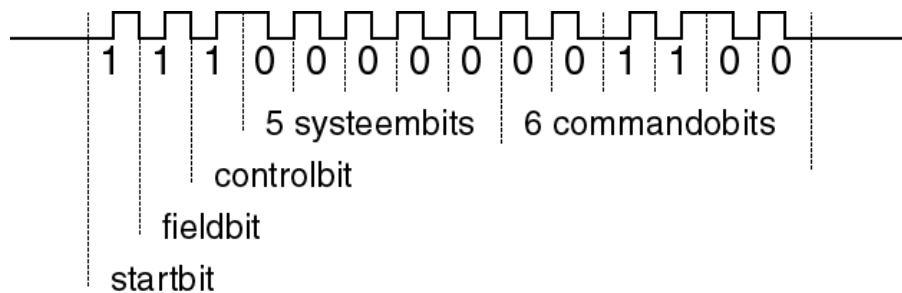
```

Zie appendix RC5

In dit project wordt een ontvanger gebouwd voor infraroodsignalen van een tv-afstandsbediening volgens het RC5-protocol. Appendix RC5 beschrijft dit protocol. Met de aan-/uitknop van de afstandsbediening wordt via de ontvanger een solidstaterelais geschakeld. In de software hoeft alleen de waarde van de constante RC-TYPE veranderd te worden om de ontvanger "om te bouwen" tot een afstandsbediening voor bijvoorbeeld Video of CD-speler. Dit ontwerp werkt ook samen met de zender uit project ESW-15.

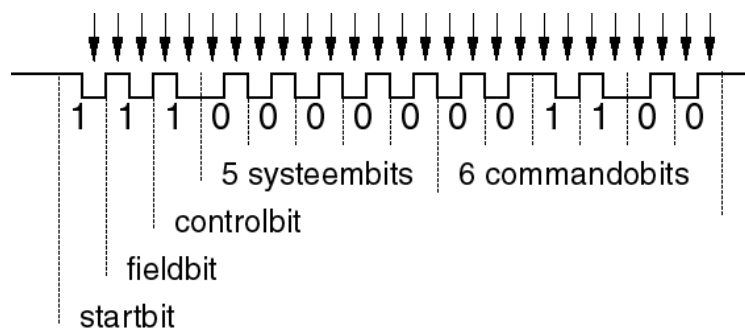
De drie niveaus van het ontvangen signaal worden als volgt verwerkt.

1. Het 36-kHz-basissignaal wordt door een IR-diode ontvangen en vervolgens hardwarematig gelijkgericht tot bitsignalen of pulsen. De tijdsduur hiervan wordt vooral bepaald door de waarden -430. en -215. in de listing bij LEES-BIT respectievelijk RC-START.
2. De bitsignalen worden ingelezen via poort-P3.2 Nadat de startbit gelezen is wordt gedurende iedere bit het signaal 2 maal bemonsterd. Op deze manier is het mogelijk een fout in de data-overdracht vast te stellen. De bitstream die een TV bestuurt bevat 5 systeembits met de waarde 0 gevolgd door 6 commandobits. Voor de aan/uitknop hebben de commandobits een waarde van 12 decimaal:

De fieldbit (tweede startbit) is 1. Met de controlbit wordt geen rekening gehouden.

Bemonstering van de bitstream (de curve is geïnverteerd):

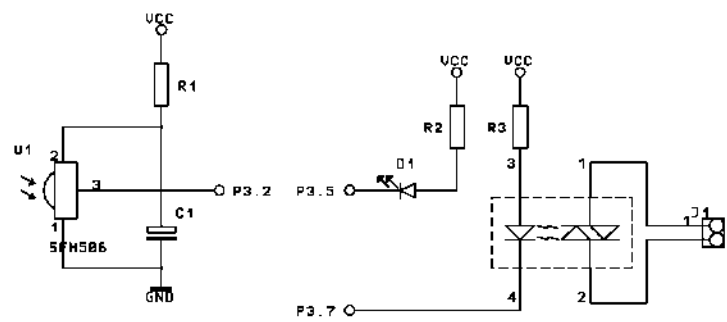

Opmerking:

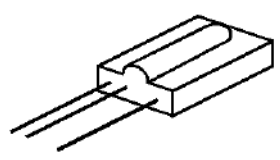
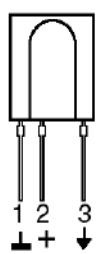
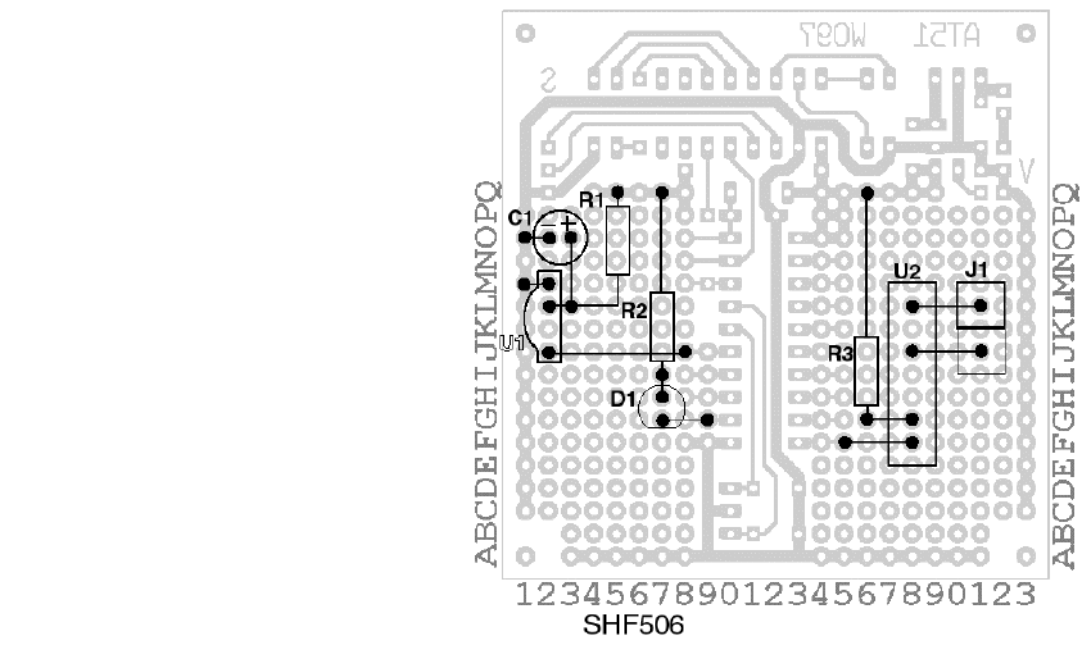
De ontvanger invertteert het ontvangen signaal. Van de startbit wordt de eerste helft niet verwerkt. De ontvanger komt in actie op de flank van de eerste puls die ontvangen wordt. Daarna worden van elke bit twee waarden bepaald: één op 1/4 van de bittijdsduur en één op 3/4 van de bittijdsduur. Deze twee waarden moeten voor een geldig signaal tegengesteld zijn.

3. De ontvanger ontvangt signalen en verwerkt deze zolang de toets op de afstandsbediening is ingedrukt.

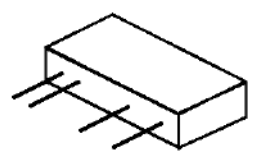
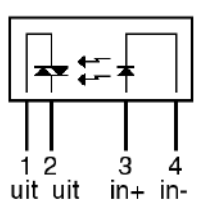
Schema

Bedradingsplan

S201S02 solid state relays

Referentie	Omschrijving
U1	infrarode detector SFH506-36 of TSOP1836 of TSOP4838
U2	solidstate relais S201S01 (max. stroom 1,5 A) of: S202SE1 (max. stroom 8 A) of: S202S01 (max. stroom 8 A)
D1	rode LED Ø 5 mm
C1	Elco 22 µF 35V
R1	weerstand 150 Ω
R2	weerstand 330 Ω
R3	weerstand 330 Ω
J1	2-polige printkroonsteen

Bouwaanwijzing

We bouwen eerst de linkerzijde van het breadboard. Soldeer eerst de weerstanden, gevolgd door de LED, de elko en de RC5-ontvanger. Plaats aan de rechterzijde de weerstand, het solid-staterelais en het kroonsteentje. Leg aan de onderzijde de doorverbindingen zoals op het bedradingsplan staat aangegeven.

Er moet op gelet worden dat er geen contact ontstaat tussen het wisselspanningsgedeelte en de gelijkspanning. Het is en blijft wisselspanning en dat is gevaarlijk boven 24 Volt. Test eventueel met een beltrafo. Die heeft een gering vermogen en een lage uitgangsspanning.

Veiligheidsnormen schrijven voor dat er voldoende isolatie is tussen geleiders die netspanning voeren. Het is daarom raadzaam de ongebruikte kopereilandjes rondom de printkroonsteen en het solid-staterelais weg te krassen.

Software

\ RC5-ontvanger, -decoder en lampaan-/uitsturing. Lengte 260 bytes.

```

89C2051 TARGET                \ Compileer voor AT89C2051, xt = 6 MHz

#00 CONSTANT RC-TYPE          \ RC5-zendertype
                                \ TV = 0, CD = 20 en VCR = 5
VARIABLE RC-SYS                \ Systeemdatabyte (8 bits)
VARIABLE RC-DATA               \ Commandodatabyte (6 bits)
VARIABLE RC#                   \ Aantal ontvangen bits

\ Geef true als er een voor dit systeem geldig RC5-commando is.
FLAG RC-KEY? ( -- flag )

FLAG RC-CONTROLE               \ Eerste halve bit, voor controle
FLAG RC-BIT                    \ Tweede halve bit, voor controle
$B2 BIT-SFR RC-IN              \ Ingangsbit-P3.2

CODE BEWAAR-RC-BIT ( -- )     \ Bewaar gedecodeerde bits
    A: 16 # ANL,
    ZER IF,                    \ Is het een systeembit?
        A: RC-SYS MOV,         \ Ja, ...
        A: RLC,
        RC-SYS A: MOV,
    ELSE,                       \ Nee, het is een databit
        A: RC-DATA MOV,
        A: RLC,
        RC-DATA A: MOV,
    THEN,
    RC# INC,                    \ Verhoog de bitteller
    RET,
END-CODE

```

```

CODE LEES-BIT      ( -- )          \ Lees en decodeer een bit
    PSW: PUSH,
    ACC: PUSH,
    TH1: -430. NIP # MOV,          \ Zet wachttijd tot volgende meting 860 us
    TL1: -430. DROP # MOV,        \ plus 20 us looptijd = 880 us
    C: ADR RC-IN MOV,              \ Lees RC5-bit
    ADR RC-BIT C: MOV,             \ Bewaar voor patrooncontrole
    A: RC# MOV,                    \ Haal bitteller op
    ACC: .0 BS IF,                 \ Verzamel elke even bit
        ' BEWAAR-RC-BIT CALL,      \ Bewaar bit
        A: CLR,                    \ Controleer bitpatroon...
        C: ADR RC-CONTROLE MOV,    \ Lees vorige RC5-bit
        A: RLC,                    \ Zet op positie-1 in accu
        C: ADR RC-BIT MOV,         \ Lees actuele RC5-bit
        A: 0 # ADDC,               \ Tel de bits bij elkaar op
        A: 1 # EQL IF,             \ Geldig patroon 0/1 of 1/0 opgepikt?
            A: RC# MOV,             \ Einde van de bitstroom
            A: $1C # EQL IF,        \ Als er 14 bits opgepikt zijn
                RC-SYS $FF # XRL,   \ Keer systembits om
                RC-DATA $FF # XRL,  \ Keer databits om
                RC-DATA $3F # ANL,   \ De 6 lage databits zijn geldig
                A: RC-SYS MOV,
                A: $1F # ANL,
                A: RC-TYPE # EQL IF, \ Pik zender-ID op
                    ADR RC-KEY? SETB, \ Is dat van het juiste type?
                    IE: .0 SETB,      \ Ja, commando ontvangen!
                    TCON: .6 CLR,     \ EX0-interrupt weer aan
            THEN,                    \ Stop timer-1
        THEN,
        ELSE,                        \ Ongeldig patroon, stop decoder
            IE: .0 SETB,
            TCON: .6 CLR,
        THEN,
    ELSE,
        ADR RC-CONTROLE C: MOV,     \ Bewaar eerste halve bitwaarde
        RC# INC,                    \ Verhoog bitteller
    THEN,
    ACC: POP,
    PSW: POP,
    RETI,
END-CODE

CODE RC-START      ( -- )          \ Flank gezien, start decoder
    PSW: PUSH,
    ADR RC-KEY? BC IF,              \ Vorige data verwerkt?
    IE: .0 CLR,                     \ Ja, EX0-interrupt uit
    TH1: -215. NIP # MOV,           \ Tijd tot eerste meting, 430 us
    TL1: -215. DROP # MOV,         \ plus 24 us = 454 us
    TCON: .6 SETB,                  \ Start timer-1
    RC# 1 # MOV,                    \ Fake half ontvangen bit,
    ADR RC-CONTROLE SETB,          \ dit fakebit is hoog!!!
    THEN,
    PSW: POP,
    RETI,
END-CODE

CODE RC-SETUP      ( -- )          \ Installeer decoderhardware
    TMOD: $10 # ORL,               \ Zet Timer-1 in mode-1
    IE: .7 SETB,                    \ Zet interrupts aan
    TCON: .6 CLR,                   \ Stop timer-1
    IE: .3 SETB,                    \ Sta interrupts van timer-1 toe
    TCON: .0 SETB,                  \ EX0 actief op lage flanken
    IE: .0 SETB,                    \ EX0-interrupt aan
    ADR RC-KEY? CLR,                \ Geen RC5-commando ontvangen
    ADR RC-IN SETB,                 \ P3.2 is de ingang
    RET,
END-CODE

```

```

\ Ontvang een RC5-databyte, x is een code uit de gedefinieerde
\ RC5-codecommandoset. Bekijk hiervoor de RC5-devicedocumentatie.
: RC-KEY      ( -- x )          \ Wacht op een commando-databyte
  BEGIN RC-KEY? UNTIL          \ Wacht
  FROM RC-DATA                  \ Laat commando achter
  CLEAR RC-KEY?                 \ Sta volgend commando toe
  ;

$B5 BIT-SFR LED                  \ Een LED op P3.5
$B7 BIT-SFR LAMP                 \ Het solidstate relais op P3.7

: SECONDEN      ( u -- )        \ Wacht u seconden
  FOR 4 FOR 250 MS NEXT NEXT
  ;

: RC-LAMP        ( -- )          \ Bestuur een lamp via RC5
  SETUP RC-SETUP SET LAMP
  CLEAR LED 2 SECONDEN SET LED   \ Toon opstarten
  BEGIN
    RC-KEY 12 = IF              \ Aan-/uittoets ontvangen ?
      TOGGLE LED TOGGLE LAMP    \ Ja, schakel lamp aan/uit
      250 MS RC-KEY? IF         \ Wacht even en gooi tweede
        RC-KEY DROP             \ code weg indien ontvangen
      THEN
    THEN
  AGAIN
  ;

\ Installeer interrupt routines

' LEES-BIT  TF1-VEC    SET-VECTOR  \ LEES-BIT via interrupt timer-1
' RC-START  IE0-VEC    SET-VECTOR  \ RC-START geactiveerd door P3.2
' RC-LAMP   RESET-VEC  SET-VECTOR  \ RC-LAMP start op na een reset

\ Einde

```

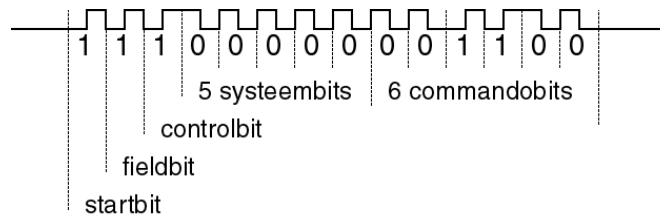
Zie appendix RC5

In dit ontwerp wordt het RC5-protocol (Remote Control 5) van Philips toegepast. In de appendix betreffende RC5 wordt dit protocol beschreven.

De zender commandeert een ontvanger door middel van infraroodsignalen, zoals een TV of de ontvanger uit project ESW-14, met behulp van het RC5-protocol. Het signaal wordt uitgezonden door een IR-LED. De verzonden code is die van de aan-/uit- (stand-by-) knop.

De drie niveaus van het ontvangen signaal worden als volgt verwerkt.

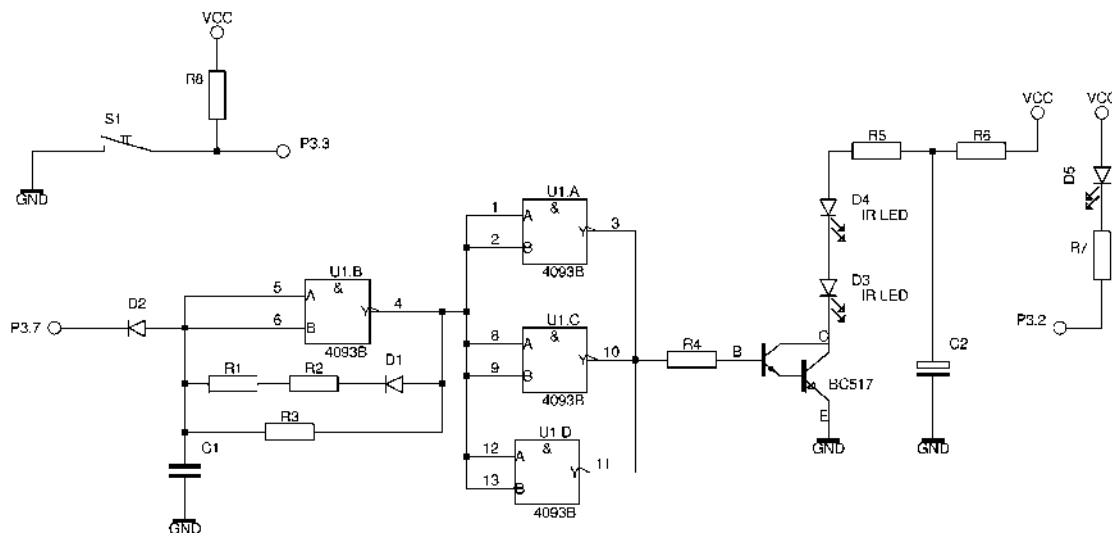
- Het 36-kHz-basissignaal wordt door de hardware gegenereerd. Het wordt vooral beïnvloed door R3 in het schema.
- De bitstream voor het bedienen van een TV bevat 5 systeembits met de waarde 0 gevolgd door 6 commandobits. De aan-/uitknop heeft de commandowaarde 12 decimaal:

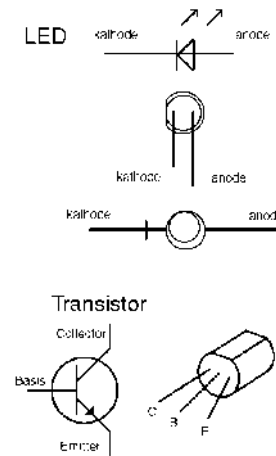
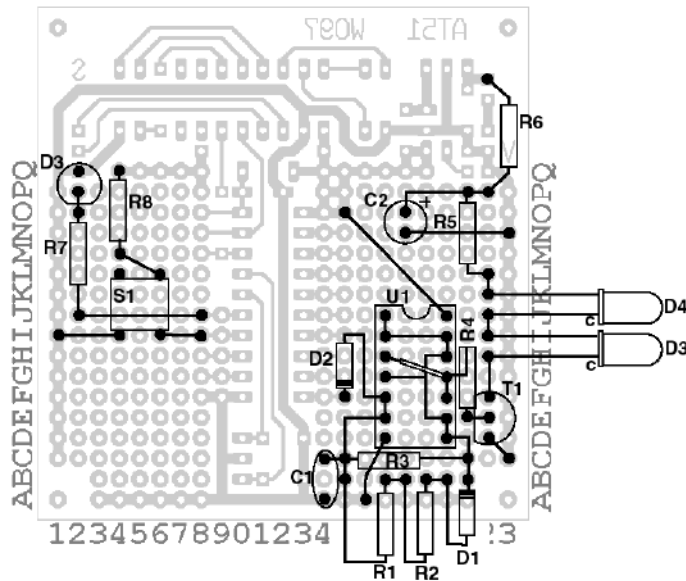
De fieldbit (of tweede startbit) is 1. De controlbit wordt vast op 1 gesteld.

- De bitstream wordt uitgezonden zolang de toets is ingedrukt. De tijd tussen twee bitstromen noemen we de herhalings-tijd. Deze wordt bepaald door de routine **FLITS** en bedraagt ongeveer 1 seconde. De controlbit wordt niet veranderd.

Schema

Bedradingsplan

Referentie	Omschrijving
R1,R2	weerstand 8,2 kΩ 1%
R3	weerstand 39,4 kΩ 1%
R4	weerstand 470 Ω
R5	weerstand 1,2 Ω
R6	weerstand 10 Ω
R7	weerstand 330 Ω
R8	weerstand 10 kΩ
D1,D2	diode 1N4148
D3, D4	infrarode LED type LD274 Ø 5 mm
D5	rode LED
C1	condensator 2,2 nF MKT
C2	elco 1000 μF 16V radiaal
U1	IC CD4093 of equivalent
T1	transistor BC517
-	14-pins IC-voet
S1	drukschakelaar

Bouwaanwijzing

Soldeer eerst de weerstanden, de LED en de drukknop op de linkerzijde van de print. Leg aan de onderzijde de volgende verbindingen: O2 naar P2, M4 naar L6, J2 naar J8, I1 naar I4 en I6 naar I8.

Plaats aan de rechterzijde eerst de IC-voet voor de 4093. Leg dan een doorverbinding aan de componentenzijde van D17 naar A16. Plaats de volgende componenten liggend op de print: R3 (39,4 kΩ), R4 (470 Ω) en R5 (1,2 Ω).

De weerstanden R1 en R2 (8,2 kΩ) en de dioden D1 en D2 worden staand gemonteerd. Plaats vervolgens de transistor. De IR-LED's D3 en D4 worden liggend naar de buitenzijde gemonteerd. De weerstand R6 (10 Ω) moet aan de onderzijde van de print gemonteerd worden, direct achter de diode van de 9-volts voeding op de AT51-print.

Aan de rechterzijde moeten nu de volgende doorverbindingen worden gelegd:

- F17 via E17 en C15 naar B15 met blank draad
- C17 naar C18
- C19 naar C20
- B21 via C21, D20, E20 en H20 naar I20. De verbinding tussen D20 en I20 isoleren
- F20 naar G20 en G21
- E21 naar E22
- D22 naar C23
- F22 naar H22
- I22 naar J22
- K22 naar I22
- O18 naar P21 en P22
- N18 naar N23
- als laatste de +5 volt geïsoleerd van O15 naar J20.

Opmerking: Ter controle van het functioneren van de IR-LED is voor D3 een rode LED gekozen. Deze geeft een zichtbare indicatie van het signaal. Als de schakeling goed werkt kan diode D3 vervangen worden door een infrarode LED zoals D4.

Software

De software van de RC5-zender bestaat voornamelijk uit wachtlussen, afgewisseld door het hoog en laag zetten van de uitgang. Deze uitgang schakelt de met de 4093 opgebouwde 36-KHz-oscillator en daarmee de IR-led aan of uit. Omdat de timing zeer precies het voorgeschreven RC5-bitpatroon moet volgen is bij iedere regel genoteerd wat de uitvoeringstijd van de instructie(s) is. De routine **RC-EMIT** maakt een complete RC5-bitstroom met daarin eerst de gewenste ontvangercode en daarna het 6-bits RC5-commando.

RC-ZENDER zendt het commando '12' (aan/uit) en laat daarna gedurende een seconde een LED flitsen. Hierdoor wordt er maximaal 1 commando per seconde verstuurd, zoals opgegeven in de RC5-specificatie.

\ RC5-zender voor een 6-MHz-kristal. Lengte 154 bytes.

```
89C2051  TARGET                                \ Compileer voor AT89C2051

$B7 BIT-SFR UITGANG                            \ RC5-uitgangsbit
$B3 BIT-SFR INGANG                             \ RC5-schakelaaringang
$B2 BIT-SFR LED                                \ RC5-LED-uitgang
$E0 CONSTANT RC-TYPE                          \ RC5-zendertype (hier TV)

CODE HALVE-BIT      ( -- )                    \ Wacht 878 us
    R1: 2 # MOV,
    DO,
        R2: 107 # MOV,
        DO, R2: LOOP,
    R1: LOOP,
    RET,
END-CODE

: EEN      ( -- )                                \ Zend hoge bit 1768 us
    CLEAR UITGANG                                \ 4 us
    HALVE-BIT                                    \ 878 us
    SET UITGANG                                  \ 4 us
    HALVE-BIT                                    \ 878 us
    ;                                            \ 4 us

: NUL      ( -- )                                \ Zend lage bit 1752 us
    SET UITGANG
    HALVE-BIT
    CLEAR UITGANG
    HALVE-BIT
    ;
```

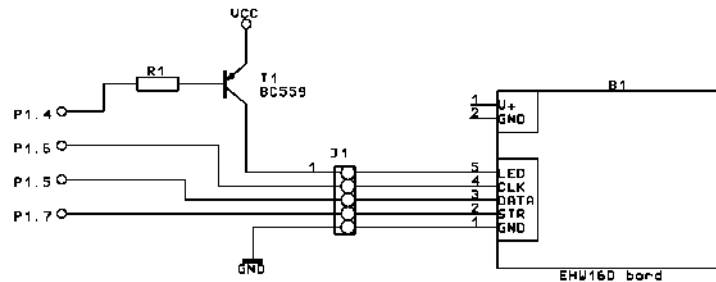
CODE ZEND-RC	(--)	\ Zend R3 bits uit accu: R3x1786/1782 us
DO,		
A: RLC,		\ 2 us
CS IF,		\ 4 us
'EEN CALL,		\ 1768 us
ELSE,		\ 4 us
'NUL CALL,		\ 1768 us
THEN,		
R3: LOOP,		\ 4 us
RET,		\ 8 us
END-CODE		
CODE RC-EMIT	(x --)	\ Zend 'x' naar een tv of videorecorder
A: @R0 MOV,		\ Het commando
A: RL,		\ Sla twee hoge bits over
A: RL,		
R4: A: MOV,		\ Bewaar commando
R0: INC,		
A: RC-TYPE # MOV,		\ Systeemdata (zender type)
R3: 8 # MOV,		\ Zend ook de startbits
' ZEND-RC CALL,		\ 1786x8+8 us
A: R4: MOV,		
R3: 6 # MOV,		\ Zend een 6-bit RC5-commando
' ZEND-RC CALL,		\ 1786x6+8+10 us
ADR UITGANG CLR,		\ Zet de 36-kHz-oscillator uit
RET,		\ 8 us
END-CODE		
: 10MS	(u --)	\ Wacht u x10 millisec.
FOR 10 MS NEXT		
;		
: FLITS	(--)	\ Laat LED flitsen
CLEAR LED 50 10MS		
SET LED 50 10MS		
;		
: RC-ZENDER	(--)	\ Zend een RC-startcode
SETUP CLEAR UITGANG		\ Uitgang uit
BEGIN		
FLITS		\ Toon activiteit
BEGIN INGANG 0= UNTIL		\ Wacht op toetsaanslag
12 RC-EMIT		\ Zend aan-/uitcode
AGAIN		
;		
' RC-ZENDER RESET-VEC SET-VECTOR		\ RC-ZENDER start op na een reset

7-Segmentdisplays

Hardware EHW-16A EHW-16D
Software ESW-16

Een viertal 7-segment-LED-displays is geplaatst op een afzonderlijk printje: EHW-16D. De displays worden elk aangestuurd via een schuifregister met slechts drie draden. Voor de tekens die naar het display worden gestuurd vindt de decodering in de software plaats. De tekens worden per display naar de gewenste combinatie van LED's omgezet met behulp van de tabel **CIJFERS**. Met de constanten uit deze tabel kunnen waarden in alle talstelsels, zowel binair als decimaal en hexadecimaal, worden gemaakt. De decimale punt is wel in de software opgenomen maar wordt in het voorbeeldprogramma niet gebruikt.

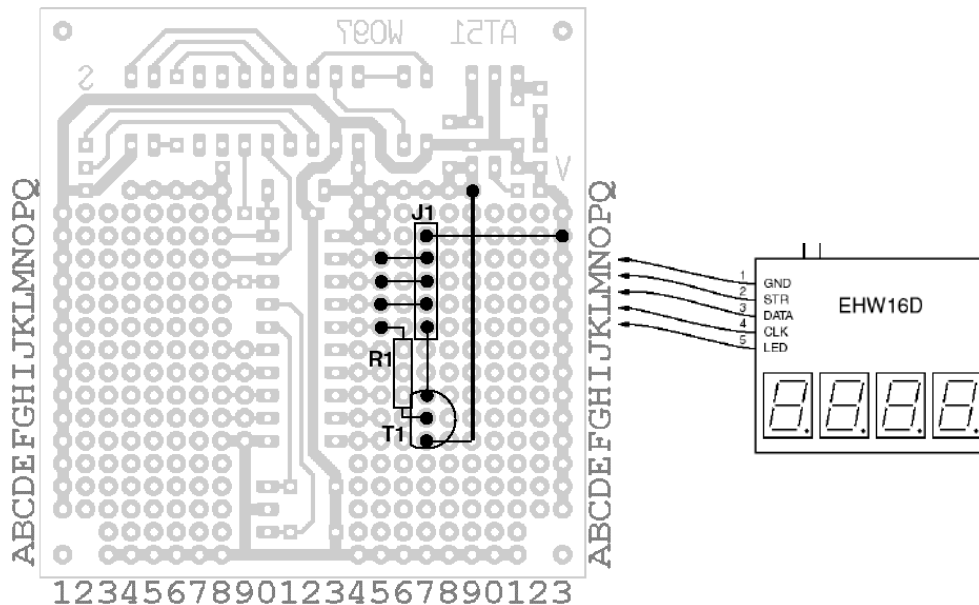
Schema

Dit is het schema van het deel op de AT51-print. Dat wordt aangesloten op EHW-16D, de print met de 7-segmentdisplays. Zie de appendix over EHW-16D. De aansluitingen zijn als volgt:

poortbit	J1 pin	naam
-	1	GND
P1.7	2	STR
P1.6	3	DATA
P1.5	4	CLK
P1.4	5	LED

Bedradingsplan

Onderdelenlijst

Referentie	Omschrijving
R1	weerstand 4,7 kΩ
T1	transistor BC559B
J1	5-polige male headerconnector
B1	EHW16D-print (zie bijlage)

Voor dit project is een printplaat gemaakt met ruimte voor vier displays. Verander zelf de software als je meer of minder displays wilt gebruiken. Eventueel kunnen meer printplaten aan elkaar worden gekoppeld.

Bouwaanwijzing

Soldeer de volgende componenten op de print:

- Connector J1 op K17 .. O17
- Weerstand R1 op K15; steek de andere aansluiting door G16
- Plaats transistor T1 in F17, G17 en H17; soldeer de weerstand aan G17; soldeer de collector van T1 aan K17
- Bedraad nu aan de soldeerzijde van de print: L15 aan L17 ; M15 aan M17 ; N15 aan N17 ; O17 aan O23;
- Steek een stukje geïsoleerd draad aan de componentzijde door F19 en soldeer dat aan de emitter van T1; soldeer het andere eind in Q19.

EHW-16A is nu klaar om te verbinden met displayprint EHW-16D. Dit gebeurt het best door een 5-polige female headerconnector te solderen aan een stukje 5-aderig flatcable en die te verbinden met de EHW-16D-print. Let goed op aan welke kant pin-1 zit; dit is de massa-aansluiting!

Software

Bij toepassing van een ander aantal displays behoeft alleen de constante **#DIGITS** aangepast te worden. Kiezen tussen het decimaal en het hexadecimaal talstelsel gebeurt met de colondedefinities **DECIMAAL** en **HEX**. In het voorbeeldprogramma worden deze aangeroepen in de definitie **WIJZIG-BASE**.

\ Aansturing van vier 7-segmentdisplays, codelengte 487 bytes.

89C2051 TARGET

\ Compileer voor AT89C2051

\ u*8 bits uitvoer gebruikt altijd 3 I/O-bits

ASSEMBLER

P1: .4 BIT-SFR LED

\ Leds tussen display aan/uit

P1: .5 BIT-SFR KLOK

\ Klok (13=Clock)

P1: .6 BIT-SFR DATA

\ Data bitstroom (14=Data)

P1: .7 BIT-SFR KLAAR

\ Data geldig (15=Strobe)

WORK

**: SCHRIJF-BIT (flag --)
TO DATA CLEAR KLOK SET KLOK
;**

\ Schrijf een bit naar de uitgang

**: TOON (--)
SET KLAAR CLEAR KLAAR
;**

\ Zet data op de uitgangen

**: >DRIVER (x --)
8 FOR
DUP 128 AND SCHRIJF-BIT 2*
NEXT
DROP
;**

**\ Schrijf x naar display
\ display driver**

```

\ Maak cijfers voor een 7-segmentdisplay via de 74HC4094 0 t/m F
\ De digits staan in omgekeerde volgorde op de stack bij CONSTANTS !!!
\ Layout van 7-segmentdisplay +-A-+
\                                     F  B
\ Uitsturing 74HC4094             +-G-+
\ PBCAFDGE                       E  C
\ Q87654321                       +-D-+

\ opbouw van tekens
%00011011  %00011111  %01100111  %00011101  \ F , E , d , C
%00101111  %01111011  %01111110  %01111111  \ b , A , 9 , 8
%01110000  %00111111  %00111110  %01101010  \ 7 , 6 , 5 , 4
%01110110  %01010111  %01100000  %01111101  \ 3 , 2 , 1 , 0
16 CONSTANTS CIJFERS

VARIABLE PUNT                                \ Onthoud decimale punt

: ZET-PUNT      ( x1 u -- x2 )
  FROM PUNT = $80 AND OR
  ;

: >DISPLAY      ( adr u -- )                \ Stuur u getal digits van RAM-adres
  FOR                                \ naar het 7-segment display
    @+ 16 UMIN CIJFERS                \ Van binair naar 7-segment
    I' ZET-PUNT >DRIVER
  NEXT
  DROP TOON                                \ en laat ze zien !
  ;

4 CONSTANT #DIGITS                          \ Aantal gebruikte 7-segmentdisplays
                                           \ en 74HC4094 chips.

: RTYPE          ( adr u -- )                \ Type getal op 7-segmentdisplays
  #DIGITS OVER U> IF                    \ Getal is minder dan #DIGITS lang ?
    #DIGITS OVER - FOR                  \ Ja, vul aan met lege digits
    0 OVER I' + ZET-PUNT >DRIVER
  NEXT
  DUP 0= IF 2DROP EXIT THEN            \ Stop als u nul is !!!
  THEN
  #DIGITS UMIN >DISPLAY                  \ Type getal van max. #DIGITS
  ;

: 10MS FOR 10 MS NEXT ; ( u -- )          \ Wacht u maal 10 ms

\ Getal uitvoer routines

ATOM UM/MOD                                \ Importeer enkele macro's als woord
VARIABLE BASE                              \ Basis voor getalconversie
VARIABLE HLD                              \ Werkadres in getalconversiebuffer
$80 CONSTANT NUM                          \ Startadres van getalconversiebuffer
                                           \ Alleen geldig voor de AT89C2051
: M/MOD      ( d1 u1 -- u2 d2 )           \ Deel dubbel met teken door single
  >R 0 R@ UM/MOD R> SWAP >R UM/MOD R> \ zonder teken.
  ;

\ Primitieven voor getaluitvoer

\ Zet digit in de uitvoer buffer
: HOLD      DECR HLD FROM HLD ! ;          ( digit -- )

\ Initialiseer de uitvoer buffer
: <#        NUM TO HLD ;                   ( -- )

\ Beëindig getalconversie, geef addr en lengte u van de string in de buffer
: #>        2DROP FROM HLD NUM FROM HLD - ; ( d -- addr u )

\ Zet een cijfer van d1 in de uitvoerbuffer, d2 blijft over
: #         FROM BASE M/MOD ROT HOLD ;     ( d1 -- d2 )

```

```

\ Verzamel alle cijfers in de cijferstring onder (NUM)
: #S      BEGIN # 2DUP OR 0= UNTIL ;      ( d1 -- d2 )

\ Woorden voor getaluitvoer:

\ Toon ud in een veld van vrij formaat.
: DU.      <# #S #> RTYPE ;      ( ud -- )

\ Toon u in een vrij formaat veld.
: U.      0 DU. ;      ( u -- )

\ Decimale getalconversie
: DECIMAL  #10 TO BASE ;      ( -- )

\ Hexadecimale getalconversie
: HEX      #16 TO BASE ;      ( -- )

\ Einde getaluitvoer
\ Voorbeeld een teller met drie 7-segmentdisplays

: WIJZIG-BASE ( -- )
  FROM BASE #10 = IF      \ Conversiebasis decimaal ?
    HEX                  \ Ja, maak hem hexadecimaal
  ELSE
    DECIMAL              \ Nee, maak hem decimaal
  THEN
;

: KNIPPER ( -- )      \ Toon opstarten
  3333. DU. 50 10MS
  4444. DU. 50 10MS
;

: TELLER ( -- )      \ Binaire teller op 7-segmentdisplays
  SETUP DECIMAL TOON KNIPPER      \ Initialiseer voorbeeld
  1 TO PUNT      \ Stel decimale punt in
  0      \ Zet teller op de stack
  BEGIN
    BEGIN
      1+ DUP U.      \ Verhoog teller en toon getal
      20 10MS      \ Wacht 200 ms
      DUP 0= UNTIL      \ Klokje rond ?
      WIJZIG-BASE      \ Ja, ga van decimaal naar hex en andersom
    AGAIN      \ Begin opnieuw
  ;

' TELLER RESET-VEC SET-VECTOR      \ TELLER start op na een reset

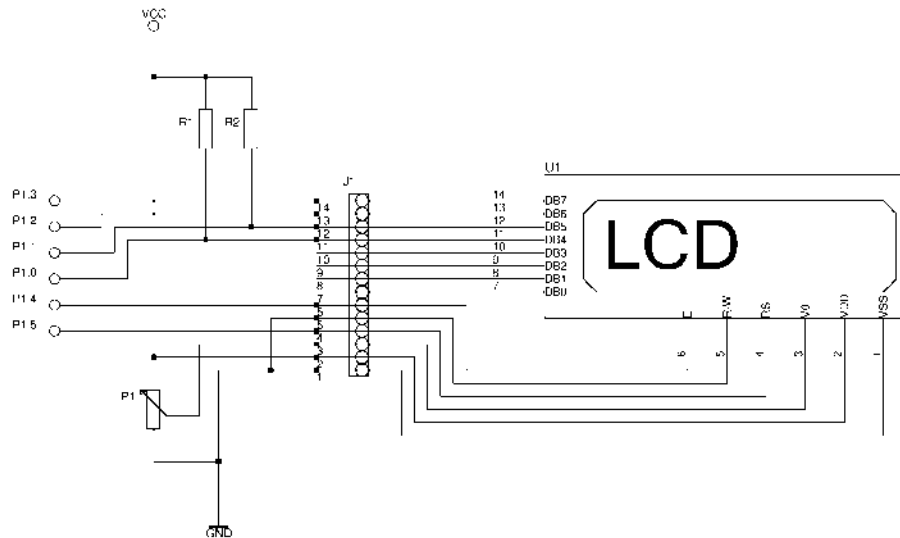
\ Einde

```

Zie appendix LCD

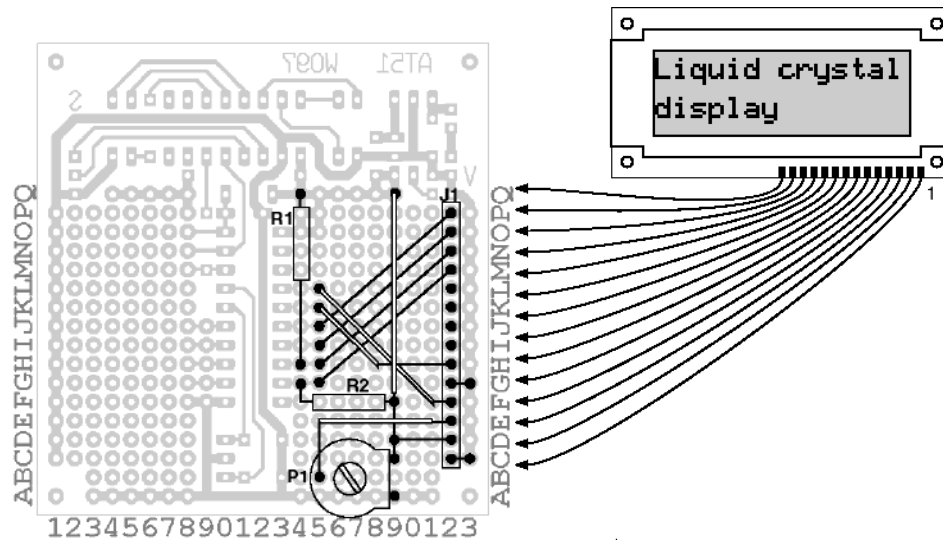
In dit project wordt een LCD (Liquid Crystal Display) met twee regels van 16 tekens toegepast. Het LCD heeft een Hitachi-chip aan boord voor de aansturing. Kenmerkend voor deze chip is dat die intern een buffer van 40 tekens per regel heeft, ook al is het display minder dan 40 tekens breed. Om van regel te wisselen wordt de routine **LCD-CR** gebruikt.

Schema

De aansluitingen van een karakter LCD :		
pinnr	naam	functie
1	VSS	massa
2	VDD	+5V-voedingsspanning
3	V0	contrastspanning 0..5 V (soms -5 .. 5 V)
4	RS	registerselectie
5	R/W	lees/schrijf
6	E	enable
7	DB0	databit-0
8	DB1	databit-1
9	DB2	databit-2
10	DB3	databit-3
11	DB4	databit-4
12	DB5	databit-5
13	DB6	databit-6
14	DB7	databit-7

Bedradingsplan

Referentie	Omschrijving
P1	Potmeter 10 kΩ (Piher 10mm liggend)
J1	male headerconnector
J2	female header (optioneel voor montage op LCD)
U1	LCD met of zonder achtergrondverlichting
R1, R2	weerstand 22 kΩ

Bouwaanwijzing

Soldeer de potmeter en de 14-polige connector op de rechterzijde van de print. Leg de doorverbindingen aan de onderzijde. Monteer een stukje lintkabel met een 14-polige female connector aan het LCD.

Na het aanzetten verschijnt op de eerste regel even een zwarte balk. De contrastspanning kan met de potmeter zo worden ingesteld dat de karakters duidelijk afsteken tegen de achtergrond.

Software

In het voorbeeldprogramma wordt een stilstaande tekst getoond. Het display wordt met 4 databits aangestuurd. Om de chip op deze 4-bitmode in te stellen moet de routine **LCD-SETUP** strikt worden aangehouden.

\ LCD-uitvoer met vier databits. Lengte 422 bytes.

```
89C2051  TARGET          \ Compileer voor AT89C2051
ATOM MS          \ Importeer de routine MS
40 CONSTANT B/L    \ Regelbufferlengte van het display
16 CONSTANT C/L    \ Regellengte van LCD
2 CONSTANT L/S     \ Regels per LCD
VARIABLE UIT       \ Huidige cursorpositie
FLAG DATA?       \ LC datatype, true is een karakter
ASSEMBLER
P1: SFR POORT      \ I/O-poort met het LCD
P1: .4 BIT-SFR GELDIG \ Data-geldig bit
P1: .5 BIT-SFR SELECTEER \ Data is karakter of instructiebit
WORK

: >LCD          ( nibble -- )
    $F AND TO POORT DATA? TO SELECTEER \ Stuur nibble op, karakter of data
    SET GELDIG  CLEAR GELDIG           \ Zet data op LCD
;

: LCD-CHAR      ( kar -- )          \ Stuur kar naar LCD
    SPLIT >LCD >LCD
;

: LCD-INSTR     ( byte -- )         \ Stuur data naar LCD
    CLEAR DATA? LCD-CHAR SET DATA?
;

: LCD-PAGE      ( -- )              \ Maak LCD schoon en zet de
    1 LCD-INSTR  CLEAR UIT  2 MS      \ cursor in de linker bovenhoek.
;

: LCD-SETUP     ( -- )              \ Naar instructiemode, wacht en
    CLEAR DATA? 16 MS                \ Stel de 8-bits-interfacemode in
    3 FOR %0011 >LCD 5 MS NEXT        \ Tenslotte de 4-bits-interfacemode
    %0010 >LCD                        \ 4-bits-interf, 2 regels, 5x7 bits kar.
    $28 LCD-INSTR                     \ Display uit en schoon
    $08 LCD-INSTR LCD-PAGE             \ Displayrichting naar rechts
    $06 LCD-INSTR                     \ Display aan & cursor uit
    $0C LCD-INSTR
;

: LCD-EMIT      ( kar -- )          \ Stuur een karakter naar het LCD
    INCR UIT  LCD-CHAR
;

: LCD-TYPE      ( $addr u -- )      \ Stuur u karakters vanaf het ROM-adres
    FOR COUNT LCD-EMIT NEXT 2DROP     \ $addr naar het LCD.
;

: LCD-SPACE     ( -- )              \ Stuur een spatie naar het LCD.
    BL LCD-EMIT
;

: LCD-SPACES    ( u -- )            \ Stuur u spaties naar het LCD.
    FOR LCD-SPACE NEXT
;
```

```

: LCD-CR      ( -- )          \ Stuur CR naar het LCD.
  C/L FROM UIT - 0< IF      \ Staat cursor op regel-2?
    $80 LCD-INSTR CLEAR UIT \ Ja, naar regel-1
  ELSE
    $C0 LCD-INSTR C/L TO UIT \ Nee, naar regel-2
  THEN
  ;

\ Het LCD-voorbeeld

ATOM INLINES$                \ Maak "." bruikbaar
: TYPE      LCD-TYPE ;
: 100MS     FOR 100 MS NEXT ; ( u -- ) \ Wacht u x100 millisec

: REGEL-VOL? ( -- )          \ Ga indien nodig naar de volgende regel
  FROM UIT 16 =              \ Regel-1 of regel-2
  FROM UIT 32 = OR IF        \ gevuld?
    LCD-CR                  \ Ja, naar andere regel
  THEN
  ;

: LCD-DEMO    ( n -- )       \ Een voorbeeld
  SETUP CLEAR MASSA CLEAR LED
  100 MS SET LED LCD-SETUP
  BEGIN
    ." 'Egel LCD demo" LCD-CR \ Titel
    ." (C) Forth-gg"
    30 100MS LCD-PAGE          \ Wacht en maak het scherm schoon
    0 0 DO                    \ Toon de hele karakterset
      I LCD-EMIT 100 MS
      REGEL-VOL?              \ Ga indien nodig naar nieuwe regel
    LOOP
    10 100MS LCD-PAGE          \ Wacht en maak scherm schoon
  AGAIN
  ;

' LCD-DEMO      RESET-VEC SET-VECTOR \ LCD-DEMO start op na een reset

```

Zie appendix I²C

Dit hoofdstuk vormt de inleiding tot de projecten

- I²C-UIT EHW18A/I ESW18
- I²C-I/O EHW18A/I ESW19
- I²C-EEPROM EHW18A/I ESW20
- I²C-KLOK EHW18A/I ESW21

I²C (I-kwadraat-C) is een methode voor dataoverdracht tussen I²C-componenten. Alle componenten worden voor de dataoverdracht onderling met twee draden verbonden, de SDA-lijn voor de data en de SCL-lijn voor de klokpulsen. Nadere toelichting in appendix I²C.

De in deze vier projecten toegepaste I²C-componenten zijn:

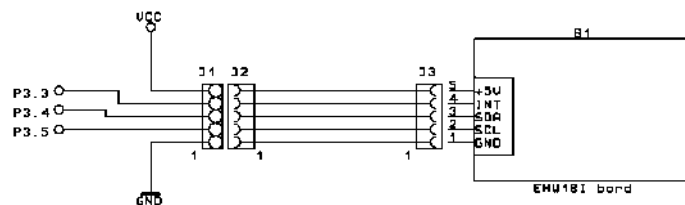
- PCF8574; een I/O-expander voor projecten I²C-IN (ESW-18) en I²C-I/O (ESW-19)
- 24C02; een 8-pins-EEPROM voor project I²C-EEPROM (ESW-20)
- PCF8583; een klok/wekker/kalender voor project I²C-KLOK (ESW-21)

Voor deze projecten is de printplaat EHW-18I ontworpen waarop ze alle vier gebouwd kunnen worden. Op deze print kunnen een extra PCF8574 (I/O-expander) en een PCF8591 (ADC/DAC-chip) nog een plaatsje vinden. Het schema, de onderdelenlijst en het bedradingsschema (layout) worden beschreven in de documentatie bij de printplaat. De projecten kunnen natuurlijk ook afzonderlijk worden gebouwd.

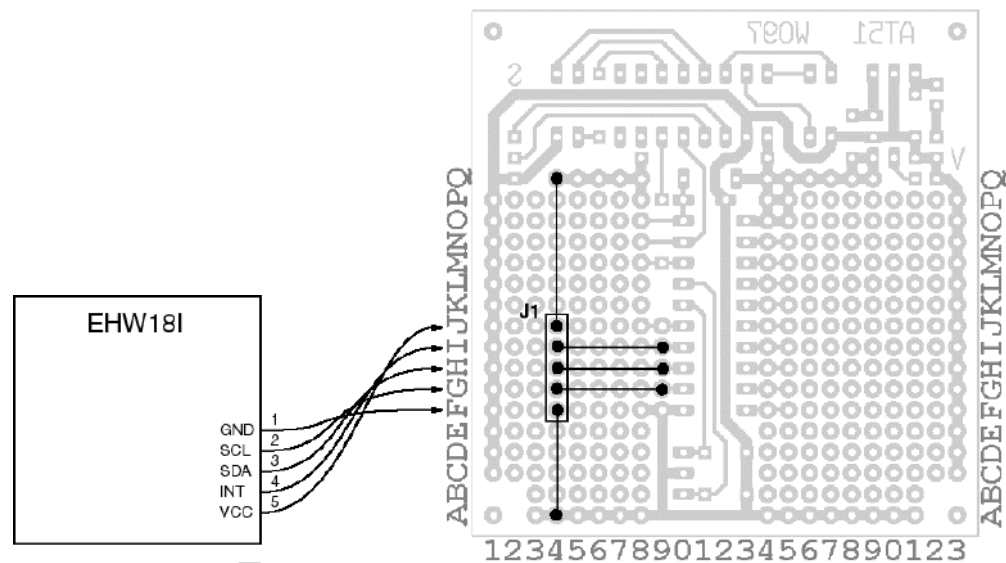
De printplaat EHW-18I kan via een kabeltje gekoppeld worden met een AT51-printje. Hieronder wordt dit printje EHW-18A beschreven. De vijf draden van het kabeltje zijn als volgt ingedeeld:

1	+ 5V
2	massa
3	SDA (data)
4	SCL (klok)
5	/INT (interrupt)

Schema

Bedradingsplan

Referentie	Omschrijving
J1	male headerconnector
J2, J3	female headerconnector
B1	EHW-18I print (zie bijlage)

Bouwaanwijzing

Soldeer connector J1 op de printplaat. De verbindingkabel naar de EHW-18I-print kan direct gesoldeerd worden, maar hier worden female connectors gebruikt zodat de verbinding makkelijk kan worden losgenomen.

In de volgende projecten over I²C wordt steeds terugverwezen naar dit bedradingsplan.

Zie I²C-inleiding

Door de microcontroller wordt een databyte verzonden naar een I²C-component. De SDA-lijn voor de data-overdracht is aangesloten op poort-P3.4 en de SCL-lijn op P3.5. De gebruikte PCF8574 (I/O-expander) ontvangt de 8 bits van de databyte serieel en zet ze op zijn parallelle poort (P0 t/m P7). Deze poort wordt dus als uitgang gebruikt. Op vier pinnen zijn LED's aangesloten. Het programma toont hierop een looplicht.

Het basisadres van de I/O-expander PCF8574 is \$40. De laagste drie bits van het adres worden ingesteld met de 3 ingangen A2, A1 en A0 op de PCF8574. Op elk van de drie adresingangen A2, A1 en A0 wordt een jumper geplaatst. Binair geschreven zijn voor het chipadres (= \$40) de vier hoogste bits %0100 (binair). De drie volgende bits zijn A2=0, A1=0 en A0=0 (jumpers geplaatst). Het 7-bits-chipadres wordt daarmee %0100 000. De laagste bit (voor "schrijven naar") R/W=0 wordt toegevoegd. Daarmee ontstaat het te verzenden adresbyte %0100 0000.

Let op: Het is ook mogelijk om i.p.v. de PCF8574 de PCF8574A toe te passen. Beide chips zijn op het basisadres na gelijk aan elkaar. Het basisadres van de PCF8574A is \$70. Bepaal zelf wat er aan de jumpers op de adresingangen en in de software moet worden gewijzigd.

De vier LED's worden bestuurd via de vier hoogste bits in de databyte. De vier laagste bits worden alle hoog gezet.

Het volgende diagram toont de communicatie op de I²C-bus tussen master en slave. De (re-)actie van de slave staat in de grijze blokken. Voor R/W lees "Read, Not Write".

Start	Slave-adres	R/W	Ack.bit	Databyte	Ack.bit	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0	0	b7 b6 b5 b4 b3 b2 b1 b0	0	P

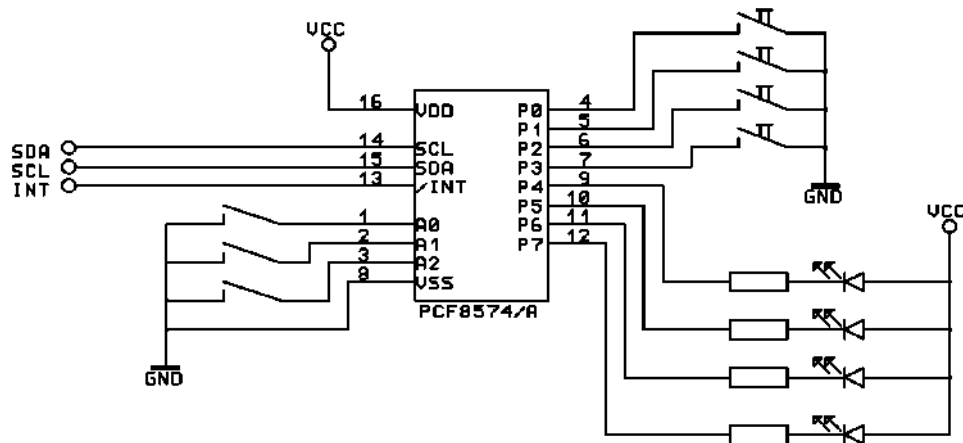
 gezonden door master

 gezonden door slave

Schema

Het EHW-18A-deel is hetzelfde als beschreven in de I²C-inleiding.

Op de EHW-18I-print is de I/O-expander PCF8574 geplaatst.

Bedradingsplan, onderdelenlijst & bouwaanwijzing

EHW-18A: zie I²C-inleiding. Voor de EHW-18I: zie appendix.

Software

De I²C-primitieven zijn in de listing overgenomen uit de bibliotheek in de subdirectory LIB.

\ I²C-uitvoer met een PCF8574. Codelengte 234 bytes.

89C2051 TARGET \ Code draait op een 89C2051

\ I²C-primitieven voor een 6-MHz-kristal

ASSEMBLER

P3: .4 BIT-SFR SDA \ Seriële datalijn

P3: .5 BIT-SFR SCL \ Seriële kloklijn

WORK

\$40 CONSTANT I/O-ID \ Device-adres-0 van gebruikte chip

\ Hoe zat dat ook weer voor een PCF8574A?

\ Algemene I²C-primitieven

```
: SETUP-I2C      ( -- )          \ Setup I2C-I/O-bits
  SET SDA  SET SCL
  ;
```

```
: START-BIT      ( -- )          \ Genereer startbit (startconditie)
  SET SDA  SET SCL  CLEAR SDA  CLEAR SCL
  ;
```

```
: STOP-BIT       ( -- )          \ Genereer stopbit (stopconditie)
  CLEAR SDA  SET SCL  SET SDA
  ;
```

```
: ACK?           ( -- vlag )     \ Test binnenkomend ack.bit. De vlag is
  SET SDA  SET SCL  SDA 0=  CLEAR SCL \ true als er een ack is ontvangen
  ;
```

```
: BYTE-UIT       ( byte -- )     \ Stuur byte en test ack
  8 FOR
    DUP 128 AND TO SDA 2*        \ #128=$80
    SET SCL  CLEAR SCL
  NEXT
  DROP  ACK?  DROP              \ Geen ack, genereer dan een stopbit
  ;
```

\ Uitvoerroutine voor PCF8574(A) chips

```
: !BYTE          ( byte chip -- )
  START-BIT
  $FE AND BYTE-UIT          \ Stuur schrijfadres naar chip
  BYTE-UIT                  \ Daarna de databyte
  STOP-BIT                  \ Klaar
  ;
```

```

\ Onze eerste I2C-toepassing: een looplicht

: NAAR-LEDS      ( byte -- )          \ Stuur data naar PCF8574 op adres-0
  INVERT $0F OR I/O-ID !BYTE        \ De lage 4 bits zijn altijd hoog (!)
  ;

: KNIPPER        ( -- )              \ Toon het opstarten
  255 NAAR-LEDS 250 MS
  0   NAAR-LEDS 250 MS
  ;

: LOOPLICHT      ( -- )              \ Toon een looplicht op de LED's
  SETUP SETUP-I2C KNIPPER
  BEGIN
    4 0 DO
      1 I 4 + LSHIFT NAAR-LEDS      \ Zet een LED aan
      100 MS                         \ Wacht 100 millisec
    LOOP
  AGAIN
  ;

' LOOPLICHT      RESET-VEC  SET-VECTOR \ LOOPLICHT start op na een reset

```


Zie I²C-inleiding

In dit project wordt dezelfde I²C-component PCF8574 (I/O-expander) gebruikt als in het voorgaande project ESW-18. De vier hoogste bits van P0 t/m P7 sturen weer de LED's aan, dus er wordt naar het IC geschreven. De vier laagste bits zijn aangesloten op schakelaars. De stand daarvan wordt via de I²C-bus gelezen door de microcontroller.

Het basisadres is \$40 (\$70 voor de PCF8574A) en er zijn drie jumpers geplaatst.

Voor het schrijven: R/W=0; adresbyte %0100 0000 (\$40) of %0111 0000 (\$70)

Voor het lezen: R/W=1; adresbyte %0100 0001 (\$41) of %0111 0001 (\$71)

Voor het schrijven naar de LED's, de uitvoer dus, is dezelfde figuur geldig als in project ESW-18.

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Databyte	Ack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0	0	b7 b6 b5 b4 b3 b2 b1 b0	0	P

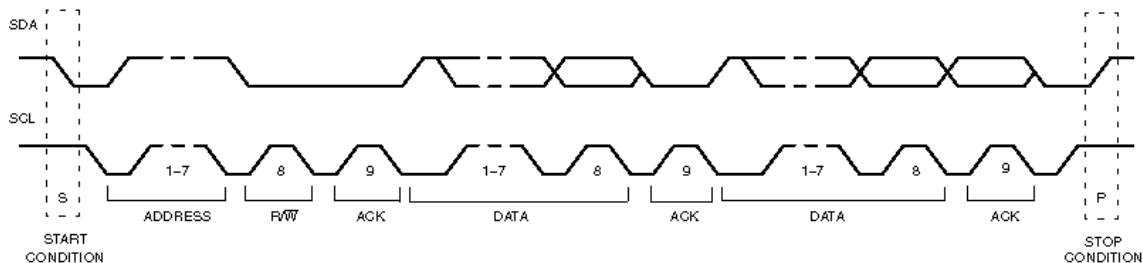
☒ gezonden door master

☐ gezonden door slave

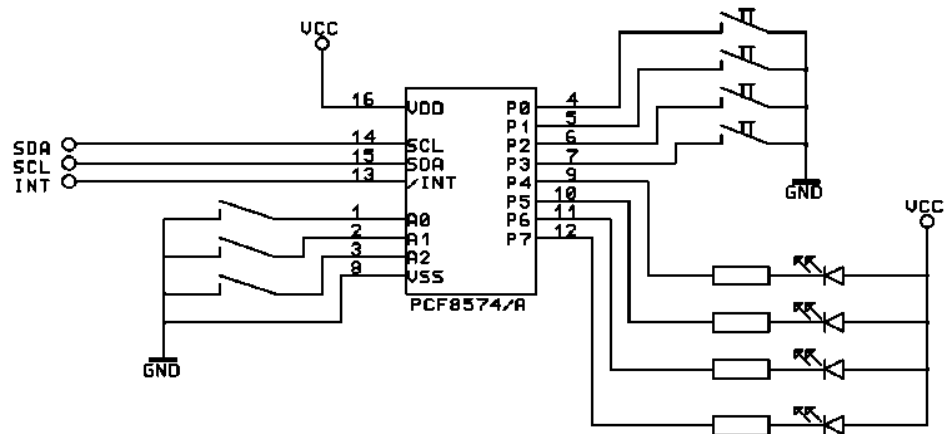
Voor het lezen van de stand van de schakelaars, de invoer dus, is de figuur als volgt:

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Databyte	Nack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	1	0	b7 b6 b5 b4 b3 b2 b1 b0	0	P

De databyte wordt gelezen door de master. Die geeft normaal gesproken een Acknowledge-bit terug, maar omdat dit het laatst opgevraagde databyte is (er is er maar een) geeft de master een NoAcknowledge- (of Negative acknowledge-)bit op de SDA-lijn.

Schema

Software

De I²C-primitieven zijn ook hier weer in de listing opgenomen.

```
\ I2C-in- en uitvoer met PCF8574, totale codelengte 304 bytes
```

89C2051 TARGET

\ Code draait op een 89C2051

\ I²C-primitieven voor een 6-MHz-kristal

ASSEMBLER

P3: .4 BIT-SFR SDA

\ Seriële datalijn

P3: .5 BIT-SFR SCL

\ Seriële kloklijn

WORK

\$40 CONSTANT I/O-ID

\ Device-adres-0 van gebruikte chip

\ Algemene I²C-primitieven

: SETUP-I2C (- -)

\ Setup I²C-I/O-bits

SET SDA SET SCL

i

: START-BIT (--)

```
\ Genereer startbit (startconditie)
```

SET SDA SET SCL CLEAR SDA CLEAR SCL

i

: STOP-BIT (- -)

\ Genereer stopbit (stopconditie)

CLEAR SDA SET SCL SET SDA

i

```
: ACK?          ( -- vlag )
```

\ Test binnenkomende ack.bit. De vlag is

```
SET SDA SET SCL SDA 0= CLEAR SCL \ true als er een ack ontvangen is
```

i

```
: BYTE-UIT      ( byte -- )
```

\ Stuur byte en test ack

8 FOR

DUP 128 AND TO SDA 2*

SET SCL CLEAR SCL

NEXT

DROP ACK? 0= IF STOP-BIT THEN \ Geen ack, genereer dan een stopbit

;

```

: BYTE-IN      ( -- byte )          \ Ontvang byte
  0 8 FOR
    SET SCL 2* SDA 1 AND OR
    CLEAR SCL
  NEXT
  SET SDA SET SCL CLEAR SCL        \ Geef no-ack
  ;

\ Uitvoerroutine voor PCF8574(A) chips

: !BYTE        ( byte chip -- )
  START-BIT
  $FE AND BYTE-UIT                \ Stuur schrijfadres naar chip
  BYTE-UIT                        \ Daarna de databyte
  STOP-BIT                        \ Klaar
  ;

\ Lees routine voor PCF8574(A) chips

: @BYTE        ( chip -- byte )
  START-BIT
  1 OR BYTE-UIT                  \ Stuur leesadres naar chip
  BYTE-IN                        \ Lees databyte van ingang
  STOP-BIT
  ;

\ De tweede I2C-applicatie is een looplicht met variabele snelheid

: 10MS         ( u -- )            \ Wacht u x10 millisec.
  FOR 10 MS NEXT
  ;

: INGANG        ( -- +n )          \ Lees data van PCF8574 op adres-0
  I/O-ID @BYTE INVERT $F AND 1+ 2* \ +n is een getal tussen 2 en 32
  ;

: NAAR-LEDS     ( byte -- )        \ Stuur data naar PCF8574 op adres-0
  INVERT $0F OR I/O-ID !BYTE      \ De lage 4 bits zijn ingangen
  ;

: KNIPPER       ( -- )             \ Signaleer opstarten
  -1 NAAR-LEDS 25 10MS
  0 NAAR-LEDS 25 10MS
  ;

: LOOPLICHT     ( -- )             \ Toon een looplicht op de LED's
  SETUP SETUP-I2C KNIPPER
  BEGIN
    4 0 DO
      1 I 4 + LSHIFT NAAR-LEDS    \ Zet een LED aan
      INGANG 10MS                  \ Wacht 20 tot 320 millisec
    LOOP
  AGAIN
  ;

' LOOPLICHT      RESET-VEC    SET-VECTOR \ LOOPLICHT start op na een reset

```

Zie I²C-inleiding

In dit project worden de I²C-componenten 24C02 (EEPROM met 2 kbits = 256 bytes) en PCF8574 (I/O-expander) gebruikt. Voor de gegevens van de I/O-expander verwijzen we naar de eerder behandelde projecten ESW-18 en ESW-19.

Bij het schrijven naar de EEPROM wordt de inhoud daarvan overschreven met de stand van de vier schakelaars; telkens 4 bits dus. De sampletijd is 10 seconden. Daarna wordt de inhoud van de EEPROM getoond. De lengte van het zo gemaakte "bestand" is opgeslagen op geheugenadres-0.

Het basisadres van de EEPROM is \$A0. Met jumpers of dipswitches aangeschakeld op A2 en A0 wordt het adres:

voor het schrijven naar de EEPROM: %10100100 (\$A4).

voor het lezen van de EEPROM: %10100101 (\$A5).

De woorden **INGANG** en **NAAR-LEDS** komen in voorgaande listings reeds voor. De waarden die **INGANG** leest worden naar een geheugenadres in het EEPROM-IC geschreven. Dat adres in de EEPROM wordt in plaats van het eerste databyte verzonden: het 'word address' of 'register address', hier afgekort tot reg.adr.

Schrijven met **SCHRIJF-BYTE** :

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Registeradres	Ack	Databyte	Ack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0	0	a7 a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0		b7 .. b0	0	P

 gezonden door master

 gezonden door slave

Aan het begin van deze procedure wordt eerst in een lus getest of de slave een Acknowledge teruggeeft. Een EEPROM heeft tijd nodig om een databyte te verwerken en er kan dus nog een vorig byte in behandeling zijn.

Als er uit het slave-geheugen gelezen moet worden dan moet na het schrijven van het registeradres en eventuele databytes met R/W=0 meteen een doorstart of een zogenaamde 'Repeated-start' gegeven worden, gevolgd door het slave-adres met R/W=1 (lezen). De Repeated-start is gelijk aan een gewone starttoestand.

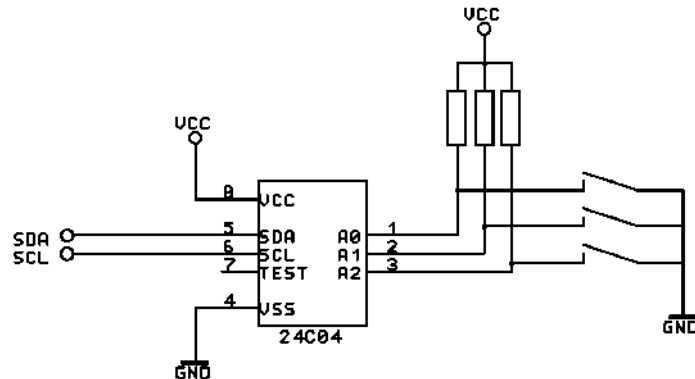
Het lezen met **LEES-BYTE** :

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Reg.adres	Ack	Rep Start	Slave-adres	R/W	Databyte	NAck	Stop
S	a6 .. a0	0	0		0	S	a6 .. a0	1	b7 .. b0	1	P

Het laatste databyte wordt gegeven door de slave. Aansluitend wordt de (aller-)laatste Ack als NoACK door de master gegeven.

Schema

Dit schema toont het deel met de EEPROM op de EHW-18I-print.

Software

In de volgende listing ontbreken de routines voor de primitieven. We moeten deze zelf uit de bibliotheek in de subdirectory **LIB** ophalen om de listing compleet te maken. Ook de onderstaande broncode lezen we van schijf in. Het bestand vinden we in de subdirectory **'EGEL'** of in **WORK**. Desnoods even zoeken. We laden achtereenvolgens de bestanden:

```
I2C-PRIM.FRT
I2C-8574.FRT
I2C24C02.FRT
ESW-20.FRT
```

```
\ I2C-voorbeeld met PCF8574 en 24C02. Lengte 403 bytes.
\ Type voor het laden van het bestand: 89C2051 TARGET
\ Laad dan de bibliotheekbestanden: I2C-PRIM.FRT, I2C-8574.FRT en I2C24C02.FRT.
\ Laad tenslotte dit bestand:

: NAAR-LEDS      ( byte -- )          \ Stuur data naar de PCF8574 op adres-0
  4 LSHIFT INVERT I/O-ID1 !BYTE
  ;

: INGANG         ( -- byte )          \ Lees data van PCF8574 op adres-0
  I/O-ID1 @BYTE INVERT $F AND
  ;

: VUL-EEPROM     ( -- )              \ Vul EEPROM met monsters vd schakelaars
  1                                           \ Eerste databyte is adres-1
  100 FOR                                           \ Neem 100 monsters (totaal 10 sec)
    INGANG OVER SCHRIJF-BYTE                \ Zet de stand vd schakelaars in EEPROM
    INGANG NAAR-LEDS 1+ 100 MS              \ Verhoog adresteller en wacht
  NEXT
  0 SCHRIJF-BYTE
  ;

: TOON-EEPROM    ( -- )              \ Toon de datamonsters uit de EEPROM
  0 LEES-BYTE 1 DO
    I LEES-BYTE NAAR-LEDS
    100 MS
  LOOP
  ;
```

```

: KNIPPER      ( -- )          \ Signaleer opstarten
  5 FOR          \ Knipper 5 maal
    $FF NAAR-LEDS 250 MS
    $00 NAAR-LEDS 250 MS
  NEXT
;

: I2C-EEPROM   ( -- )          \ Voorbeeld van gebruik I2C-EEPROM
  SETUP SETUP-I2C
  KNIPPER VUL-EEPROM KNIPPER   \ Toon opstarten en vul EEPROM
  BEGIN
    TOON-EEPROM
  AGAIN
;

' I2C-EEPROM   RESET-VEC   SET-VECTOR \ I2C-EEPROM start op na een reset

```

Zie I²C-inleiding

In dit project worden de I²C-componenten PCF8583 (een klok met wekker, kalender en circa 220 bytes extra RAM) en een PCF8574 (I/O-expander) gebruikt. Voor de gegevens van de I/O-expander wordt verwezen naar de projecten ESW-18 en ESW-19.

Het basisadres van het klok-IC is \$A0. Dit is gelijk aan het basisadres van de EEPROM! Er wordt een jumper geplaatst op de enig aanwezige externe adresbit A0.

Voor het schrijven: %1010 0010 (\$A2).

Voor het lezen: %1010 0011 (\$A3).

Vergelijk dit met de adreskeuze voor de EEPROM in project ESW-20.

De waarden voor jaar, datum, uur, enzovoorts staan in het geheugen van het klok-IC. Het adres van de geheugenlokatie moet op de plaats van de eerste databyte worden opgegeven: het 'word address' of 'register address', hier afgekort tot reg.adr.

Het instellen van de klok door **!KLOK** :

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Reg.adres	Ack	Databyte	Ack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0	0	a7 .. a0		b7 .. b0	0	P

☒ gezonden door master

☐ gezonden door slave

Als er uit het slave-geheugen gelezen moet worden dan moet na het "schrijven" van het reg.adr. en eventuele databytes met R/W=0 een "Repeated-start" of "Doorstart" gegeven worden, gevolgd door het slave-adres met R/W=1 (lezen). De "Repeated-start" is gelijk aan een gewone startconditie.

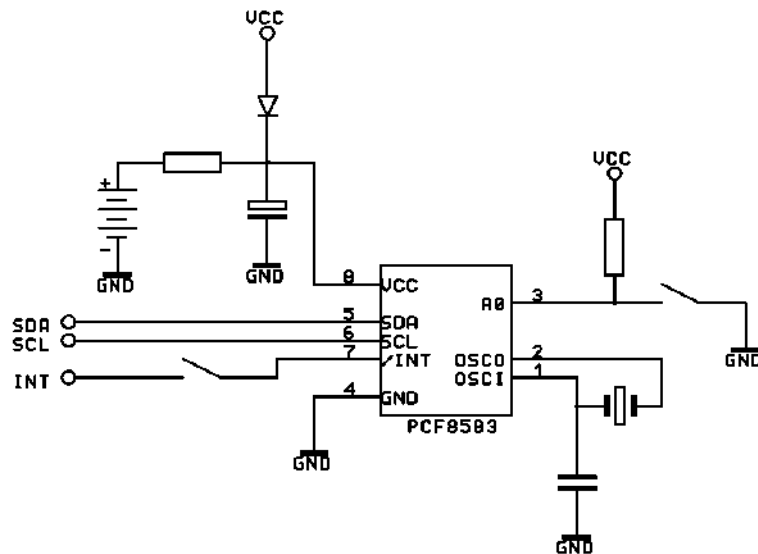
Het lezen van de klok door **@KLOK** :

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Reg.adres	Ack	Rep Start	Slave adres	R/W	Databyte	NAck	Stop
S	a6 .. a0	0	0	a7 .. a0	0	S	a6 .. a0	1	b7 .. b0	1	P

De laatste databyte wordt verzonden door de slave. Vervolgens wordt de Negative Acknowledge door de master gegeven.

Schema

Dit schema toont het klok-IC-gedeelte op de EHW-18I-print.

Software

Laad achtereenvolgens de bestanden

```
I2C-PRIM.FRT uit LIB\ ,  
I2C-8583.FRT uit LIB\ en  
ESW-21.FRT uit 'EGEL\ of uit WORK\
```

In de listing staat vermeld hoe **ZET-KLOK** en **ZET-DATUM** gebruikt worden.

In de colon-definitie **WEK-KLOK** staat: **WEK KLOK DAGELIJKSE WEKKER**. Vervang dit door: **NORMALE KLOK GEEN WEKKER** of eenvoudiger nog door **SETUP-KLOK** en ga na wat de gevolgen zijn voor de werking van de klok.

```

\ PCF8583 of PCF8593, Een proef met klok en wekker, lengte 813 bytes.
\ Type voor het laden van het bestand: 890C2051 TARGET
\ Laad dan de bibliotheekbestanden: I2C-PRIM.FRT en I2C-8583.FRT
\ En laad tenslotte dit bestand:

$40 CONSTANT I/O-ID \ Device-adres-0 van gebruikte chip

\ Uitvoerroutine voor PCF8574-chips

: !BYTE ( byte chip -- )
  START-BIT
  $FE AND BYTE-UIT \ Stuur schrijfadres naar chip en
  BYTE-UIT \ daarna de databyte
  STOP-BIT \ Klaar
;

: NAAR-LEDS ( byte -- ) \ Stuur data naar PCF8574 op adres-0
  INVERT $0F OR I/O-ID !BYTE
;

: KNIPPER ( -- ) \ Visualiseer opstarten
  255 NAAR-LEDS 50 MS
  0 NAAR-LEDS 50 MS
;

: VOLGENDE-WEK-TIJD ( -- ) \ Zet wektijd 10 sec na nu !!!
  WEK KLOK \ Reset wekker
  LEES-KLOK ROT 10 + >R \ Maak nieuwe wektijd over 10 sec.
  R@ 59 U> IF \ Meer dan 59 sec. ?
    R> 60 - >R \ Ja, corrigeer seconden
    SWAP 1+ >R R@ 60 = IF \ Verhoog min, meer dan 59 min. ?
      R> DROP 0 >R 1+ \ Ja, corrigeer minuten en uren
      DUP 24 = IF DROP 0 THEN \ Dag verstreken, dan uren op nul
    THEN
    R> SWAP \ Herstel minuten
  THEN
  R> -ROT ZET-WEK-TIJD \ Herstel seconden
;

VARIABLE SEC \ Onthoud aantal seconden

: TIK ( -- ) \ Laat elke sec. een LED flitsen
  LEES-KLOK 2DROP DUP FROM SEC <> IF \ Seconde verstreken ?
    128 NAAR-LEDS \ Ja, laad hoogste LED flitsen
    DUP TO SEC \ Bewaar aantal seconden
    25 MS 0 NAAR-LEDS
  THEN
  DROP
;

: WEK-KLOK ( -- ) \ Toon klok en wekker
  SETUP KNIPPER
  WEK KLOK DAGELIJKSE WEKKER \ Initialiseer klok
  BEGIN
    VOLGENDE-WEK-TIJD \ Zet wekker vooruit
    BEGIN TIK WEKKER? UNTIL \ Wacht tot wekker afloopt en flits
    KNIPPER \ Na het aflopen alle LED's even aan
  AGAIN
;

' WEK-KLOK RESET-VEC SET-VECTOR \ WEK-KLOK start op na een reset

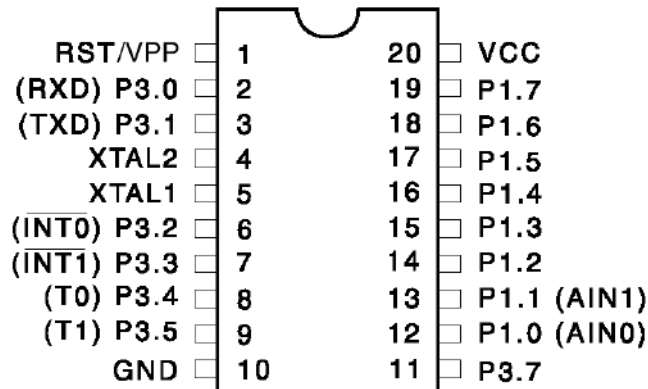
\ Einde

```


Appendix 'Input/Output'

De poorten van de AT89Cx051

De poorten -1 en -3 van de AT89Cx051 worden gebruikt als In-poort en als Uit-poort. De poort is als geheel, dus alle 8 bits tegelijk, aan te spreken. De poortbits kunnen ook individueel benaderd worden. Een aantal bitpoorten wordt ook gebruikt als timer, counter, als seriële poort en voor interrupts. Deze komen in de volgende appendices aan de orde. Poort-3.6 wordt door de 2051 intern gebruikt en is dus niet beschikbaar. Zie ook het ByteForth Handboek en/of de SFR-tabel aan het eind van deze appendix.

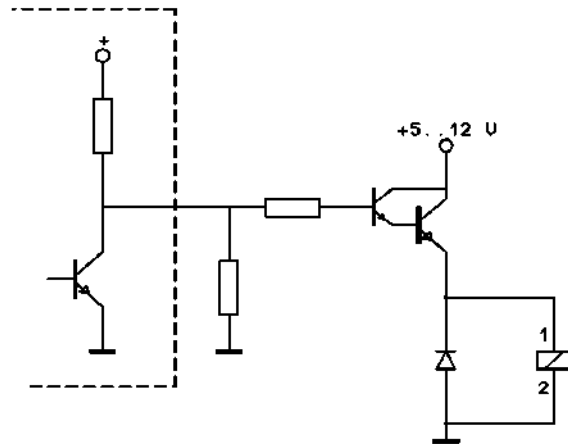
Figuur 1 Pingebruik

De uit-poorten

De uitgangen van de poorten gedragen zich als een geaarde-emitterschakeling met een pull-upweerstand van ongeveer 33K. Er zijn twee manieren om de uitvoerpoort te belasten.

- De uitgangen “logisch hoog” belasten.

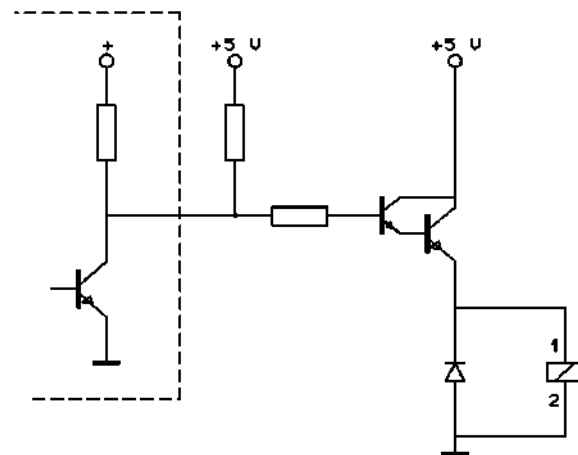
Als een uitgang logisch ‘1’ is dan spert de interne transistor (FET) van de microcontroller-poort. De stroom aan de uitgang wordt dan geleverd door de interne pull-upweerstand. Deze kan maximaal 0,08 mA leveren voor een logische 1 bij 2,4 V. Daarom is bij het relais in project-9 een NPN-Darlingtontransistor als driver toegepast. Het relais in ESW-09 is aan de voedingsspanning +V gelegd. Deze zou een hogere waarde mogen hebben dan 5 Volt, bijvoorbeeld 12 V, maar dan mag deze spanning alleen over het relais staan en moet de pull-upweerstand aan massa gelegd worden:

Figuur 2 Logisch hoog belasten

- De uitgangen “logisch laag” belasten.

Als een uitgang logisch ‘0’ is dan geleidt de interne transistor. De stroom van de aangesloten belasting loopt nu door de emitter van de transistor. Deze stroom moet worden begrensd en mag voor een poortbit niet meer dan 20 mA bedragen. De som van de stromen door alle bits van alle poorten mag op eenzelfde moment niet hoger zijn dan 80 mA. De belasting wordt nu tussen de voedingsspanning van 5V en de poort aangesloten. Voor hogere belastingen kan een PNP-transistor worden gebruikt als driver. Voor het relais ziet dit er dan als volgt uit.

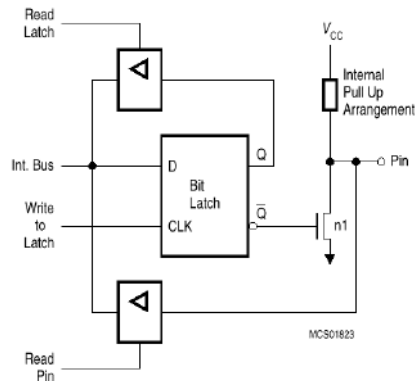
Figuur 3 Logisch laag belasten

Het relais werkt nu omgekeerd in vergelijking met het relais uit project ESW-09. Het kan daarom nodig zijn om de software aan te passen of om een breek- of omschakelrelais te gebruiken.

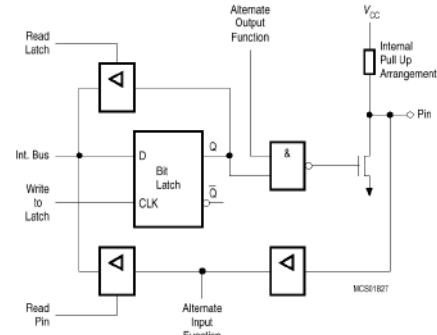
De in-poorten

Bij het opstarten van de microcontroller worden alle poortbits hoog. Bij een reset blijft de toestand behouden. De poort of de poortbits kunnen in de hoog-toestand als ingang worden gebruikt. Zie project ESW-03.

Als er eerder een ‘0’ in een poort geschreven werd dan moet er een SET-opdracht worden gegeven voordat de poort (weer) als ingang gebruikt kan worden. Bij het gebruik van een poort als uitgang is iets dergelijks niet van toepassing.

Figuur 4 Port 1 bit

Figuur 5 Port 3 bit

DC Characteristics

$T_A = -40^\circ\text{C}$ to 85°C , $V_{CC} = 2.0\text{V}$ to 6.0V (unless otherwise noted)

Symbol	Parameter	Condition	Min	Max	Units
V_{IL}	Input Low Voltage		-0.5	$0.2 V_{CC} - 0.1$	V
V_{IH}	Input High Voltage	(Except XTAL1, RST)	$0.2 V_{CC} + 0.9$	$V_{CC} + 0.5$	V
V_{IH1}	Input High Voltage	(XTAL1, RST)	$0.7 V_{CC}$	$V_{CC} + 0.5$	V
V_{OL}	Output Low Voltage ⁽¹⁾ (Ports 1, 3)	$I_{OL} = 20\text{ mA}$, $V_{CC} = 5\text{V}$ $I_{OL} = 10\text{ mA}$, $V_{CC} = 2.7\text{V}$		0.5	V
V_{OH}	Output High Voltage (Ports 1, 3)	$I_{OH} = -80\text{ }\mu\text{A}$, $V_{CC} = 5\text{V} \pm 10\%$	2.4		V
		$I_{OH} = -30\text{ }\mu\text{A}$	$0.75 V_{CC}$		V
		$I_{OH} = -12\text{ }\mu\text{A}$	$0.9 V_{CC}$		V
I_{IL}	Logical 0 Input Current (Ports 1, 3)	$V_{IN} = 0.45\text{V}$		-50	μA
I_{TL}	Logical 1 to 0 Transition Current (Ports 1, 3)	$V_{IN} = 2\text{V}$, $V_{CC} = 5\text{V} \pm 10\%$		-750	μA
I_{LI}	Input Leakage Current (Port P1.0, P1.1)	$0 < V_{IN} < V_{CC}$		± 10	μA
V_{OS}	Comparator Input Offset Voltage	$V_{CC} = 5\text{V}$		20	mV
V_{CM}	Comparator Input Common Mode Voltage		0	V_{CC}	V
RRST	Reset Pulldown Resistor		50	300	$\text{K}\Omega$
C_{IO}	Pin Capacitance	Test Freq. = 1 MHz, $T_A = 25^\circ\text{C}$		10	pF
I_{CC}	Power Supply Current	Active Mode, 12 MHz, $V_{CC} = 6\text{V}/3\text{V}$		15/5.5	mA
		Idle Mode, 12 MHz, $V_{CC} = 6\text{V}/3\text{V}$ $P1.0 \& P1.1 = 0\text{V}$ or V_{CC}		5/1	mA
	Power Down Mode ⁽²⁾	$V_{CC} = 6\text{V}$ P1.0 & P1.1 = 0V or V_{CC}		100	μA
		$V_{CC} = 3\text{V}$ P1.0 & P1.1 = 0V or V_{CC}		20	μA

Notes: 1. Under steady state (non-transient) conditions, I_{OL} must be externally limited as follows:

Maximum I_{OL} per port pin: 20 mA

Maximum total I_{OL} for all output pins: 80 mA

If I_{OL} exceeds the test condition, V_{OL} may exceed the related specification. Pins are not guaranteed to sink current greater than the listed test conditions.

2. Minimum V_{CC} for Power Down is 2V.

Speciale Functie Registers (SFR's)

adres +	+ 0	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6	+ 7
\$F8								
\$F0	B 00000000							
\$E8								
\$E0	ACC 00000000							
\$D8								
\$D0	PSW 00000000							
\$C8								
\$C0								
\$B8	IP xxx00000							
\$B0	P3: 11111111							
	P3: .0	P3: .1	P3: .2	P3: .3	P3: .4	P3: .5	P3: .6	P3: .7
\$A8	IE							
	0xx00000							
\$A0								
\$98	SCON: 00000000	SBUF: xxxxxxxx						
\$90	P1: 11111111							
	P1: .0	P1: .1	P1: .2	P1: .3	P1: .4	P1: .5	P1: .6	P1: .7
\$88	TCON: 00000000	TMOD: 00000000	TL0: 00000000	TL1: 00000000	TH0: 00000000	TH1: 00000000		
\$80		SP 00000111	DPL 00000000	DPH 00000000				PCON: 00000000
adres +	+ 0	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6	+ 7

Appendix 'Timers/Counters'

De poorten van de AT89Cx051

De twee aanwezige timers/counters -0 en -1 worden gebruikt als klok of als teller. In het SFR (Special Function Register) TMOD wordt met de bit C/T de functie 'timer' of 'counter' ingesteld. De vier mogelijke modes worden ingesteld met de bits -M0 en -M1.

(MSB)

GATE	C/ $\overline{T}$	M1	M0	GATE	C/ $\overline{T}$	M1	M0
Timer1				Timer0			
GATE	Gating control when set. Timer/Counter x is enabled only while $\overline{INTx}$ pin is high and TRx control pin is set. When cleared, Timer x is enabled whenever TRx control bit is set.			Timer 0 gate bit Timer 0 counter/timer select bit			
C/ $\overline{T}$	Timer or Counter Selector cleared for Timer operation (input from internal system clock). Set for Counter operation (input from Tx input pin).			Timer 0 M1 bit Timer 0 M0 bit			
M1	Mode bit 1						
M0	Mode bit 0						

M1	M0	Mode	Operating Mode
0	0	0	13-bit Timer Mode. 8-bit Timer/Counter THz with TLx as 5-bit prescaler.
0	1	1	16-bit Timer Mode. 16-bit Timer/Counters THx and TLx are cascaded; there is no prescaler.
1	0	2	8-bit Auto Reload. 8-bit auto-reload Timer/Counter THx holds a value which is to be reloaded into TLx each time it overflows.
1	1	3	Split Timer Mode. (Timer 0) TL0 is an 8-bit Timer/Counter controlled by the standard Timer 0 control bits. TH0 is an 8-bit timer only controlled by Timer 1 control bits.
1	1	3	(Timer 1) Timer/Counter 1 stopped.

Figuur 6 TMOD: Timer/Counter Mode Control Register

Timer SFR	Purpose	Address	Bit-Addressable
TCON	Control	88H	Yes
TMOD	Mode	89H	No
TL0	Timer 0 low-byte	8AH	No
TL1	Timer 1 low-byte	8BH	No
TH0	Timer 0 high-byte	8CH	No
TH1	Timer 1 high-byte	8DH	No
T2CON ⁽¹⁾	Timer 2 control	C8H	Yes
T2MOD ⁽¹⁾	Timer 2 Mode	C9H	No
RCAP2L ⁽¹⁾	Timer 2 low-byte capture	CAH	No
RCAP2H ⁽¹⁾	Timer 2 high-byte capture	CBH	No
TL2 ⁽¹⁾	Timer 2 low-byte	CCH	No
TH2 ⁽¹⁾	Timer 2 high byte	CDH	No

Note: 1. AT89C52 only.

Figuur 7 Registers die de timer/counters beïnvloeden

Poortbit-P3.4 (T0) is voor timer/counter-0 de verbinding met de buitenwereld en poortbit-P3.5 (T1) is dat voor timer/counter1.

Gebruik als klok (timer).

Bij het gebruikte 6-MHz-kristal wordt de teller van de klok 500.000 keer per seconde verhoogd.

Gebruik als teller (counter).

De teller reageert op een overgang van 1 naar 0 van P3.4 (T0) respectievelijk P3.5 (T1). Bij het gebruikte 6-MHz-kristal is de maximaal mogelijke telfrekwentie 250 kHz.

			(MSB)						(LSB)	
			TF1	TR1	TF0	TR0	IE1	IT1	IE0	IT0
Symbol	Position	Name and Significance								
TF1	TCON.7	Timer 1 overflow flag. Set by hardware on Timer/Counter overflow. Cleared by hardware when processor vectors to interrupt routine.								
TR1	TCON.6	Timer 1 run control bit. Set/cleared by software to turn Timer/Counter on/off.								
TF0	TCON.5	Timer 0 overflow flag. Set by hardware on Timer/Counter overflow. Cleared by hardware when processor vectors to interrupt routine.								
TR0	TCON.4	Timer 0 run control bit. Set/cleared by software to turn Timer/Counter on/off.								
IE1	TCON.3	Interrupt 1 edge flag. Set by hardware when external interrupt edge detected. Cleared when interrupt processed.								
IT1	TCON.2	Interrupt 1 type control bit. Set/cleared by software to specify falling edge/low level triggered external interrupts.								
IE0	TCON.1	Interrupt 0 edge flag. Set by hardware when external interrupt edge detected. Cleared when interrupt processed.								
IT0	TCON.0	Interrupt 0 type control bit. Set/cleared by software to specify falling edge/low level triggered external interrupts.								

Figuur 8 TCON: Timer/Counter Control Register

We onderscheiden vier werkwijzen voor de timers/counters. Met timer wordt timer en/of counter bedoeld.

- Mode-0: instelling als timers/counter met prescaler.

Timer-0 en timer-1 gedragen zich als een 8-bit-timer (TH0 voor timer-0 en TH1 voor timer-1) met een 5-bit prescaler (TL0 resp. TL1). De prescaler deelt de klokfrekwentie door 32. Als alle bits van de teller naar nul gaan (overflow) dan wordt de interruptvlag van de timer (TF0 resp. TF1) geset. De ingang wordt weer vrijgegeven als TR0=1 resp. TR1=1 (in TCON) en GATE=0 (in TMOD) of /INT1=1. Als GATE=1 dan is het met behulp van /INT1 mogelijk de lengte van pulsen te meten.

- Mode-1: Instelling als timers/counters.

Het verschil met Mode-0 is dat er geen prescalers zijn en dat alle 16 bits als geheel timer-0 resp. timer-1 vormen.

- Mode-2: Instelling als timer/counter.

In TH0 resp. TH1 wordt een 8-bit-waarde verwacht. TL0 resp. TL1 werken als 8-bit-tellers. Als een teller 0 wordt (overflow) dan wordt de waarde van THx naar TLx gekopieerd. Bovendien wordt TFx geset.

- Mode-3: Instelling als split timer.

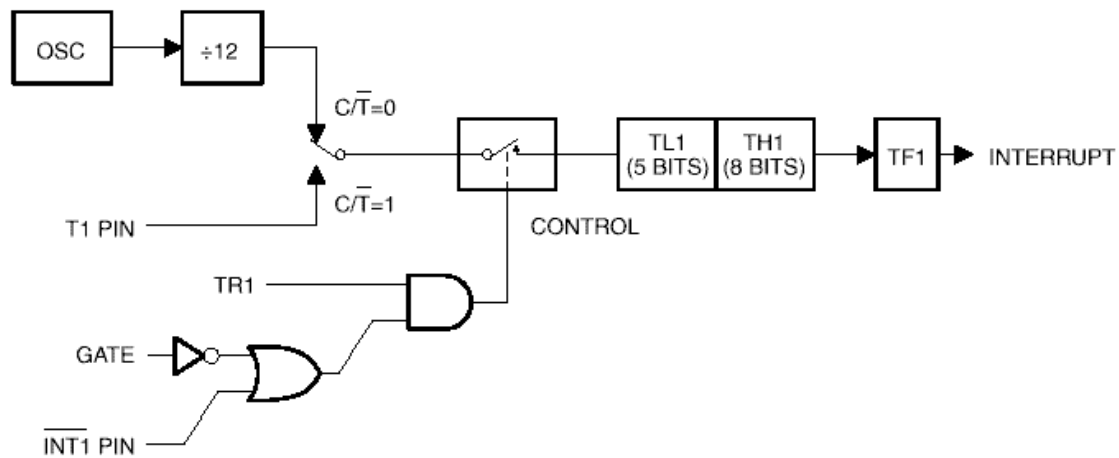
Timer-0 en timer-1 verschillen hier van gedrag.

Timer-0:

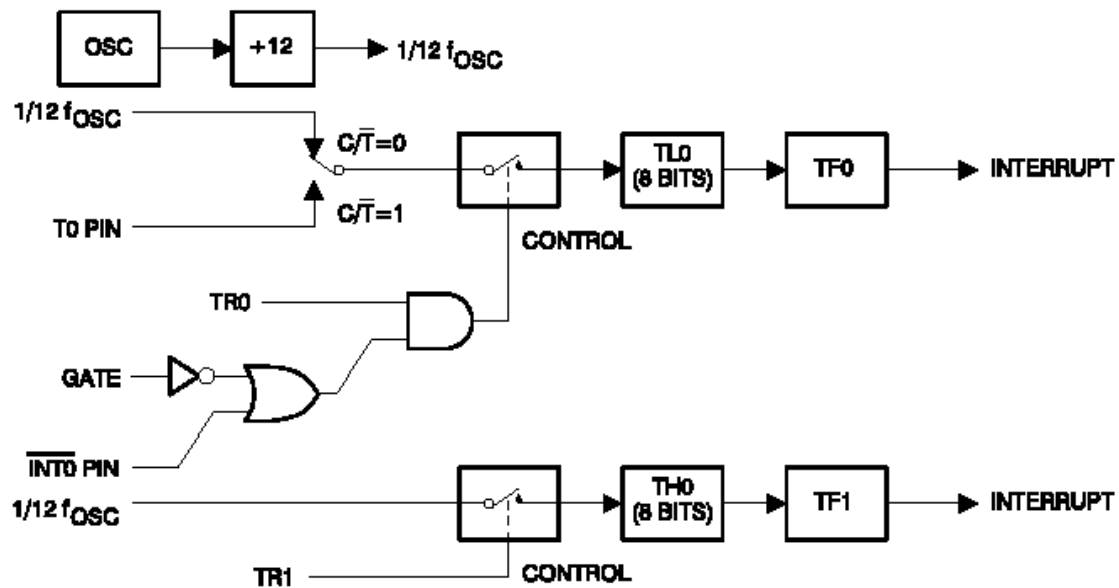
TL0 is een 8-bit-timer/counter die op de gebruikelijke wijze werkt. TH0 is een 8-bit-timer die door de control-bits van timer-1 wordt bediend. TH0 stuurt zelf de interrupts van timer-1 aan. Timer-0 bevat nu dus twee gescheiden tellers: T0 als timer/counter en T1 uitsluitend als timer.

Timer-1:

Deze gedraagt zich als timer/counter maar behoudt zijn telwaarde. De timer kan gebruikt worden voor toepassingen waarbij geen interrupts nodig zijn, bijvoorbeeld een baudrate-generator voor RS232.

Figuur 9 Timer/Counter 1 Mode 0: 13 bit Counter

Figuur 10 Timer/counter 0 mode 3: Two 8-Bit Counters

Appendix ‘Serieel / RS232’

De poorten van de AT89Cx051

Met de microcontroller is een full-duplexverbinding mogelijk. Het RxD-sigitaal is toegewezen aan poortbit-P3.0 en het TxD-sigitaal aan bit-P3.1.

Ook hier zijn vier werkwijzen mogelijk. Deze worden ingesteld met de bits-SM0 en -SM1 in (SFR) SCON.

Symbol	(MSB)				(LSB)			
	SM0	SM1	SM2	REN	TB8	RB8	TI	RI
Symbol	Position	Name and Significance						
SM0	SCON.7	Serial port mode bit 0 (see table below).						
SM1	SCON.6	Serial port mode bit 1 (see table below).						
SM2	SCON.5	Enables the multiprocessor communication feature in Modes 2 and 3. In Mode 2 or 3, if SM2 is set to 1, then RI will not be activated if the received 9th data bit (RB8) is 0. In Mode 1, if SM2 = 1, then RI will not be activated if a valid stop bit was not received. In Mode 0, SM2 should be 0.						
REN	SCON.4	Enables serial reception. Set by software to enable reception. Clear by software to disable reception.						
TB8	SCON.3	The 9th data bit that will be transmitted in Modes 2 and 3. Set or clear by software.						
RB8	SCON.2	In Modes 2 and 3, the 9th data bit that was received. In Mode 1, if SM2 = 0, RB8 is the stop bit that was received. In Mode 0, RB8 is not used.						
TI	SCON.1	Transmit interrupt flag. Set by hardware at the end of the 8th bit time in Mode 0, or at the beginning of the stop bit in the other modes, in any serial transmission. Must be cleared by software.						
RI	SCON.0	Receive interrupt flag. Set by hardware at the end of the 8th bit time in Mode 0, or halfway through the stop bit time in the other modes, in any serial reception (except see SM2). Must be cleared by software.						

Where SM0, SM1 specify the serial port mode as follows:

SM0	SM1	Mode	Description	Baud Rate
0	0	0	Shift Register	fixed ($f_{OSC}/12$)
0	1	1	8-bit UART	variable (set by timer)
1	0	2	9-bit UART	fixed ($f_{OSC}/64$ or $f_{OSC}/32$)
1	1	3	9-bit UART	variable (set by timer)

Figuur 11 SCON: Serial Port Control Register

Special Function Register SBUF is de zend/ontvangbuffer. Zie het ByteForth Handboek en/of de SFR-tabel in de appendix ‘Input/Output’. Het verzenden van de data wordt gestart door naar SBUF te schrijven. Het ontvangen wordt in mode-0 gestart door de statusbits RI=0 en REN=1 te maken. In de andere modes is de voorwaarde REN=1 voldoende. Van de data wordt steeds het LSB als eerste verzonden.

- Mode-0

Het dataformaat is 8 bits. De pin-RxD wordt gebruikt in twee richtingen. Op pin-TxD staat de “klok”. De frequentie is gelijk aan de frequentie van de systeemklok gedeeld door twaalf.

- Mode-1

TxD en RxD hebben hun gebruikelijke functie. Het dataformaat is 1 startbit, 8 databits, 1 stopbit. Na ontvangst wordt de stopbit geplaatst in bit-RB8 van (SFR) SCON. De baudrate is variabel. De keuze wordt gemaakt met bit-SMOD in (SFR) PCON.

- Mode-2

TxD en RxD hebben hun gebruikelijke functie. Het dataformaat is 1 startbit, 8 databits, 1 programmeerbaar bit en 1 stopbit. Na ontvangst wordt de 9-de bit geplaatst in bit-RB8 van (SFR) SCON. De 9-de bit wordt bij verzending gelezen uit bit-TB8 van (SFR) SCON en kan gebruikt worden als parity door de P-vlag van het Program Status Word (PSW) naar TB8 te kopiëren. De baudrate is de systeemklok gedeeld door 32 of 64.

- Mode-3

Deze mode is geheel vergelijkbaar met Mode-2. Alleen de baudrate is vrij programmeerbaar.

Baud Rate	f _{osc}	SMOE	Timer 1		
			C/T	Mode	Reload Value
Mode 0 Max: 1 MHz	12 MHz	X	X	X	X
Mode 2 Max: 375K	12 MHz	1	X	X	X
Modes 1, 3: 62.5K	12 MHz	1	0	2	FFH
19.2K	11.059 MHz	1	0	2	FDH
9.6K	11.059 MHz	0	0	2	FDH
4.8K	11.059 MHz	0	0	2	FAH
2.4K	11.059 MHz	0	0	2	F4H
1.2K	11.059 MHz	0	0	2	E8H
137.5	11.986 MHz	0	0	2	1DH
110	6 MHz	0	0	2	72H
110	12 MHz	0	0	1	FE8H

Figuur 12 Veel gebruikte baudsnelheden gegenereerd door timer-1

SMOD, in figuur-12 per abuis SMOE genoemd, is de hoogste bit op het adres van (SFR) PCON-\$87 en is niet bit-adresseerbaar. Zie het ByteForth Handboek en/of de SFR-tabel in de appendix 'Input/Output'. Voor toepassingen: zie projecten ESW-06, -07, -13 en de RS232-primitieven in de bibliotheek **LIB**. In de genoemde projecten wordt timer-1 voor de seriële poort gebruikt.

Appendix ‘Externe Interrupts’

De poorten van de AT89Cx051

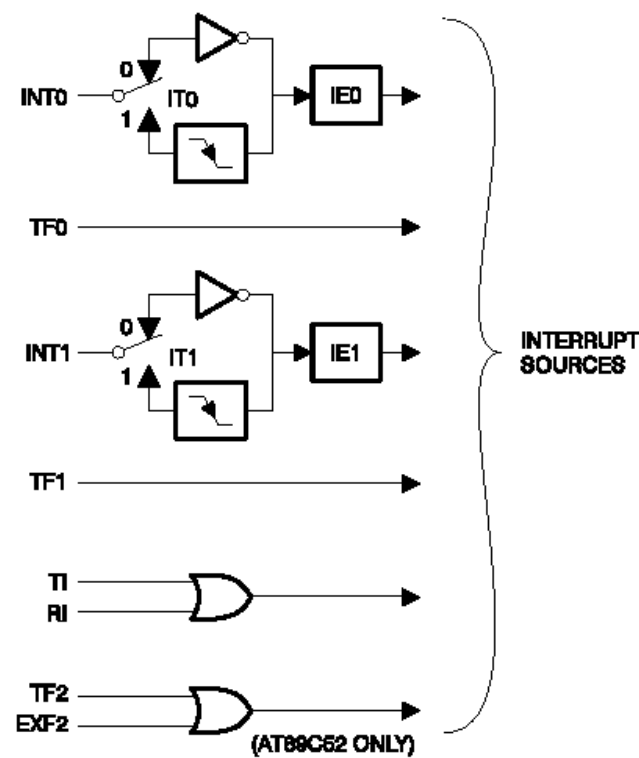
Er zijn twee interrupt-bitpoorten: /INT0 op P3.2 en /INT1 op P3.3.

Bij externe interrupts wordt gereageerd op een neergaande flank (1/0) of op een logisch laag niveau. De keuze hiertussen wordt gemaakt met de bit-IT0 resp. -IT1 van (SFR) TCON. De interrupt op een neergaande flank wordt geactiveerd door de bits-IE0 resp. -IE1. De CPU reset deze bits als naar de servicerroutine gesprongen wordt. Bij interrupts door een logisch niveau moet in de servicerroutines de ingang hersteld worden omdat anders de interrupt-aanroep blijft bestaan.

Source		Priority Within Level	Interrupt	Source	Vector Address
1.	IE0	(highest)	External 0	IE0	0003H
2.	TF0		Timer 0	TF0	000BH
3.	IE1		External 1	IE1	0013H
4.	TF1		Timer 1	TF1	001BH
5.	RI + TI	(lowest)	Serial Port	RI or TI	0023H
6.	TF2 + EXF2		Timer 2	TF2 or EXF2	002BH
			System Reset	RST	0000H

Figuur 13 Interruptbronnen

Figuur 14 Interruptvectoren

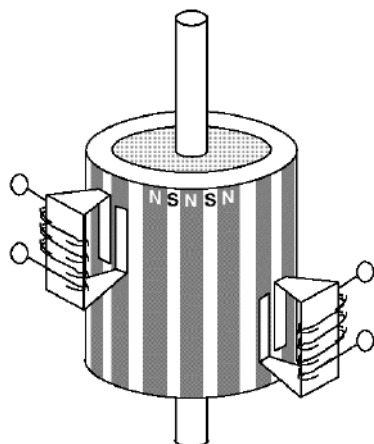

Figuur 15 8052 Interrupt Control System

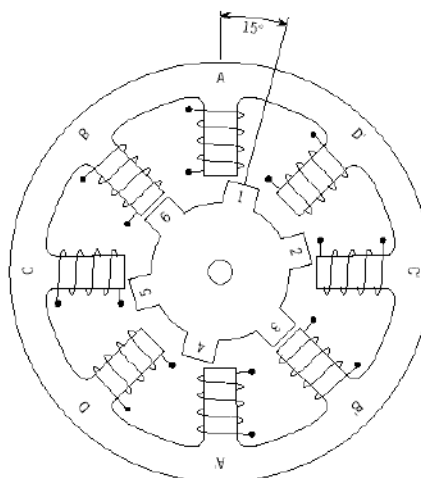
In de listings worden interruptservicerroutines afgesloten met IRET.

Appendix 'Stappenmotoren'

Een stappenmotor is een bijzondere vorm van een elektrische draaiveldmotor. De motor wordt gevoed met gelijkstroompulsen en beweegt met eindige stapjes. De stapgrootte kan uitgedrukt worden in graden, maar gewoonlijk wordt het aantal stappen per omwenteling opgegeven. Als de bekrachtiging niet verandert houdt de motor zijn stand vast. Bij stappenmotoren zijn de statoren bewikkeld. De volgorde waarin een of meer wikkelingen aangesproken worden bepaalt de draairichting. De meest toegepaste stappenmotoren zijn de permanentmagneet- en de hybride stappenmotoren. De permanentmagneetmotor is de goedkoopste en heeft een rotor die in asrichting om-en-om gepoolde magneetvelden heeft. Het aantal stappen per omwenteling bedraagt meestal 24 tot 48 in hele-stapbedrijf, zie de projecten ESW-11 en ESW-12.

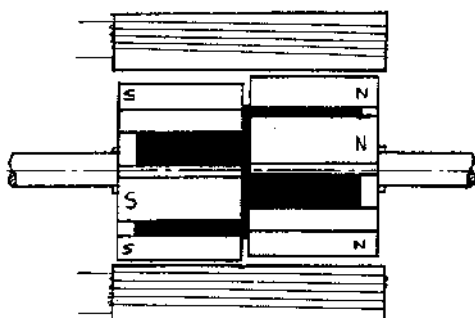

Figuur 16

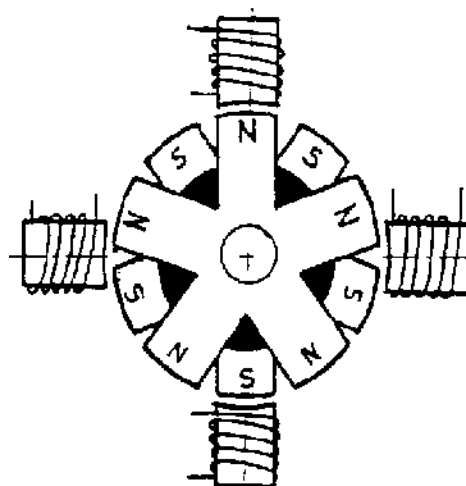

Figuur 17

De rotor van de hybride stappenmotor bestaat uit een enkele cilindrische permanentmagneet waarvan het magneetveld ook in asrichting is gericht. Op elk uiteinde van de rotor zit een vertande bus van ferromagnetisch materiaal. De twee bussen zijn ten opzichte van elkaar een halve steek verschoven.

Figuur 18

Figuur 19

Bij een unipolaire stappenmotor wordt elke wikkeling slechts op een manier bekrachtigd voor wat betreft de stroomrichting. De polariteit van een wikkeling wordt dus niet omgekeerd: unipolair. Om de magnetisering van een stator wel te kunnen omkeren zijn er per stator twee wikkelingen aangebracht. Meestal zijn deze twee wikkelingen met elkaar verbonden zoals bij een “middenaftakking”. Bij een 2-statormotor zijn er dan zes aansluitdraden. Bij sommige motoren zijn de “middenaftakkingen” van beide statoren samengenomen en zijn er vijf aansluitdraden. Soms ook worden alle aansluitingen apart naar buiten gevoerd en zijn er acht aansluitdraden. In deze uitvoering kan ook de schakeling van de bipolaire motor toegepast worden zonder dat diens betere eigenschappen meegenomen worden.

Een bipolaire stappenmotor heeft op elke stator een enkele wikkeling die in beide mogelijke richtingen bekrachtigd kan worden: bipolair. Alle aansluitpunten worden gescheiden naar buiten gevoerd. Voor de 2-statormotor zijn er dan vier aansluitingen.

De in dit werkboek gebruikte motoren hebben de volgende specificaties.

Unipolaire stappenmotor:

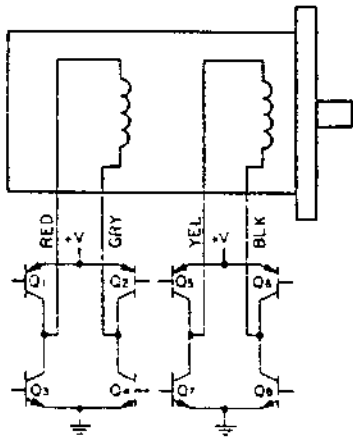
5V, 250 mA, 18 Ω per wikkeling. De toegepaste driver is de ULN2803 (zie appendix), 48 stappen/omw, 6 aansluitdraden, kleuren:

poort	schema	kleur
P1.4	M1.1	bruin
P1.6	M1.4	zwart
+motor	M1.2	rood
+motor	M1.5	rood
P1.5	M1.3	geel
P1.7	M1.6	oranje

Bipolaire stappenmotor:

7,5Volt, 250 mA, 30 Ω per wikkeling. Toegepaste driver: zie appendix L293D. 40 stappen/omw, 4 aansluitdraden, kleuren:

poort	schema	kleur
P1.4	M1.1	zwart
P1.6	M1.3	geel
P1.5	M1.2	blauw
P1.7	M1.4	violet

BIPOLAR

Step	Q ₁ -Q ₄	Q ₂ -Q ₃	Q ₅ -Q ₈	Q ₆ -Q ₇
1	ON	OFF	ON	OFF
2	ON	OFF	OFF	ON
3	OFF	ON	OFF	ON
4	OFF	ON	ON	OFF
1	ON	OFF	ON	OFF

CW ROTATION

CCW ROTATION

1	ON	OFF	ON	OFF
2	ON	OFF	OFF	OFF
3	ON	OFF	OFF	ON
4	OFF	OFF	OFF	ON
5	OFF	ON	OFF	ON
6	OFF	ON	OFF	OFF
7	OFF	ON	ON	OFF
8	OFF	OFF	ON	OFF
1	ON	OFF	ON	OFF

CW ROTATION

CCW ROTATION

Step	Q ₁ -Q ₄	Q ₂ -Q ₃	Q ₅ -Q ₈	Q ₆ -Q ₇
1	ON	OFF	OFF	OFF
2	OFF	OFF	OFF	ON
3	OFF	ON	OFF	OFF
4	OFF	OFF	ON	OFF
1	ON	OFF	OFF	OFF

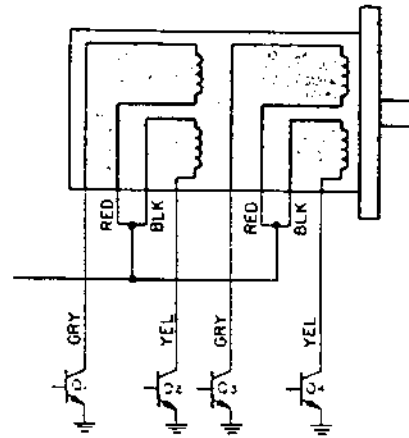
CW ROTATION

CCW ROTATION

**Normal
4 Step Sequence**

**½ Step
8 Step Sequence**

**Wave Drive
4 Step Sequence**

UNIPOLAR

Step	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	ON	OFF	ON	OFF
2	ON	OFF	OFF	ON
3	OFF	ON	OFF	ON
4	OFF	ON	ON	OFF
1	ON	OFF	ON	OFF

CW ROTATION

CCW ROTATION

1	ON	OFF	ON	OFF
2	ON	OFF	OFF	OFF
3	ON	OFF	OFF	ON
4	OFF	OFF	OFF	ON
5	OFF	ON	OFF	ON
6	OFF	ON	OFF	OFF
7	OFF	ON	ON	OFF
8	OFF	OFF	ON	OFF
1	ON	OFF	ON	OFF

CW ROTATION

CCW ROTATION

Step	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄
1	ON	OFF	OFF	OFF
2	OFF	OFF	OFF	ON
3	OFF	ON	OFF	OFF
4	OFF	OFF	ON	OFF
1	ON	OFF	OFF	OFF

CW ROTATION

CCW ROTATION

- Van boven naar beneden:
- helestapbedrijf, tweefasenaansturing
 - halvestapbedrijf
 - helestapbedrijf, eenfase-aansturing

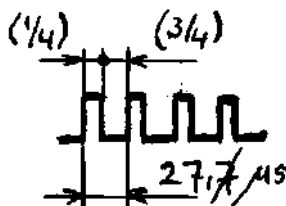
Appendix 'RC5'

IR-Remote Control RC5

Voor infrarood afstandsbedieningen voor TV, video, versterkers, CD-spelers e.d. heeft Philips een protocol met de naam RC5 ontwikkeld. Dit wordt toegepast bij de in Europa gangbare afstandsbedieningen. Er zijn ook andere systemen in gebruik.

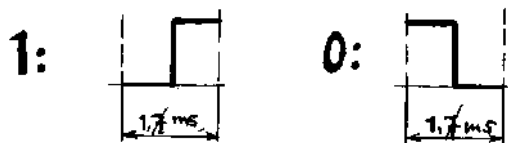
Er zijn drie niveau's te onderscheiden.

- Een basissignaal van 36 kHz. De periode van deze pulstrein is $1.000.000 / 36.000 = 27,7$ (1rep) μsec . De hoogtijd van de puls is 6,94 (1rep) μsec . N.B. (1rep) betekent 1 laatste cijfer repetent. In de ontvanger ESW-14 wordt dit signaal eenvoudig gelijkgericht. Bij de zender ESW-15 wordt het signaal gemaakt met een oscillatorschakeling.

Figuur 20

- Het 36-kHz-signaal wordt "gemoduleerd" tot een bitstream. Een bitstream bestaat uit 14 bits. Op bitniveau wordt de waarde van een bit voorgesteld door:

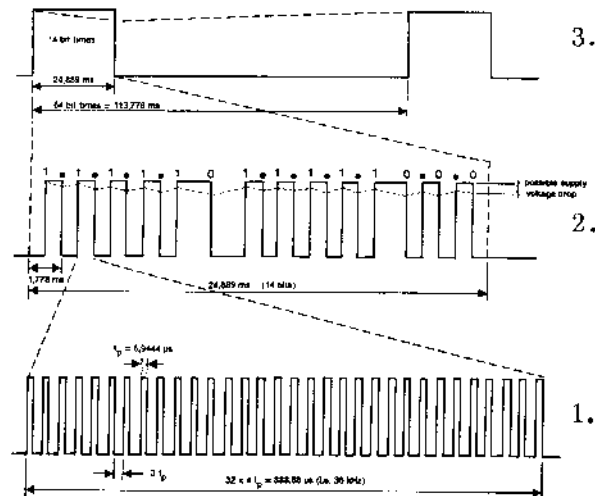
Figuur 21

De halve bitlengte bevat 32 pulsen van het 36kHz-signaal. Een volle bitlengte is dus $2 \times 32 \times 27,7 \mu\text{sec} = 1,7$ (1rep) millisecon.

In onze ontvanger wordt niet op een flank gedetecteerd maar wordt het signaal op 1/4 en op 3/4 van de puls gemeten, juist voor en na de flank. De bemonstering begint wel op de eerste flank van het geïnverteerde signaal. In de zender worden de bitsignalen volledig door de software gegenereerd. De 14 bits waaruit een enkelvoudige bitstream bestaat nemen 24,8 (1rep) ms aan tijd in beslag.

Achtereenvolgens in de tijd is de betekenis van de bits:

- 1: Een startbit dat altijd 1 is.
- 2: Een fieldbit of tweede startbit. Als deze 1 is dan zijn de zes commandobits 0...63 en als deze 0 is dan zijn ze 64...127, dus: bitwaarde + 64. De ontvangersoftware negeert deze bit (`cmd==cmd+64`). Door de zender wordt altijd een 1 verzonden.
- 3: Een controlbit met een togglefunctie waarmee vastgesteld kan worden of op de zender een knop is losgelaten. Volgens het protocol is in de eerste bitstream de waarde =1. In onze ontvanger wordt de controlbit genegeerd; bij de zender is de controlbit altijd 1.
- 4..8: Vijf systeembits die het te bedienen toestel (radio, TV enz.) beschrijven; afstandsbediening en toestel moeten natuurlijk dezelfde systeemcode hebben.
- 9..14: Zes commandobits die de ingedrukte toets, het commando dus, voorstellen.

Figuur 22

De stroom van 14 bits wordt steeds weer uitgezonden zolang de knop op de afstandsbediening blijft ingedrukt. De tijd tussen de groepen is bij de zender ongeveer 1 seconde. In het protocol wordt voor het herhalen een periode van minimaal $64 \times 24,8 = 113,7$ (1rep) ms voorgeschreven. Bij onze zender wordt bij het indrukken van een knop geen debounce- en scantijd in de software toegepast. Samen zouden deze 2 bittijden moeten bedragen, d.i. ca 3,5 ms. De tijd die nodig is voor de aansturing van de LED neemt deze taak ruimschoots in beslag.

Codes voor de toestel- / systeembits

0	1	TV-1 respectievelijk TV-2
2		Teletekst
4		Laser Visionspeler
5	6	Videorecorder (-1 resp. -2)
8	10	Satelliet-TV-ontvanger (-1 resp. -2)
12		CD-videospeler
14		Foto-CD-speler
16	19	(Voor-)versterker (-1 resp. -2)
17		Afstemeenheid / ontvanger
18	23	Magn.recorder resp. DAT / DDC
20		CD-speler
21		Grammofoon / audiorack
22		Satelliet-audio-ontvanger
26		Beschrijfbare CD

De volgende codes zijn veelal gereserveerd voor toekomstige toepassingen en kunnen daarom voor experimenten worden gebruikt: 7, 11, 13, 15, 24, 25 en 27 t/m 31.

De commandobits zijn voor een deel voor alle toestellen gelijk. Een aantal geven we hieronder.

Universele commando's

0...9	selectie (preset)
12	stand-by
13	mute
16	volume+
17	volume-
26	balans rechts
27	balans links
64	functie-selectie

Appendix 'LCD'

Liquid Crystal Displays

LCD's zijn er in karakter- en matrix- of dot-georiënteerde uitvoeringen. Het LCD in dit werkboek heeft een karakterset en kan twee regels van 16 tekens weergeven. Daarnaast kunnen 8 tekens door de gebruiker gedefinieerd worden. Op het printje van het LCD is een Hitachi-chip aanwezig voor de aansturing. Vrijwel alle LCD-aanstuur-IC's werken met hetzelfde protocol waarvoor Hitachi de standaard heeft gezet. Kenmerkend voor de chip is dat er intern een buffer van 40 tekens per regel is, ook al is het display minder dan 40 tekens breed.

Om van regel te wisselen wordt in project ESW-17 de routine LCD-CR gebruikt. Om de chip op de 4-bit-mode in te stellen moet de routine LCD-SETUP strikt worden aangehouden. De adrespositie linksboven op het scherm wordt aangeduid met 00. In het geheugen betreffen de adressen:

\$80 tot \$A7 de eerste regel van het display en \$C0 tot \$E7 de tweede regel.

kommando	RS	R/W	databus								omschrijving	
			D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0		
display wissen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Wist het geheugen, niet dat van de karaktergenerator. Zet de cursor op home-positie, adres 00 (linksboven).	
cursor home	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	x	Zet de cursor op home-positie. Verschuivingen van de tekst worden ongedaan gemaakt (adres 00 is weer linksboven).
verschuif tekst en/of cursor	0	0	0	0	0	0	0	0	1	ID	S	Geeft aan in welke richting de cursor verschuift (ID) en of de tekst gelijktijdig ook moet verschuiven (S).
display aan/uit cursor aan/uit/ knipperen	0	0	0	0	0	0	0	1	D	C	B	Display aan/uit (D) Cursor aan/uit (C) cursor knipperen ja/nee (B)
cursor of display verschuiven	0	0	0	0	0	0	1	SC	RL	x	x	Verschuift cursor (SC = 0) of tekst (SC = 1) naar rechts/links (RL).
initialisatie	0	0	0	0	0	1	DL	N	x	x	x	Breedte data-bus (DL) 1 of 2 regels gebruiken (N)
karakter- generator adres	0	0	0	1	karakter				rij			Geeft aan welke rij (000...111) van welk karakter (000...111) gedefinieerd moet worden met het volgende data-byte.
geheugenadres	0	0	1	adres								Zet de adresteller op "adres". De volgende data zijn ASCII-tekens.
BUSY-FLAG, adres lezen	0	1	BF	adres								Leest de BUSY-FLAG en het cursor-adres.
data schrijven	1	0	data								Schrijf data.	
data lezen	1	1	data								Lees data.	

x = don't care

Figuur 23 Instructieset van het LCD

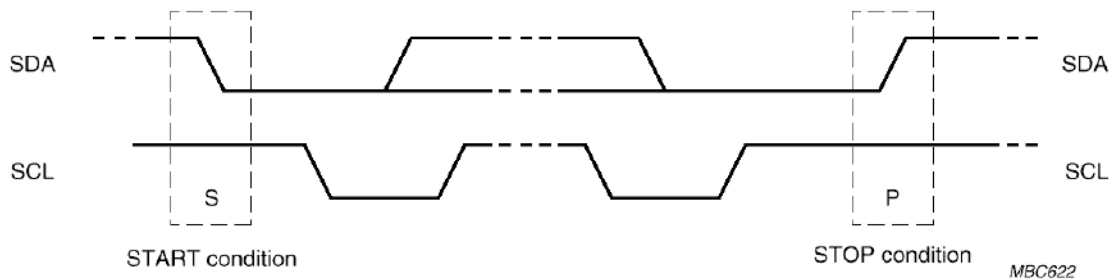
Higher 4bit Lower 4bit	0000	0010	0011	0100	0101	0110	0111	1010	1011	1100	1101	1110	1111
xxxx0000		0	a	P	`	P		-	9	3	o	p	
xxxx0001		!	1	A	Q	a	9	.	7	4	3	q	
xxxx0010		"	2	B	R	b	r	"	Y	x	e	o	
xxxx0011		#	3	C	S	c	s	!	U	E	e	w	
xxxx0100		\$	4	D	T	d	t	\	I	t	u	o	
xxxx0101		%	5	E	U	e	u	.	o	+	1	o	O
xxxx0110		&	6	F	V	f	v	9	o	=	3	p	Z
xxxx0111		'	7	G	W	g	w	7	+	x	9	q	π
xxxx1000		(	8	H	X	h	x	Y	o	*	U	r	X
xxxx1001		)	9	I	Y	i	y	o	U	J	u	Y	u
xxxx1010		*	:	J	Z	j	z	E	o	n	k	i	7
xxxx1011		+	:	K	L	k	l	o	U	E	o	*	7
xxxx1100		,	<	L	*	1	l	o	3	7	o	o	π
xxxx1101		-	=	M	I	m	i	u	x	^	o	t	÷
xxxx1110		.	>	N	^	n	^	a	E	o	*	7	
xxxx1111		/	?	O	_	o	+	u	Y	7	^	o	■

Figuur 24 Karaktertabel van het LCD

Appendix 'I²C'

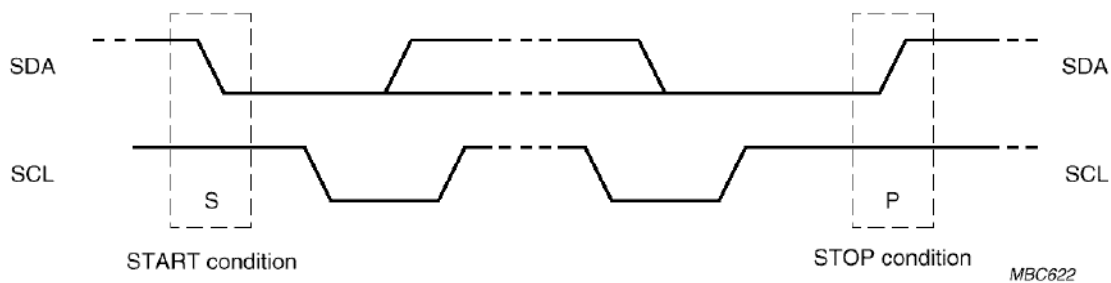
De I²C-bus (Inter Integrated Circuit Bus) van Philips is een tweedraads bidirectioneel systeem voor 8-bit data-overdracht tussen elektronische componenten of IC's. De eisen aan de data-transfersnelheid zijn daarbij meestal niet extreem hoog. Voor I²C zijn speciaal ontworpen componenten verkrijgbaar. Ook bestaan er microcontrollers die met I²C zijn uitgerust. In dit werkboek zorgt de AT89C2051 zelf voor het beheer van de bus. Het protocol is in de software vastgelegd.

De gegevens en de besturingscommando's worden serieel tussen verschillende I²C-componenten heen en weer gezonden over een enkele draad: de SDA- of Serial DATA-lijn. Een tweede draad is de kloklijn of SCL- (Serial CLock-)lijn. Deze lijn bepaalt de betekenis van de toestand op de SDA-lijn. Beide draden worden gezien ten opzichte van massa.

Figuur 25 Geldigheid van data

Alle componenten zijn verbonden met dezelfde SDA- en SCL-lijnen. Een derde lijn voor interrupts wordt in dit werkboek niet gebruikt. De start- en stopcondities zijn de voorwaarden waarmee een overdracht begint en eindigt.

Figuur 26 Start- en Stopcondities

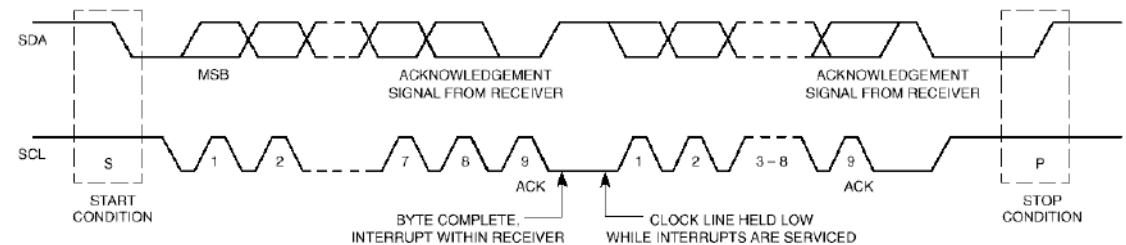
Alle I²C-componenten hebben een adres, een device-adres, dat uit 7 bits bestaat. Afhankelijk van het IC-type zijn de vier tot zes hoogste bits in de chip zelf vastgelegd en zijn de overblijvende een tot drie bits uitwendig in te stellen, bijvoorbeeld met jumpers. Met de 1 tot 3 hardwarematig in te stellen adresbits zijn 2 tot 8 verschillende adressen voor IC's van hetzelfde type samen te stellen. Men kan dus 2 tot 8 IC's van een zelfde type in een ontwerp opnemen. Er bestaan address-extended chips waarmee een uitgebreide adressering mogelijk is, maar daar maken wij geen gebruik van.

Aan de 7 bits van het device-adres wordt als 8e, laagste, bit een R/W-bit toegevoegd. Daarmee wordt een lees- (read, R/W=0) of schrijf- (write, R/W=1) actie opgedragen aan de ontvanger. De te verzenden adresbyte is nu de vereiste 8 bits breed. Zowel adressen als data zijn 8 bits.

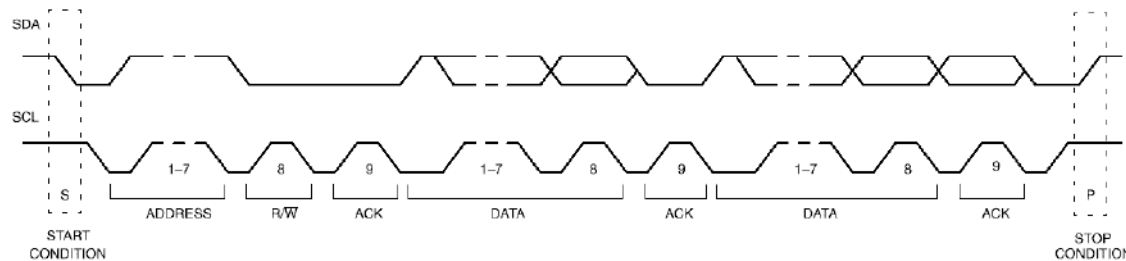
Elke chip of component kan een *master* of een *slave* zijn. De master regelt het verkeer op de bus (datalijn en kloklijn) en bepaalt ook de richting van het dataverkeer. De slave reageert op de master en kan, afhankelijk van de voorafgaande opdrachten, data ontvangen of verzenden. Een component kan zowel zender als ontvanger zijn.

Bovendien geeft de ontvanger, of deze nu master of slave is, een bevestigingsbit ACK (soms een NACK, Not ACKnowledge) terug op de datalijn. De ACKnowledge wordt door de master gelezen om na te gaan of de overdracht geslaagd is. Een adres- of data-actie beslaat dus 9 bits: adres+ACK of data+ACK.

In de werkboekprojecten wordt één master toegepast: de microcontroller. Deze is altijd de master en heeft zelf geen adres. Alle hier toegepaste I²C-chips zijn slaves. Het gebruik van twee of meer masters vereist een strategie voor conflictoplossing om het geheel goed te laten functioneren; dat is hier dus niet nodig.

Figuur 27 De overdracht van de bits van een byte

Figuur 28 Een complete gegevensoverdracht

Het I²C-protocol uitgelegd

In de volgende schema's staan op wit de acties van de master en op grijs de antwoorden van de slave. Voor R/W lees *Read* , *Not Write*.

Een eenvoudige schrijfoverdracht

De master zendt een databyte naar de slave. Eerst wordt het slave-adres verzonden, daarna de databyte:

Start	Slave-adres	R/W	Ack.bit	Databyte	Ack.bit	Stop
-------	-------------	-----	---------	----------	---------	------

gezonden door master

gezonden door slave

Als er meer databytes verzonden worden, bijvoorbeeld drie:

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Databyte	Ack	Databyte	Ack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0		d7 d6 d5 d4 d3 d2 d1 d0		d7 d6 d5 d4 d3 d2 d1 d0		

gezonden door master

gezonden door slave

Schrijfofdracht met registeradressering

De master zendt een databyte naar de slave. Deze byte moet in een intern register van de slave worden geplaatst. Dit registeradres is ook 8 bits breed en wordt als tweede byte, direct na het slave-adres, verzonden. Het registeradres is dus eigenlijk de eerste databyte in deze transfer.

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Registeradres	Ack	Databyte	Ack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0		a7 a6 a5 a4 a3 a2 a1		d7 d6 d5 d4 d3 d2 d1 d0		

☐ gezonden door master

☐ gezonden door slave

Eenvoudige leesopdracht

De master vraagt een databyte op bij een slave:

De master zendt het chipadres met R/W=1, de slave reageert met ACK. Vervolgens zendt de slave de data, de master geeft een NACK.

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Databyte	Nack	Stop
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	1		b7 b6 b5 b4 b3 b2 b1 b0		

☐ gezonden door master

☐ gezonden door slave

Tenslotte wordt een stopconditie gegenereerd.

Leesopdracht met registeradressering

De master vraagt een databyte op uit een register van een slave en ontvangt deze byte. Omdat er eerst een registeradres naar de slave gezonden wordt (R/W=0) en vervolgens een databyte gelezen wordt (R/W=1), moet na een herhaalde startconditie (repeated-start) het slave-adres opnieuw verzonden worden.

Start	Slave-adres	R/W	Ack	Registeradres	Ack	
S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	0		a7 a6 a5 a4 a3 a2 a1		

.....	Rep Start	Slave-adres	R/W	Ack	databyte	NoAck	Stop
	S	a6 a5 a4 a3 a2 a1 a0	1		a7 a6 a5 a4 a3 a2 a1		

☐ gezonden door master

☐ gezonden door slave

De 'repeated start'-conditie is gelijk aan de gewone startconditie. Ook hier wordt na de laatste databyte die door de slave naar de master gezonden wordt, een NACK gegeven door de master.

Overdracht van meer dan een byte

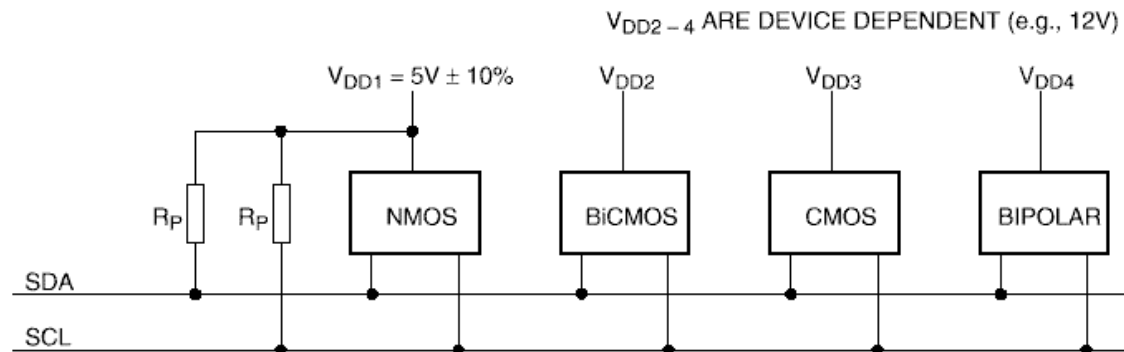
Met gebruik van de 'repeated start' kunnen aansluitend na elkaar meer bytes opgevraagd of verzonden worden. Wordt een reeks databytes door de slave naar de master verzonden dan geeft de master telkens een ACK terug, behalve na de laatste: dan geeft de master een NACK. Ook afwisselend ontvangen en verzenden is mogelijk. Dit wordt hier niet toegepast.

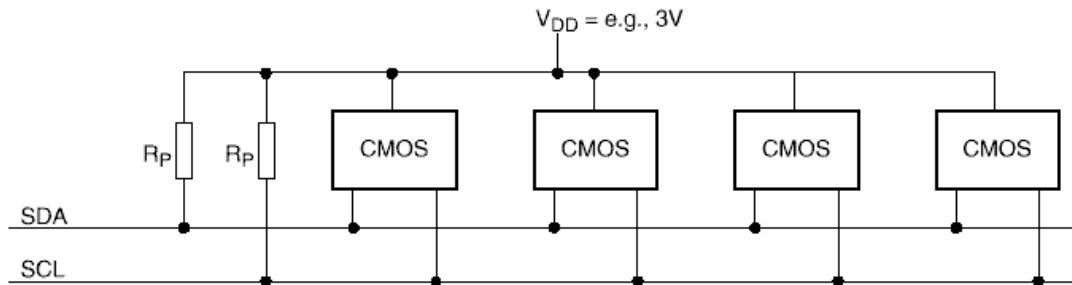
De maximale snelheid van de datastroom voor I²C is 100 kHz in de standaardmode. Tegenwoordig zijn er echter componenten die 400 kHz of zelfs een 1-MHz-datastroom aan kunnen. Daarom heeft Philips intussen een vernieuwde I²C-standaard gepresenteerd waarin die hogere snelheden beschreven worden.

De minimale duur van een hoge en een lage puls zijn respectievelijk 4 en 4,7 µsec. Voor de projecten in het werkboek is gekozen voor een kristal van 6 MHz op het AT51-printje. Door deze keuze hoeven we in de software geen vertragingen op te nemen. Bij een hogere kristalfrequentie kan dat wel nodig zijn!

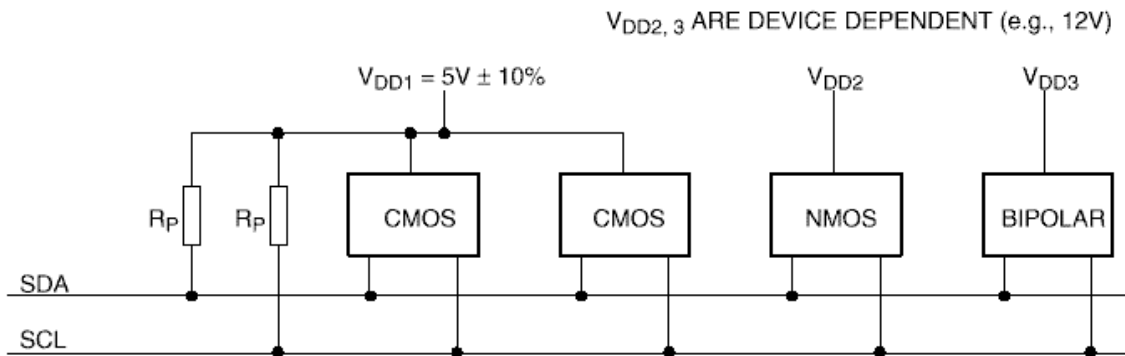
Dan worden ook de stijp- en daaltijden mogelijk van belang. Deze kunnen kritisch worden.

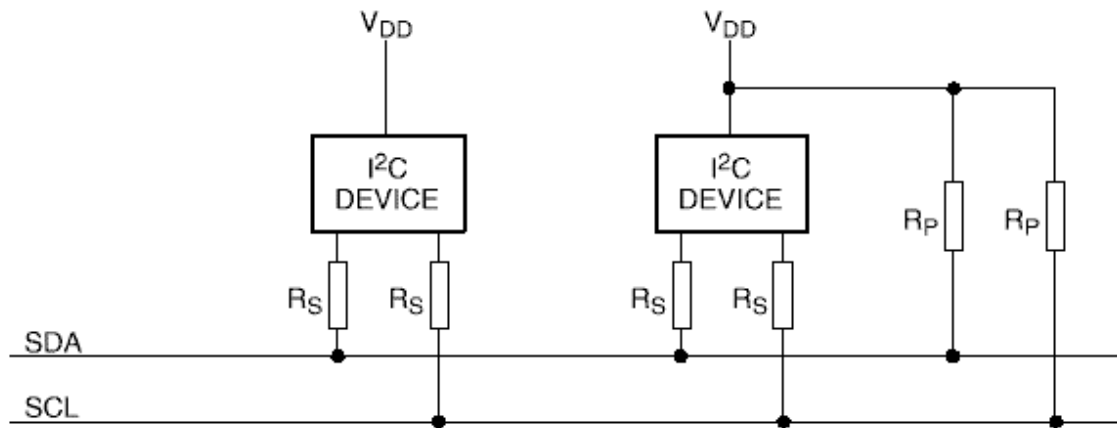
Figuur 29 Verbinding met IC's met vaste ingangsniveaus

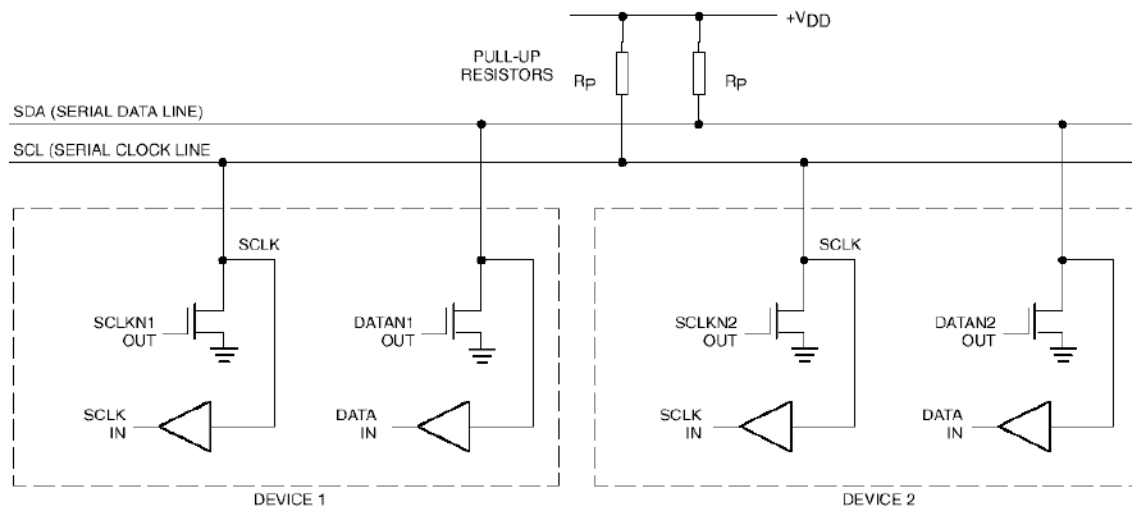
Figuur 30 Verbinding met IC's met meer voedingsspanningen

Figuur 31 Verbindingen met ingangsniveaus gerelateerd aan VDD gemengd met verbindingen met vaste ingangsniveaus

Figuur 32 Serieweerstanden (R_S) voor bescherming tegen spanningspieken

Figuur 33 Verbindingen van I2C-interfaces aan de I2C-bus

Het aantal aan te sluiten componenten wordt mede bepaald door de capaciteit van de SDA- en de SCL-lijn. Deze bedraagt maximaal 400 pF. Elke pin die op een lijn wordt aangesloten geeft maximaal 10pF extra. Verder is er nog de eigen capaciteit van de lijn, bepaald door de lengte en de kwaliteit (prijs!) daarvan.

Het systeem is geschikt voor korte afstanden, tot ongeveer 1 meter. Met buffers is het bereik te vergroten tot een veelvoud van 1m.

Device	Size (Bytes)	Page Size (Bytes)	Max Per Bus	Addresses Used
AT24C01	1K	8	1	None
AT24C01A	1K	8	8	A0, A1, A2
AT24C02	2K	8	8	A0, A1, A2
AT24C04	4K	16	4	A1, A2
AT24C08	8K	16	2	A2
AT24C16	16K	16	1	None
AT24C164	16K	16	8	A0, A1, A2
AT24C32	32K	32	8	A0, A1, A2
AT24C64	64K	32	8	A0, A1, A2

Figuur 34 Atmel's tweedraads (I²C-) seriële EEPROM-familie

15.0 ELECTRICAL SPECIFICATIONS AND TIMING FOR I/O STAGES AND BUS LINES

The I/O levels, I/O current, spike suppression, output slope control and pin capacitance for I²C-bus devices are given in Table 3. The I²C-bus timing is given in Table 4. Figure 34 shows the timing definitions for the I²C-bus.

The noise margin for HIGH and LOW levels on the bus lines for fast-mode devices are the same as those specified in Section 10.0 for standard-mode I²C-bus devices.

The minimum HIGH and LOW periods of the SCL clock specified in Table 4 determine the maximum bit transfer rates of 100 kbit/s for standard-mode devices and 400 kbit/s for fast mode devices. Standard-mode and fast-mode I²C-bus devices must be able to follow transfers at their own maximum bit rates, either by being able to transmit or receive at that speed or by applying the clock synchronization procedure described in Section 7.0 which will force the master into a wait state and stretch the LOW period of the SCL signal. Of course, in the latter case the bit transfer rate is reduced.

Table 3. Characteristics of the SDA and SCL I/O stages for I²C-bus devices

PARAMETER	SYMBOL	STANDARD-MODE DEVICES		FAST-MODE DEVICES		UNIT
		Min.	Max.	Min.	Max.	
LOW level input voltage: fixed input levels V _{DD} -related input levels	V _{IL}	-0.5 -0.5	1.5 0.3V _{DD}	-0.5 -0.5	1.5 0.3V _{DD}	V
HIGH level input voltage: fixed input levels V _{DD} -related input levels	V _{IH}	3.0 0.7V _{DD}	*1) *1)	3.0 0.7V _{DD}	*1) *1)	V
Hysteresis of Schmitt trigger inputs: fixed input levels V _{DD} -related input levels	V _{hys}	n/a n/a	n/a n/a	0.2 0.05V _{DD}	- -	V
Pulse width of spikes which must be suppressed by the input filter	t _{SP}	n/a	n/a	0	50	ns
LOW level output voltage (open drain or open collector): at 3 mA sink current at 6 mA sink current	V _{OL1} V _{OL2}	0 n/a	0.4 n/a	0 0	0.4 0.6	V
Output fall time from V _{IHmin} to V _{ILmax} with a bus capacitance from 10 pF to 400 pF: with up to 3 mA sink current at V _{OL1} with up to 6 mA sink current at V _{OL2}	t _{of}	- n/a	250 ³⁾ n/a	20 + 0.1C _b ²⁾ 20 + 0.1C _b ²⁾	250 250 ³⁾	ns
Input current each I/O pin with an input voltage between 0.4 V and 0.9V _{DDmax}	I _i	-10	10	-10 ⁴⁾	10 ⁴⁾	μA
Capacitance for each I/O pin	C _i	-	10	-	10	pF

n/a = not applicable

1. Maximum V_{IH} = V_{DDmax} + 0.5 V

2. C_b = capacitance of one bus line in pF.

3. The maximum t_f for the SDA and SCL bus lines quoted in Table 4 (300 ns) is longer than the specified maximum t_{of} for the output stages (250 ns). This allows series protection resistors (R_s) to be connected between the SDA/SCL pins and the SDA/SCL bus lines as shown in Figure 37 without exceeding the maximum specified t_f.

4. I/O pins of fast-mode devices must not obstruct the SDA and SCL lines if V_{DD} is switched off.

ASSIGNED I²C-BUS ADDRESSES (IN ALPHANUMERIC ORDER OF TYPE NUMBER)

TYPE NUMBER	DESCRIPTION	I ² C SLAVE ADDRESSES ⁽¹⁾						
		A6	A5	A4	A3	A2	A1	A0
-	General call address	0	0	0	0	0	0	0
-	Reserved addresses	0	0	0	0	X	X	X
-	Reserved addresses	1	1	1	1	X	X	X
CCR921	RDS/RBDS decoder	0	0	1	0	0	A	A
NE5751	Audio processor for RF communication	1	0	0	0	0	0	A
PCA1070	Programmable speech transmission IC	0	1	0	0	0	0	A
PCA8516	Stand-alone OSD IC	1	0	1	1	1	0	1
PCA8581/C	128 × 8-bit EEPROM	1	0	1	0	A	A	A
PCB2421	1K dual mode serial EEPROM	1	0	1	0	0	0	0
PCD3311C	DTMF/modem/musical tone generator	0	1	0	0	1	0	A
PCD3312C	DTMF/modem/musical tone generator	0	1	0	0	1	0	A
PCD4440	Voice scrambler/descrambler for mobile telephones	1	1	0	1	1	1	A
PCD5002	Pager decoder	0	1	0	0	1	1	1
PCD5096	Universal codec	0	0	1	1	0	A	A
PCE84C467/8	8-bit CMOS auto-sync monitor controller	0	1	1	0	0	1	1
PCE84C882	8-bit microcontroller for monitor applications	0	1	1	0	0	1	1
PCE84C886	8-bit microcontroller for monitor applications	0	1	1	0	0	1	1
PCF2116	LCD controller/driver	0	1	1	1	0	1	A
PCF8522/4	512 × 8-bit CMOS EEPROM	1	0	1	0	A	A	A
PCF8566	96-segment LCD driver 1:1 - 1:4 Mux rates	0	1	1	1	1	1	A
PCF8568	LCD row driver for dot matrix displays	0	1	1	1	1	0	A
PCF8569	LCD column driver for dot matrix displays	0	1	1	1	1	0	A
PCF8570	256 × 8-bit static RAM	1	0	1	0	A	A	A
PCF8573	Clock/calendar	1	1	0	1	0	A	A
PCF8574	8-bit remote I/O port (I ² C-bus to parallel converter)	0	1	0	0	A	A	A
PCF8574A	8-bit remote I/O port (I ² C-bus to parallel converter)	0	1	1	1	A	A	A
PCF8576C	16-segment LCD driver 1:1 - 1:4 Mux rates	0	1	1	1	0	0	A
PCF8577C	32/64-segment LCD display driver	0	1	1	1	0	1	0
PCF8578/9	Row/column LCD dot matrix driver/display	0	1	1	1	1	0	A
PCF8582/A	256 × 8-bit EEPROM	1	0	1	0	A	A	A
PCF8583	256 × 8-bit RAM/clock/calendar	1	0	1	0	0	0	A
PCF8584	I ² C-bus controller	X	X	X	X	X	X	X
PCF8591	4-channel, 8-bit Mux ADC and one DAC	1	0	0	1	A	A	A
PCF8593	Low-power clock calender	1	0	1	0	0	0	1
PCX8594	512 × 8-bit CMOS EEPROM	1	0	1	0	A	A	P
PCX8598	1024 × 8-bit CMOS EEPROM	1	0	1	0	A	P	P
PDIUSB11	Universal serial bus	0	0	1	1	0	1	1
SAA1064	4-digit LED driver	0	1	1	1	0	A	A

Table 4. Characteristics of the SDA and SCL bus lines for I²C-bus devices

PARAMETER	SYMBOL	STANDARD-MODE I ² C-BUS		FAST-MODE I ² C-BUS		UNIT
		Min.	Max.	Min.	Max.	
SCL clock frequency	f _{SCL}	0	100	0	400	kHz
Bus free time between a STOP and START condition	t _{BUF}	4.7	—	1.3	—	μs
Hold time (repeated) START condition. After this period, the first clock pulse is generated	t _{HD;STA}	4.0	—	0.6	—	μs
LOW period of the SCL clock	t _{LOW}	4.7	—	1.3	—	μs
HIGH period of the SCL clock	t _{HIGH}	4.0	—	0.6	—	μs
Set-up time for a repeated START condition	t _{SU;STA}	4.7	—	0.6	—	μs
Data hold time: for CBUS compatible masters (see NOTE, Section 9.1.3) for I ² C-bus devices	t _{HD;DAT}	5.0	—	—	—	μs
		0 ¹⁾	—	0 ¹⁾	0.9 ²⁾	μs
Data set-up time	t _{SU;DAT}	250	—	100 ³⁾	—	ns
Rise time of both SDA and SCL signals	t _r	—	1000	20 + 0.1C _b ⁴⁾	300	ns
Fall time of both SDA and SCL signals	t _f	—	300	20 + 0.1C _b ⁴⁾	300	ns
Set-up time for STOP condition	t _{SU;STO}	4.0	—	0.6	—	μs
Capacitive load for each bus line	C _b	—	400	—	400	pF

All values referred to V_{IHmin} and V_{ILmax} levels (see Table 3).

1. A device must internally provide a hold time of at least 300 ns for the SDA signal (referred to the V_{IHmin} of the SCL signal) in order to bridge the undefined region of the falling edge of SCL.
2. The maximum t_{HD;DAT} has only to be met if the device does not stretch the LOW period (t_{LOW}) of the SCL signal.
3. A fast-mode I²C-bus device can be used in a standard-mode I²C-bus system, but the requirement t_{SU;DAT} ≥ 250 ns must then be met. This will automatically be the case if the device does not stretch the LOW period of the SCL signal. If such a device does stretch the LOW period of the SCL signal, it must output the next data bit to the SDA line t_{rmax} + t_{SU;DAT} = 1000 + 250 = 1250 ns (according to the standard-mode I²C-bus specification) before the SCL line is released.
4. C_b = total capacitance of one bus line in pF.

Appendix 'Solderen'

Gebruik voor het solderen een geschikte soldeerbout met een dunne tip. Gebruik soldeertin van 0,8 mm diameter. De bout moet goed warm zijn voordat je begint met solderen. Er mag geen druppeltje soldeer aan hangen. Let er bij het solderen van componenten goed op dat ze niet te langdurig achtereen verwarmd worden, anders kunnen er beschadigingen optreden. Bepaalde typen IC's zijn hier gevoelig voor. Dit is een goede reden voor beginners om met voetjes te werken.

Pas ook op met statische elektriciteit: je moet op een geschikt vlak werken en je even "aarden" om de statische electriciteit af te laten vloeien. En bewaar de chip in of op geschikt materiaal. Niet elk plastic is geschikt!

In het algemeen is het het beste om de componenten in onderstaande volgorde aan te brengen:

- draadbruggen
- liggende componenten
- staande componenten (zeer grote componenten pas later)
- controleer of draadbruggen geen problemen op gaan leveren want nu zijn ze meestal nog zonder veel schade te veranderen
- stekers en connectors
- voetjes en de grote componenten

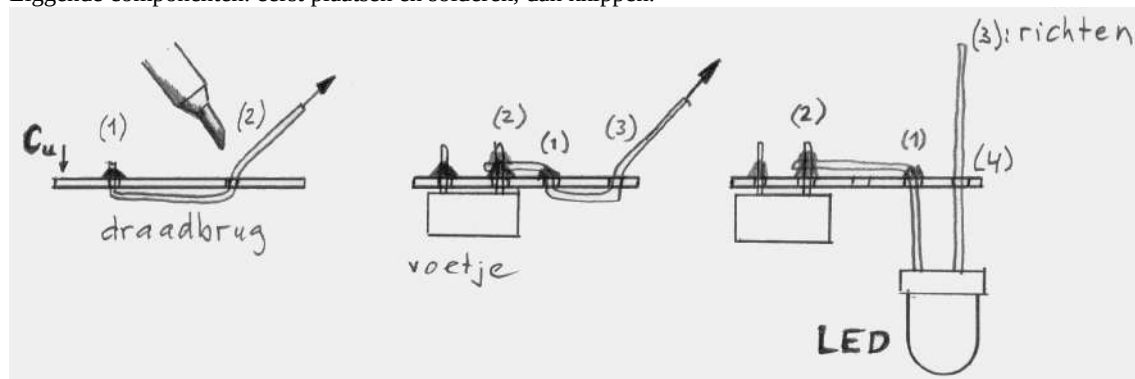
De basisregel is om draadbruggen aan de componentzijde aan te brengen.

- Aan de bovenzijde kan je draadrestjes gebruiken. Voor de beginner is het verstandig om geïsoleerd draad te kiezen.
- Aan de koperzijde is geïsoleerd draad beslist een vereiste. Houd rekening met nog aan te brengen componenten!

De methode: eerst aan een kant vastzetten, dan doorlussen en strak trekken. Vervolgens het tweede punt solderen. Tenslotte de draad op maat knippen.

Draadbruggen solderen aan pinnen van componenten: de draad door een naastliggend gaatje lussen en buigen. Het is praktisch om ze ook in dat naastliggende gaatje te solderen. Ook hier komen dan de draadbruggen aan de componentenzijde van de print te liggen.

Liggende componenten: eerst plaatsen en solderen, dan knippen.

Appendix ‘Experimenteren’

De opbouw van alle programmalistings in dit werkboek is in grote lijnen als volgt. De “primitieve” routines vinden we uiteraard aan het begin van de listing. Ze zijn vanuit de library (LIB) gekopieerd naar de listing. Dan volgen de toepassing-specifieke routines die vaak de primitieven aanroepen. Aan het eind van de listing vinden we het demo-gedeelte dat de vooraf gedefinieerde routines aanroept en de functie realiseert.

Je wordt na het bouwen en testen uitgenodigd te experimenteren om goed met ByteForth vertrouwd te raken. Verander de inhoud van het demogedeelte. Verander ook de waarden (constanten) in de rest van de software als je dat van pas komt. Als de wijzigingen doen wat je wilde bereiken dan ben je op de goede weg met Forth.

Verander nooit de bestanden in de bibliotheek (de library in de subdirectory LIB) want deze bestanden kunnen ook door andere toepassingen aangeroepen worden. Of later nog nodig zijn. Deze routines zijn volledig getest en algemeen toepasbaar. Dat moet natuurlijk zo blijven. Kopieer ze daarom voor je eigen programma's eerst naar jouw listing en verander ze in die listing zoveel als je nodig vindt.

Zelf ontwikkelen van toepassingen

De steek van de gaatjes op de AT51-print bedraagt $0.1" = 2,54$ mm. Voor dit ontwikkelsysteem is gekozen voor voetjes voor alle toegepaste IC's. We gebruiken jumpers in plaats van dipswitches omdat die goedkoper zijn. Voor connectors, stekers en jumpers worden SIL- (single-in-line) of DIL- (dual-in-line-) strips gebruikt, zowel male als female.

Neem als connector voor een voedingsaansluiting drie pinnen van een SIL-strip. Kies de middelste als massa-aansluiting en een van de buitenste voor de +, zet een merkteken en gebruik de kleuren rood en zwart. Dit helpt tegen het verkeerd om plaatsen. En toch kan het nog fout gaan. Zet desnoods ook iets hoogs naast de male-connector op het bordje, aan de goede kant. Een betere beveiliging tegen verkeerd gepoolde spanningen geeft een diode in het nieuwe ontwerp.

Als je regelmatig een nieuw project opzet: maak dat dan eerst op een Solderless Breadboard. Het kost een beetje maar het is erg handig. Gebruik geïsoleerde draadjes en houdt ze vrij kort.

Let op: Monteer een ontkoppelcondensator over de voedingspinnen van iedere chip!

Appendix ‘Programmeren’

Ben je onbekend met Forth en wil je je eigen toepassingen maken dan is de spoedcursus in het ByteForth Handboek een goed begin. De Forth-gg heeft een cursusboek “De programmeertaal FORTH (ANS Forth), Cursus & Systematisch Overzicht”, in het Nederlands geschreven door Albert Nijhof.

Forth is een programmeertaal met een interactieve compiler. Als je op interpreter-niveau een routine (in Forth: een colondefinitie) invoert dan wordt deze direct gecompileerd. In feite voeg je een uitbreiding aan de programmeertaal zelf toe. De gecompileerde routines zijn na invoer onmiddellijk beschikbaar en kunnen dan een voor een getest worden, zonder dat je last hebt van de rest van het programma. De stacks zijn rechtstreeks te benaderen. Assemblercode wordt “inline” geschreven en dus direct in de listing opgenomen. Met Forth kun je de hardware direct benaderen. De taal wordt dan ook veel toegepast voor machinebesturingen en bij de toepassing van microcontrollers.

ByteForth is een 8-bit-Forth die ook 16-bit-waarden kent. De syntax ligt dicht tegen de ANSI-standaard aan. Voor onze specifieke ontwikkelomgeving is er een beperkt aantal woorden toegevoegd.

Een ander kenmerk van Forth is dat een programma opgebouwd kan worden uit korte tot zeer korte routines, de colondefinities. Het maken van alleen maar korte routines wordt warm aanbevolen. In elke toepassing die in het werkboek beschreven is vinden we de “primitieve” routines aan het begin van de listing.

Als je een eigen toepassing maakt “leen” dan zoveel mogelijk van de gegeven primitieven uit deze bibliotheek! Bestudeer de gegeven listings. Zoek in die listings naar de voor het nieuwe project bruikbare routines.

Bibliotheekfuncties

Voor dit werkboek zijn de primitieven die in de listings worden gebruikt uit de bibliotheek gekopieerd. Dat is noodzakelijk als je de primitieven op maat wilt maken. Je hebt in een programma niet altijd alle primitieven uit zo’n LIB-bestand nodig, dat spaart geheugen. Of misschien wil je veranderingen in de primitieven aanbrengen omdat je het gewoon beter weet. Maar verander de bestanden in LIB zelf niet!

Opstartindicatie

Het is heel nuttig om bij elk programma een “koude start” op te nemen. Dat is, aan het begin van de hoofdroutine, een actie die aangeeft dat het systeem reageert. Zie ESW-01 waarin de acht LED’s allemaal eerst even aan- en dan weer uitgezet worden. Of een motortje maakt een stelbeweging. Je kunt zelfs alleen voor dit doel een LED in je ontwerp opnemen.

Appendix 'Het laden van bestanden'

De algemene structuur van een programma is:

```
89C2051 TARGET \ 89C2051 is default dus mag worden weggelaten
$90 SFR pnaam \ Special Function Register; bijvoorbeeld poorten,
      ..... \ variabelen e.d.
: naam1 ... ; \ de colondedefinities
      ..... \ enz.
: naam
  SETUP      \ in de hoofdroutine
      ..... ;
' naam RESET-VEC SET-VECTOR \ opstarten programma: de opstartvector wordt gezet
```

De regels 1, 7 en 9 zijn de "verplichte figuren":

```
{ 89C2051 TARGET } { SETUP } { RESET-VEC SET-VECTOR }.
```

De AF-versie

1. Voeg **89C2051 TARGET**, de bibliotheekbestanden en de programma- / demolisting samen in een ASCII of **.TXT** bestand, sla dit op in de subdirectory **WORK** (en / of **'EGEL**) en laad dit (projecten ESW-01 t/m -19).
2. Type **89C2051 TARGET** en laad achtereenvolgens de bestanden uit de subdirectories (zie projecten ESW-20 en -21).
3. Maak een scriptfile volgens het volgend model en bewaar dit in de subdirectory **WORK** (en / of **'EGEL**).

```
SEND( AT89C2051 )
ESEND {path}\LIBx.FRT
ESEND {path}\LIBy.FRT
ESEND {toepassing}.FRT
```

Het scriptfile wordt geladen door <F8> <filenaam> in te toetsen.

Andere scriptfilecommando's vinden we in de Server, in het Help menu.

Toets achtereenvolgens: <F10> **H C** .

De PC-versie

In deze versie kunnen we de bibliotheekbestanden vanuit het toepassingsprogramma zelf automatisch laten laden door het woord **NEEDS** te gebruiken. **NEEDS** weet de subdirectory LIB te vinden.

\ Kop van het bestand TOEPASSING.FRT

```
AT98C2051 TARGET
      .....
NEEDS LIBx.FRT
NEEDS LIBy.FRT
      ..... \ de rest van TOEPASSING
      ..... \ dus met SETUP in de hoofdroutine
      ..... \ en daarna RESET-VEC en SET-VECTOR
```

Appendix 'Internet-adressen'

Hier volgen enkele websites waar datasheets of produktinformatie te vinden is. Datasheets staan gewoonlijk in het PDF-formaat waarvoor een bladerprogramma nodig is: de Adobe Acrobat Reader. Dit programma is gratis te downloaden van <http://www.adobe.com/Acrobat/Acrobat0.htm>, zowel voor de Macintosh als voor Windows 3.x/95/98.

Deze URLs zijn geldig op dit moment (30 okt 2004), maar door de veranderlijke aard van websites kunnen de gelinkte paginas ophouden te bestaan en wordt dit "dode" links. Het intikken van een zoekterm in een zoekmachine kan aanknopingspunten bieden.

Aansluitgegevens van alle denkbare chips alsmede URL's van zeer veel halfgeleiderfabrikanten zijn te vinden op: <http://www.xs4all.nl/~ganswijk/chipdir/index.htm> of zoek op <http://www.google.com> naar "GIICM".

Informatie over de AT89Cx051 van de firma Atmel is te vinden op:
<http://www.atmel.com/atmel/acrobat/doc0368.pdf>

Informatie en datasheets over andere 8051-afgeleiden:

http://www.keil.com/dd/list_ca.asp

http://www.infineon.com/cgi/ecrm.dll/ecrm/scripts/prod_ov.jsp?oid=13738

http://www.semiconductors.philips.com/markets/mms/products/microcontrollers/product_catalog/8bit_80c51/index.html

Alles over het Philips I²C-protocol :

<http://www.semiconductors.philips.com/markets/mms/protocols/i2c/>

of zoek op <http://www.semiconductors.philips.com> naar I²C. Enkele fraaie presentaties met duidelijke afbeeldingen over I²C zijn hier te vinden:

http://www.standardproducts.philips.com/products/collateral/i2c/pdf/presentation_i2c.pdf

<http://www.standardproducts.philips.com/products/collateral/i2c/pdf/presentation-designcon.pdf>

Over de opbouw van het RC5-protocol :

<http://www.ustr.net/infrared/infrared1.shtml>

http://www.vishay.com/docs/fmod_data_formats.pdf

Informatie over LCD's met een karaktergenerator volgens de Hitachi- (HD44780-) standaard, o.a. datasheets, instructies, aansluitingen en karakertabellen:

<http://www.doc.ic.ac.uk/~ih/doc/lcd/>

<http://www.eio.com/lcdintro.htm>

<http://www.eio.com/datashet.htm>

<http://home.iae.nl/users/pouweha/lcd/lcd.shtml>

Over stappenmotoren en de principes van hun stuuerelektronica :

<http://eio.com/jasstep.htm>

Een korte Forthcursus: <http://www.albany.net/~hello/inching.htm>

Meer informatie over Forth vind je op <http://www.forth.hccnet.nl/>

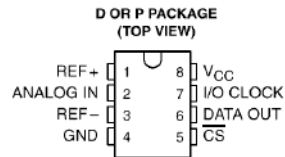
Appendix 'TLC 549'

A/D converter, ESW-04 -05 -07 -13

TLC548C, TLC548I, TLC549C, TLC549I 8-BIT ANALOG-TO-DIGITAL CONVERTERS WITH SERIAL CONTROL

SLAS067C – NOVEMBER 1983 – REVISED SEPTEMBER 1996

- Microprocessor Peripheral or Standalone Operation
- 8-Bit Resolution A/D Converter
- Differential Reference Input Voltages
- Conversion Time . . . 17 μ s Max
- Total Access and Conversion Cycles Per Second
 - TLC548 . . . up to 45 500
 - TLC549 . . . up to 40 000
- On-Chip Software-Controllable Sample-and-Hold Function
- Total Unadjusted Error . . . ± 0.5 LSB Max
- 4-MHz Typical Internal System Clock
- Wide Supply Range . . . 3 V to 6 V
- Low Power Consumption . . . 15 mW Max
- Ideal for Cost-Effective, High-Performance Applications including Battery-Operated Portable Instrumentation
- Pinout and Control Signals Compatible With the TLC540 and TLC545 8-Bit A/D Converters and with the TLC1540 10-Bit A/D Converter
- CMOS Technology

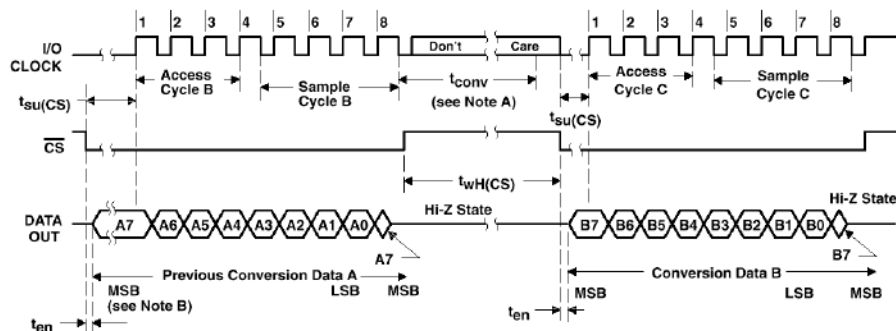
description

The TLC548 and TLC549 are CMOS analog-to-digital converter (ADC) integrated circuits built around an 8-bit switched-capacitor successive-approximation ADC. These devices are designed for serial interface with a microprocessor or peripheral through a 3-state data output and an analog input. The TLC548 and TLC549 use only the input/output clock (I/O CLOCK) input along with the chip select ($\overline{CS}$) input for data control. The maximum I/O CLOCK input frequency of the TLC548 is 2.048 MHz, and the I/O CLOCK input frequency of the TLC549 is specified up to 1.1 MHz.

AVAILABLE OPTIONS

T _A	PACKAGE	
	SMALL OUTLINE (D)	PLASTIC DIP (P)
0°C to 70°C	TLC548CD TLC549CD	TLC548CP TLC549CP
–40°C to 85°C	TLC548ID TLC549ID	TLC548IP TLC549IP

operating sequence

- NOTES: A. The conversion cycle, which requires 36 internal system clock periods (17 μ s maximum), is initiated with the eighth I/O clock pulse trailing edge after $\overline{CS}$ goes low for the channel whose address exists in memory at the time.
- B. The most significant bit (A7) is automatically placed on the DATA OUT bus after $\overline{CS}$ is brought low. The remaining seven bits (A6–A0) are clocked out on the first seven I/O clock falling edges. B7–B0 follows in the same manner.

Appendix 'MAX 232'

RS232, ESW-06 -07 -13

MAX232, MAX232I DUAL EIA-232 DRIVER/RECEIVER

SLLS047G – FEBRUARY 1989 – REVISED AUGUST 1998

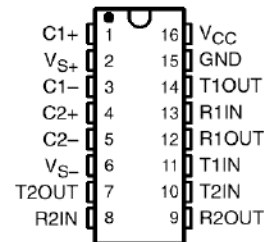
- Operates With Single 5-V Power Supply
- LinBiCMOS™ Process Technology
- Two Drivers and Two Receivers
- ± 30 -V Input Levels
- Low Supply Current . . . 8 mA Typical
- Meets or Exceeds TIA/EIA-232-F and ITU Recommendation V.28
- Designed to be Interchangeable With Maxim MAX232
- Applications
 - TIA/EIA-232-F
 - Battery-Powered Systems
 - Terminals
 - Modems
 - Computers
- ESD Protection Exceeds 2000 V Per MIL-STD-883, Method 3015
- Package Options Include Plastic Small-Outline (D, DW) Packages and Standard Plastic (N) DIPs

description

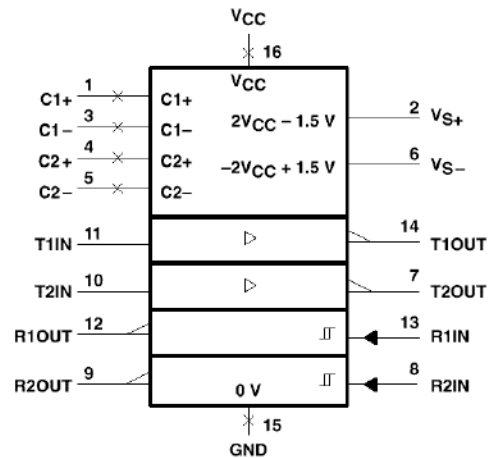
The MAX232 device is a dual driver/receiver that includes a capacitive voltage generator to supply EIA-232 voltage levels from a single 5-V supply. Each receiver converts EIA-232 inputs to 5-V TTL/CMOS levels. These receivers have a typical threshold of 1.3 V and a typical hysteresis of 0.5 V, and can accept ± 30 -V inputs. Each driver converts TTL/CMOS input levels into EIA-232 levels. The driver, receiver, and voltage-generator functions are available as cells in the Texas Instruments LinASIC™ library.

The MAX232 is characterized for operation from 0°C to 70°C. The MAX232I is characterized for operation from -40°C to 85°C.

D, DW, OR N PACKAGE
(TOP VIEW)

logic symbol†

† This symbol is in accordance with ANSI/IEEE Std 91-1984 and IEC Publication 617-12.

AVAILABLE OPTIONS

T _A	PACKAGED DEVICES		
	SMALL OUTLINE (D)	SMALL OUTLINE (DW)	PLASTIC DIP (N)
0°C to 70°C	MAX232D†	MAX232DW†	MAX232N
-40°C to 85°C	MAX232ID†	MAX232IDW†	MAX232IN

† This device is available taped and reeled by adding an R to the part number (i.e., MAX232DR).

Please be aware that an important notice concerning availability, standard warranty, and use in critical applications of Texas Instruments semiconductor products and disclaimers thereto appears at the end of this data sheet.

recommended operating conditions

		MIN	NOM	MAX	UNIT
Supply voltage, V_{CC}		4.5	5	5.5	V
High-level input voltage, V_{IH} (T1IN, T2IN)		2			V
Low-level input voltage, V_{IL} (T1IN, T2IN)				0.8	V
Receiver input voltage, R1IN, R2IN				± 30	V
Operating free-air temperature, T_A	MAX232	0		70	$^{\circ}\text{C}$
	MAX232I	-40		85	

electrical characteristics over recommended ranges of supply voltage and operating free-air temperature range (unless otherwise noted)

PARAMETER		TEST CONDITIONS	MIN	TYP†	MAX	UNIT
V_{OH} High-level output voltage	T1OUT, T2OUT	$R_L = 3\text{ k}\Omega$ to GND	5	7		V
	R1OUT, R2OUT	$I_{OH} = -1\text{ mA}$	3.5			
V_{OL} Low-level output voltage‡	T1OUT, T2OUT	$R_L = 3\text{ k}\Omega$ to GND		-7	-5	V
	R1OUT, R2OUT	$I_{OL} = 3.2\text{ mA}$			0.4	
V_{IT+} Receiver positive-going input threshold voltage	R1IN, R2IN	$V_{CC} = 5\text{ V}$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$		1.7	2.4	V
V_{IT-} Receiver negative-going input threshold voltage	R1IN, R2IN	$V_{CC} = 5\text{ V}$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$	0.8	1.2		V
V_{hys} Input hysteresis voltage	R1IN, R2IN	$V_{CC} = 5\text{ V}$	0.2	0.5	1	V
r_i Receiver input resistance	R1IN, R2IN	$V_{CC} = 5$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$	3	5	7	$\text{k}\Omega$
r_o Output resistance	T1OUT, T2OUT	$V_{S+} = V_{S-} = 0$, $V_O = \pm 2\text{ V}$	300			Ω
$I_{OS}^{\S}$ Short-circuit output current	T1OUT, T2OUT	$V_{CC} = 5.5\text{ V}$, $V_O = 0$		± 10		mA
I_{IS} Short-circuit input current	T1IN, T2IN	$V_I = 0$			200	μA
I_{CC} Supply current		$V_{CC} = 5.5\text{ V}$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$, All outputs open,		8	10	mA

† All typical values are at $V_{CC} = 5\text{ V}$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$.

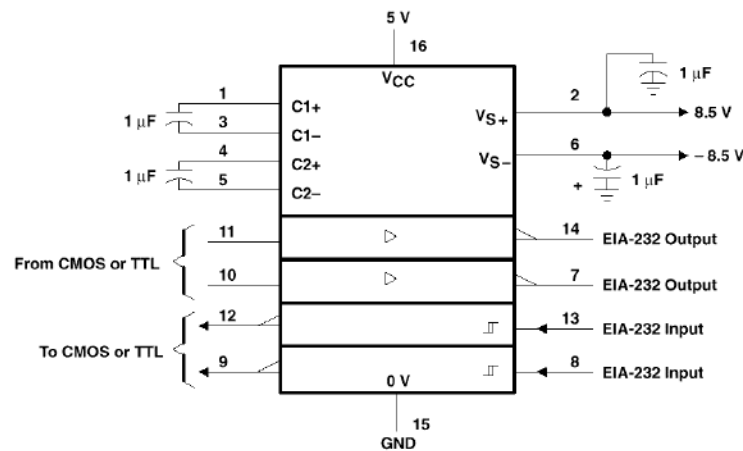
‡ The algebraic convention, in which the least positive (most negative) value is designated minimum, is used in this data sheet for logic voltage levels only.

§ Not more than one output should be shorted at a time.

switching characteristics, $V_{CC} = 5\text{ V}$, $T_A = 25^{\circ}\text{C}$

PARAMETER	TEST CONDITIONS	MIN	TYP	MAX	UNIT
$t_{PLH(R)}$ Receiver propagation delay time, low- to high-level output	See Figure 1		500		ns
$t_{PHL(R)}$ Receiver propagation delay time, high- to low-level output	See Figure 1		500		ns
SR Driver slew rate	$R_L = 3\text{ k}\Omega$ to $7\text{ k}\Omega$, See Figure 2			30	$\text{V}/\mu\text{s}$
SR(tr) Driver transition region slew rate	See Figure 3		3		$\text{V}/\mu\text{s}$

APPLICATION INFORMATION

Typical Operating Circuit

Appendix ‘BUK100-50GL’

FET, ESW-08	Product specification
Philips Semiconductors	
PowerMOS transistor	BUK100-50GL
Logic level TOPFET	

DESCRIPTION

Monolithic temperature and overload protected logic level power MOSFET in a 3 pin plastic envelope, intended as a general purpose switch for automotive systems and other applications.

APPLICATIONS

- General controller for driving
- lamps
 - motors
 - solenoids
 - heaters

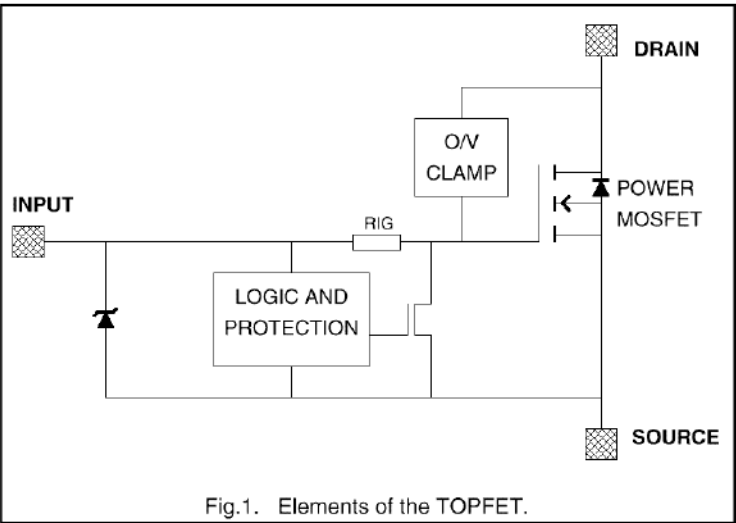
FEATURES

- Vertical power DMOS output stage
- Low on-state resistance
- Overload protection against over temperature
- Overload protection against short circuit load
- Latched overload protection reset by input
- 5 V logic compatible input level
- Control of power MOSFET and supply of overload protection circuits derived from input
- Low operating input current
- ESD protection on input pin
- Overvoltage clamping for turn off of inductive loads

QUICK REFERENCE DATA

SYMBOL	PARAMETER	MAX.	UNIT
V_{DS}	Continuous drain source voltage	50	V
I_D	Continuous drain current	13.5	A
P_D	Total power dissipation	40	W
T_j	Continuous junction temperature	150	°C
$R_{DS(ON)}$	Drain-source on-state resistance $V_{IS} = 5\text{ V}$	125	mΩ

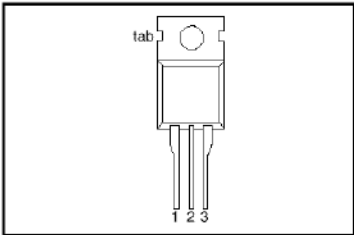
FUNCTIONAL BLOCK DIAGRAM

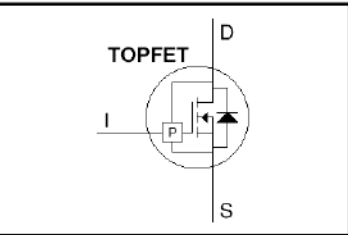
PINNING - TO220AB

PIN	DESCRIPTION
1	input
2	drain
3	source
tab	drain

PIN CONFIGURATION

SYMBOL

PowerMOS transistor
Logic level TOPFET

BUK100-50GL

LIMITING VALUES

Limiting values in accordance with the Absolute Maximum Rating System (IEC 134)

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	MAX.	UNIT
V_{DSS}	Continuous off-state drain source voltage ¹	$V_{IS} = 0 \text{ V}$	-	50	V
V_{IS}	Continuous input voltage	-	0	6	V
I_D	Continuous drain current	$T_{mb} \leq 25 \text{ }^\circ\text{C}; V_{IS} = 5 \text{ V}$	-	13.5	A
$I_{D,DC}$	Continuous drain current	$T_{mb} \leq 100 \text{ }^\circ\text{C}; V_{IS} = 5 \text{ V}$	-	8.5	A
$I_{D,DRM}$	Repetitive peak on-state drain current	$T_{mb} \leq 25 \text{ }^\circ\text{C}; V_{IS} = 5 \text{ V}$	-	54	A
P_D	Total power dissipation	$T_{mb} \leq 25 \text{ }^\circ\text{C}$	-	40	W
T_{stg}	Storage temperature	-	-55	150	$^\circ\text{C}$
T_j	Continuous junction temperature ²	normal operation	-	150	$^\circ\text{C}$
T_{sld}	Lead temperature	during soldering	-	250	$^\circ\text{C}$

OVERLOAD PROTECTION LIMITING VALUES

With the protection supply provided via the input pin, TOPFET can protect itself from two types of overload.

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	MAX.	UNIT
V_{ISP}	Protection supply voltage ³	for valid protection	4	-	V
	Over temperature protection				
$V_{DDP(T)}$	Protected drain source supply voltage	$V_{IS} = 5 \text{ V}$	-	50	V
	Short circuit load protection				
$V_{DDP(P)}$	Protected drain source supply voltage ⁴	$V_{IS} = 5 \text{ V}$	-	35	V
P_{DSM}	Instantaneous overload dissipation	$T_{mb} = 25 \text{ }^\circ\text{C}$	-	0.6	kW

OVERVOLTAGE CLAMPING LIMITING VALUES

At a drain source voltage above 50 V the power MOSFET is actively turned on to clamp overvoltage transients.

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	MAX.	UNIT
$I_{D,ROM}$	Repetitive peak clamping current	$V_{IS} = 0 \text{ V}$	-	15	A
E_{DSM}	Non-repetitive clamping energy	$T_{mb} \leq 25 \text{ }^\circ\text{C}; I_{DM} = 15 \text{ A};$ $V_{DD} \leq 20 \text{ V};$ inductive load	-	200	mJ
E_{DRM}	Repetitive clamping energy	$T_{mb} \leq 95 \text{ }^\circ\text{C}; I_{DM} = 4 \text{ A};$ $V_{DD} \leq 20 \text{ V}; f = 250 \text{ Hz}$	-	20	mJ

ESD LIMITING VALUE

SYMBOL	PARAMETER	CONDITIONS	MIN.	MAX.	UNIT
V_C	Electrostatic discharge capacitor voltage	Human body model; $C = 250 \text{ pF}; R = 1.5 \text{ k}\Omega$	-	2	kV

¹ Prior to the onset of overvoltage clamping. For voltages above this value, safe operation is limited by the overvoltage clamping energy.

² A higher T_j is allowed as an overload condition but at the threshold $T_{j(TD)}$ the over temperature trip operates to protect the switch.

³ The input voltage for which the overload protection circuits are functional.

⁴ The device is able to self-protect against a short circuit load providing the drain-source supply voltage does not exceed $V_{DDP(P)}$ maximum. For further information, refer to OVERLOAD PROTECTION CHARACTERISTICS.

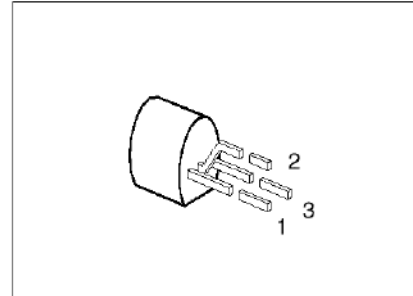
Appendix 'BC517'

darlington, ESW-09 -15

NPN Silicon Darlington Transistor

BC 517

- High current gain
- High collector current
- Complementary type: BC 516 (PNP)

Type	Marking	Ordering Code	Pin Configuration			Package ¹⁾
			1	2	3	
BC 517	—	Q62702-C825	C	B	E	TO-92

Maximum Ratings

Parameter	Symbol	Values	Unit
Collector-emitter voltage	V_{CE0}	30	V
Collector-base voltage	V_{CB0}	40	
Emitter-base voltage	V_{EB0}	10	
Collector current	I_C	500	mA
Peak collector current	I_{CM}	800	
Base current	I_B	100	
Peak base current	I_{BM}	200	
Total power dissipation, $T_C = 66\text{ °C}$	P_{tot}	625	mW
Junction temperature	T_j	150	°C
Storage temperature range	T_{stg}	– 65 ... + 150	

Thermal Resistance

Junction - ambient	$R_{th JA}$	≤ 200	K/W
Junction - case ²⁾	$R_{th JC}$	≤ 135	

Electrical Characteristicsat $T_A = 25\text{ }^{\circ}\text{C}$, unless otherwise specified.

Parameter	Symbol	Values			Unit
		min.	typ.	max.	
DC characteristics					
Collector-emitter breakdown voltage $I_C = 10\text{ mA}$	$V_{(BR)CE0}$	30	—	—	V
Collector-base breakdown voltage $I_C = 100\text{ }\mu\text{A}$	$V_{(BR)CB0}$	40	—	—	
Emitter-base breakdown voltage $I_E = 10\text{ }\mu\text{A}$	$V_{(BR)EB0}$	10	—	—	
Collector cutoff current $V_{CB} = 30\text{ V}$ $V_{CB} = 30\text{ V}, T_A = 150\text{ }^{\circ}\text{C}$	I_{CB0}	— —	— —	100 10	nA μA
Emitter cutoff current $V_{EB} = 4\text{ V}$	I_{EB0}	—	—	100	nA
DC current gain $I_C = 20\text{ mA}; V_{CE} = 2\text{ V}^{1)}$	h_{FE}	30 000	—	—	—
Collector-emitter saturation voltage ¹⁾ $I_C = 100\text{ mA}; I_B = 0.1\text{ mA}$	V_{CEsat}	—	—	1	V
Base-emitter voltage ¹⁾ $I_C = 10\text{ mA}; V_{CE} = 5\text{ V}$	V_{BE}	—	—	1.4	

Appendix 'ULN2803'

driver, ESW-11

Octal High Voltage, High Current Darlington Transistor Arrays

The eight NPN Darlington connected transistors in this family of arrays are ideally suited for interfacing between low logic level digital circuitry (such as TTL, CMOS or PMOS/NMOS) and the higher current/voltage requirements of lamps, relays, printer hammers or other similar loads for a broad range of computer, industrial, and consumer applications. All devices feature open-collector outputs and free wheeling clamp diodes for transient suppression.

The ULN2803 is designed to be compatible with standard TTL families while the ULN2804 is optimized for 6 to 15 volt high level CMOS or PMOS.

MAXIMUM RATINGS ($T_A = 25^{\circ}\text{C}$ and rating apply to any one device in the package, unless otherwise noted.)

Rating	Symbol	Value	Unit
Output Voltage	V_O	50	V
Input Voltage (Except ULN2801)	V_I	30	V
Collector Current – Continuous	I_C	500	mA
Base Current – Continuous	I_B	25	mA
Operating Ambient Temperature Range	T_A	0 to +70	$^{\circ}\text{C}$
Storage Temperature Range	T_{stg}	-55 to +150	$^{\circ}\text{C}$
Junction Temperature	T_J	125	$^{\circ}\text{C}$

$R_{\theta JA} = 55^{\circ}\text{C/W}$
Do not exceed maximum current limit per driver.

ORDERING INFORMATION

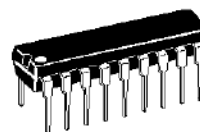
Device	Characteristics		
	Input Compatibility	$V_{CE}(\text{Max})/I_C(\text{Max})$	Operating Temperature Range
ULN2803A	TTL, 5.0 V CMOS	50 V/500 mA	$T_A = 0 \text{ to } +70^{\circ}\text{C}$
ULN2804A	6 to 15 V CMOS, PMOS		

Order this document by ULN2803/D

ULN2803 ULN2804

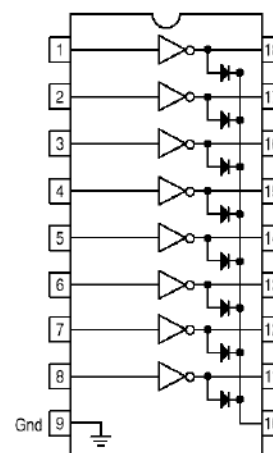
OCTAL PERIPHERAL DRIVER ARRAYS

SEMICONDUCTOR TECHNICAL DATA

A SUFFIX
PLASTIC PACKAGE
CASE 707

PIN CONNECTIONS

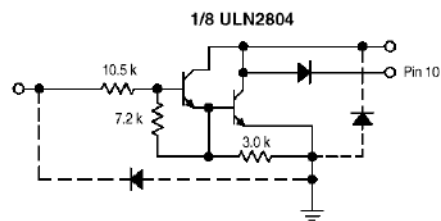
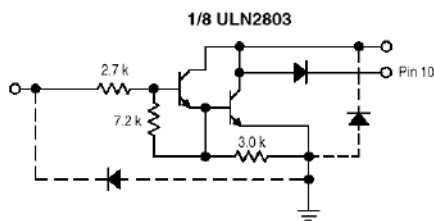

ULN2803 ULN2804

ELECTRICAL CHARACTERISTICS ($T_A = 25^\circ\text{C}$, unless otherwise noted)

Characteristic		Symbol	Min	Typ	Max	Unit
Output Leakage Current (Figure 1) ($V_O = 50\text{ V}$, $T_A = +70^\circ\text{C}$) ($V_O = 50\text{ V}$, $T_A = +25^\circ\text{C}$) ($V_O = 50\text{ V}$, $T_A = +70^\circ\text{C}$, $V_I = 6.0\text{ V}$) ($V_O = 50\text{ V}$, $T_A = +70^\circ\text{C}$, $V_I = 1.0\text{ V}$)	All Types All Types ULN2802 ULN2804	I_{CEX}	— — — —	— — — —	100 50 500 500	μA
Collector–Emitter Saturation Voltage (Figure 2) ($I_C = 350\text{ mA}$, $I_B = 500\text{ }\mu\text{A}$) ($I_C = 200\text{ mA}$, $I_B = 350\text{ }\mu\text{A}$) ($I_C = 100\text{ mA}$, $I_B = 250\text{ }\mu\text{A}$)	All Types All Types All Types	$V_{CE(sat)}$	— — —	1.1 0.95 0.85	1.6 1.3 1.1	V
Input Current – On Condition (Figure 4) ($V_I = 17\text{ V}$) ($V_I = 3.85\text{ V}$) ($V_I = 5.0\text{ V}$) ($V_I = 12\text{ V}$)	ULN2802 ULN2803 ULN2804 ULN2804	$I_{I(on)}$	— — — —	0.82 0.93 0.35 1.0	1.25 1.35 0.5 1.45	mA
Input Voltage – On Condition (Figure 5) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 300\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 200\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 250\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 300\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 125\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 200\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 275\text{ mA}$) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 350\text{ mA}$)	ULN2802 ULN2803 ULN2803 ULN2803 ULN2804 ULN2804 ULN2804 ULN2804	$V_{I(on)}$	— — — — — — — —	— — — — — — — —	13 2.4 2.7 3.0 5.0 6.0 7.0 8.0	V
Input Current – Off Condition (Figure 3) ($I_C = 500\text{ }\mu\text{A}$, $T_A = +70^\circ\text{C}$)	All Types	$I_{I(off)}$	50	100	—	μA
DC Current Gain (Figure 2) ($V_{CE} = 2.0\text{ V}$, $I_C = 350\text{ mA}$)	ULN2801	h_{FE}	1000	—	—	—
Input Capacitance		C_I	—	15	25	pF
Turn–On Delay Time (50% E_I to 50% E_O)		t_{on}	—	0.25	1.0	μs
Turn–Off Delay Time (50% E_I to 50% E_O)		t_{off}	—	0.25	1.0	μs
Clamp Diode Leakage Current (Figure 6) ($V_R = 50\text{ V}$)	$T_A = +25^\circ\text{C}$ $T_A = +70^\circ\text{C}$	I_R	—	—	50 100	μA
Clamp Diode Forward Voltage (Figure 7) ($I_F = 350\text{ mA}$)		V_F	—	1.5	2.0	V

Figure 12. Representative Schematic Diagrams

Appendix 'L293D'

driver, ESW-12

L293D
L293DD

PUSH-PULL FOUR CHANNEL DRIVER WITH DIODES

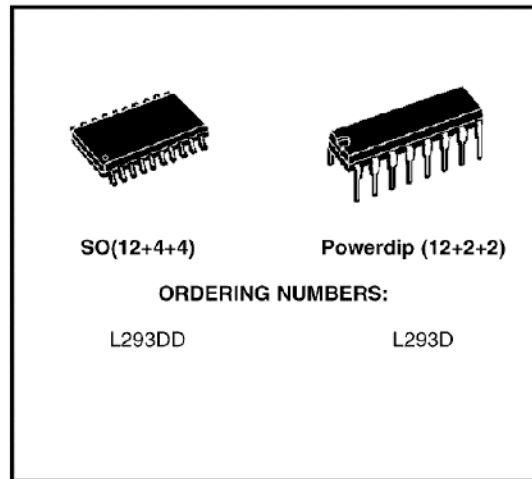
- 600mA OUTPUT CURRENT CAPABILITY PER CHANNEL
- 1.2A PEAK OUTPUT CURRENT (non repetitive) PER CHANNEL
- ENABLE FACILITY
- OVERTEMPERATURE PROTECTION
- LOGICAL "0" INPUT VOLTAGE UP TO 1.5 V (HIGH NOISE IMMUNITY)
- INTERNAL CLAMP DIODES

DESCRIPTION

The Device is a monolithic integrated high voltage, high current four channel driver designed to accept standard DTL or TTL logic levels and drive inductive loads (such as relays solenoids, DC and stepping motors) and switching power transistors.

To simplify use as two bridges each pair of channels is equipped with an enable input. A separate supply input is provided for the logic, allowing operation at a lower voltage and internal clamp diodes are included.

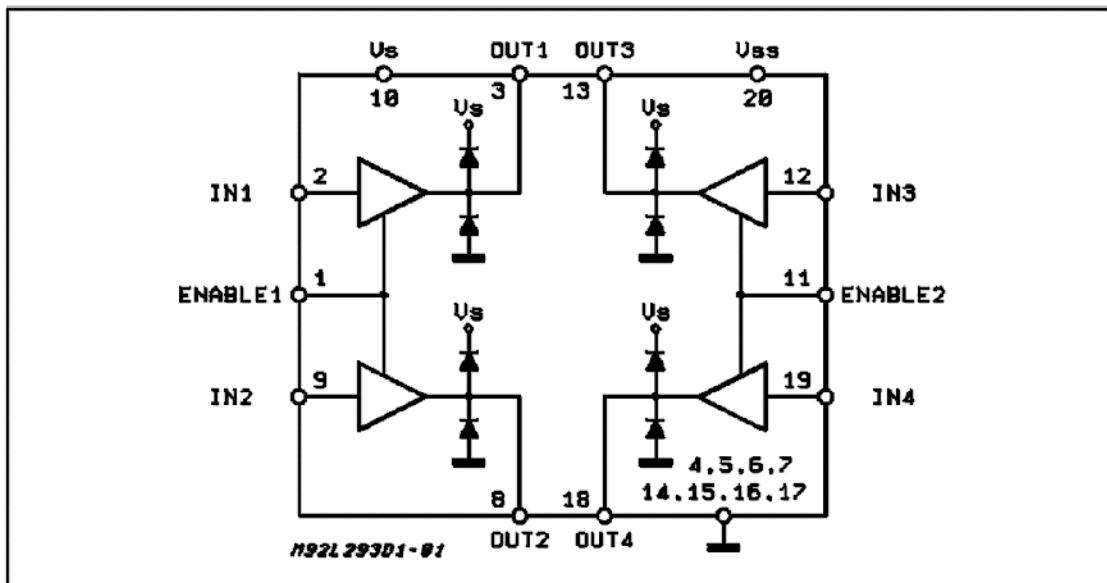
This device is suitable for use in switching applications at frequencies up to 5 kHz.

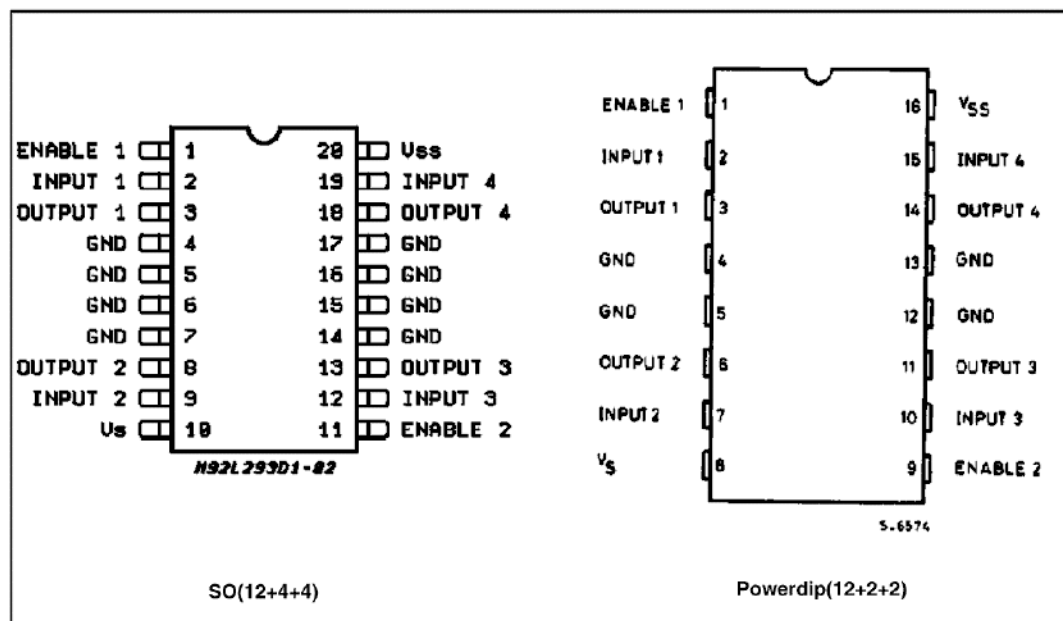
The L293D is assembled in a 16 lead plastic package which has 4 center pins connected together and used for heatsinking

The L293DD is assembled in a 20 lead surface mount which has 8 center pins connected together and used for heatsinking.

BLOCK DIAGRAM

PIN CONNECTIONS (Top view)

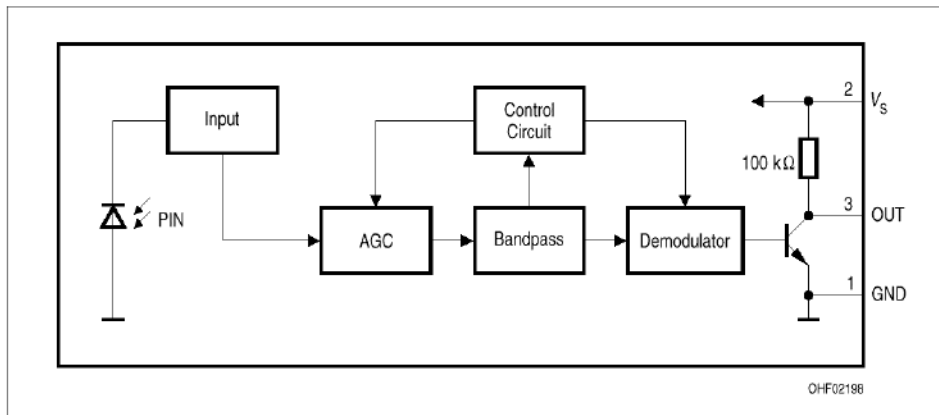
ELECTRICAL CHARACTERISTICS (for each channel, $V_S = 24\text{ V}$, $V_{SS} = 5\text{ V}$, $T_{amb} = 25\text{ }^{\circ}\text{C}$, unless otherwise specified)

Symbol	Parameter	Test Conditions	Min.	Typ.	Max.	Unit
V_S	Supply Voltage (pin 10)		V_{SS}		36	V
V_{SS}	Logic Supply Voltage (pin 20)		4.5		36	V
I_S	Total Quiescent Supply Current (pin 10)	$V_i = L; I_O = 0; V_{en} = H$		2	6	mA
		$V_i = H; I_O = 0; V_{en} = H$		16	24	mA
		$V_{en} = L$			4	mA
I_{SS}	Total Quiescent Logic Supply Current (pin 20)	$V_i = L; I_O = 0; V_{en} = H$		44	60	mA
		$V_i = H; I_O = 0; V_{en} = H$		16	22	mA
		$V_{en} = L$		16	24	mA
V_{IL}	Input Low Voltage (pin 2, 9, 12, 19)		-0.3		1.5	V
V_{IH}	Input High Voltage (pin 2, 9, 12, 19)	$V_{SS} \leq 7\text{ V}$	2.3		V_{SS}	V
		$V_{SS} > 7\text{ V}$	2.3		7	V
I_{IL}	Low Voltage Input Current (pin 2, 9, 12, 19)	$V_{IL} = 1.5\text{ V}$			-10	μA
I_{IH}	High Voltage Input Current (pin 2, 9, 12, 19)	$2.3\text{ V} \leq V_{IH} \leq V_{SS} - 0.6\text{ V}$		30	100	μA
V_{enL}	Enable Low Voltage (pin 1, 11)		-0.3		1.5	V
V_{enH}	Enable High Voltage (pin 1, 11)	$V_{SS} \leq 7\text{ V}$	2.3		V_{SS}	V
		$V_{SS} > 7\text{ V}$	2.3		7	V
I_{enL}	Low Voltage Enable Current (pin 1, 11)	$V_{enL} = 1.5\text{ V}$		-30	-100	μA
I_{enH}	High Voltage Enable Current (pin 1, 11)	$2.3\text{ V} \leq V_{enH} \leq V_{SS} - 0.6\text{ V}$			± 10	μA
$V_{CE(sat)H}$	Source Output Saturation Voltage (pins 3, 8, 13, 18)	$I_O = -0.6\text{ A}$		1.4	1.8	V
$V_{CE(sat)L}$	Sink Output Saturation Voltage (pins 3, 8, 13, 18)	$I_O = +0.6\text{ A}$		1.2	1.8	V
V_F	Clamp Diode Forward Voltage	$I_O = 600\text{ nA}$		1.3		V
t_r	Rise Time (*)	0.1 to 0.9 V_O		250		ns
t_f	Fall Time (*)	0.9 to 0.1 V_O		250		ns
t_{on}	Turn-on Delay (*)	0.5 V_i to 0.5 V_O		750		ns
t_{off}	Turn-off Delay (*)	0.5 V_i to 0.5 V_O		200		ns

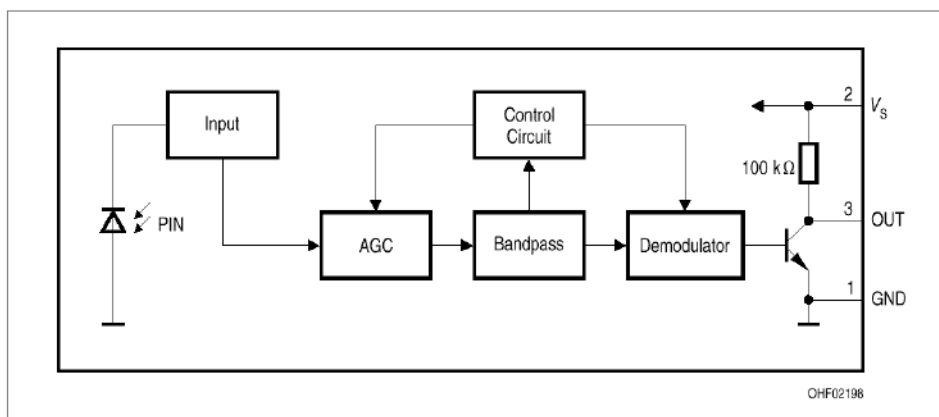
(*) See fig. 1.

Grenzwerte **Maximum Ratings**

Bezeichnung Description	Symbol Symbol	Wert Value	Einheit Unit
Betriebs- und Lagertemperatur Operation and storage temperature range	T_A, T_{stg}	- 25 ... + 85	°C
Sperrschichttemperatur Junction temperature range	T_j	100	°C
Löttemperatur Lötstelle 2 mm vom Gehäuse; Lötzeit $t \leq 5$ s Soldering temperature soldering joint ≥ 2 mm distance from package, soldering time $t \leq 5$ s	T_s	260	°C
Betriebsspannung Supply voltage	Pin 2 V_S	- 0.3 ... + 6.0	V
Betriebsstrom Supply current	Pin 2 I_{CC}	5	mA
Ausgangsspannung Output voltage	Pin 3 V_{OUT}	- 0.3 ... + 6.0	V
Ausgangsstrom Output current	Pin 3 I_{OUT}	5	mA
Verlustleistung Total power dissipation $T_A \leq 85$ °C	P_{tot}	50	mW

Blockschaltbild
Block Diagram

Blockschaltbild
Block Diagram

Appendix 'S101S101'

Solid state relays, ESW-14

SHARP

S102S01/S102S02/S202S01/S202S02

S102S01/S102S02 S202S01/S202S02

SIP Type SSR for Medium Power Control

■ Features

1. High radiation resin mold package
2. RMS ON-state current
 I_T : 8 Arms at $T_C \leq 80^\circ\text{C}$
 (With heat sink)
3. Built-in zero-cross circuit
 (S102S02/S202S02)
4. High repetitive peak OFF-state voltage
 S102S01/S102S02 V_{DRM} : MIN. 400V
 S202S01/S202S02 V_{DRM} : MIN. 600V
5. Isolation voltage between input and output
 (V_{iso} : 4 000V_{rms})
6. Approved by CSA, No. LR63705
 Recognized by UL, file No. E94758

■ Applications

1. Automatic vending machines, programmable controllers
2. Amusement equipment

■ Model Line-ups

	For 100V lines	For 200V lines
For phase control No built-in zero-cross circuit	S102S01	S202S01
Built-in zero-cross circuit	S102S02	S202S02

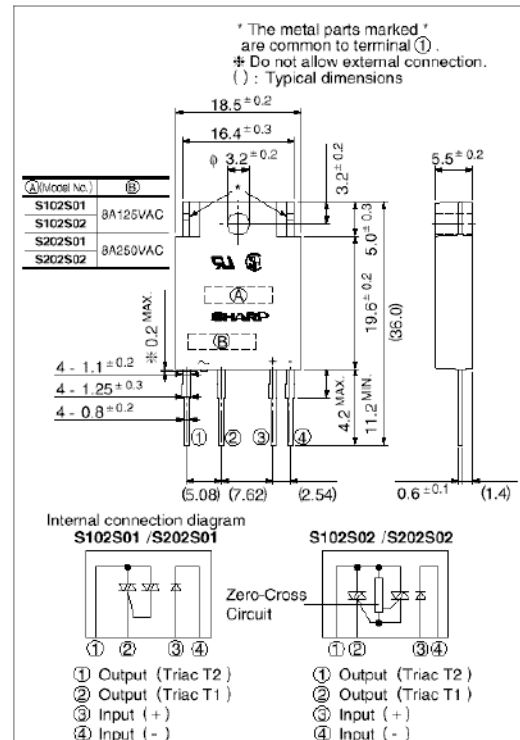
■ Absolute Maximum Ratings

($T_a = 25^\circ\text{C}$)

Parameter	Symbol	Rating		Unit	
		S102S01 S102S02	S202S01 S202S02		
Input	Forward current	50		mA	^{*1} $T_C \leq 80^\circ\text{C}$ ^{*2} 50Hz sine wave, $T_j = 25^\circ\text{C}$ start ^{*3} 60Hz AC for 1 minute, 40 to 60% RH. Apply voltages between input and output, by the dielectric withstand voltage tester with zero- cross circuit. (Input and output shall be shorted respectively). (Note) When the isolation voltage is necessary at using external heat sink, please use the insulation sheet. ^{*4} For 10 seconds
	Reverse voltage	6		V	
Output	^{*1} RMS ON-state current	8		A _{rms}	
	^{*2} Peak one cycle surge current	80		A	
	Repetitive peak OFF-state voltage	400	600	V	
	Non-repetitive peak OFF-state voltage	400	600	V	
	Critical rate of rise of ON-state current	50		A/ μs	
	Operating frequency	45 to 65		Hz	
^{*3} Isolation voltage		4 000		V _{rms}	
Operating temperature		- 25 to + 100		$^\circ\text{C}$	
Storage temperature		- 30 to + 125		$^\circ\text{C}$	
^{*4} Soldering temperature		260		$^\circ\text{C}$	

■ Outline Dimensions

(Unit : mm)

"In the absence of confirmation by device specification sheets, SHARP takes no responsibility for any defects that occur in equipment using any of SHARP's devices, shown in catalogs, data books, etc. Contact SHARP in order to obtain the latest version of the device specification sheets before using any SHARP's device."

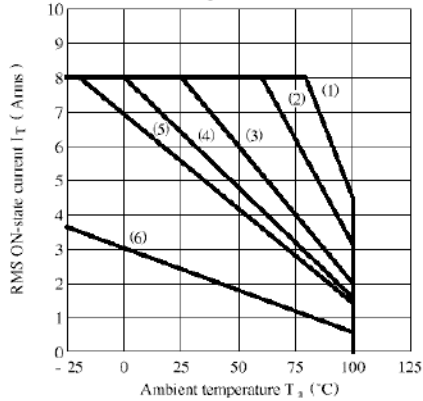
a

■ Electro-optical Characteristics

(Ta = 25°C)

Parameter		Symbol	Conditions	MIN.	TYP.	MAX.	Unit
Input	Forward voltage	V_F	$I_F = 20\text{mA}$	-	1.2	1.4	V
	Reverse current	I_R	$V_R = 3\text{V}$	-	-	10^{-4}	A
Output	Repetitive peak OFF-state current	I_{DRM}	$V_D = V_{\text{DRM}}$	-	-	10^{-4}	A
	ON-state voltage	V_T	Resistance load $I_F = 20\text{mA}$, $I_T = 2\text{Arms}$	-	-	1.5	V_{rms}
	Holding current	I_H	-	-	-	50	mA
	Critical rate of rise of OFF-state voltage	dV/dt	$V_D = 2/3 \cdot V_{\text{DRM}}$	30	-	-	$V/\mu\text{s}$
	Critical rate of rise of commutating OFF-state voltage	$(dV/dt)_c$	$T_J = 125^\circ\text{C}$, $dI_T/dt = 4.0\text{A/ms}$, $V_D = 400\text{V}$	5	-	-	$V/\mu\text{s}$
	Zero-cross voltage	V_{OX}	$I_F = 8\text{mA}$	-	-	35	V
Transfer characteristics	Minimum trigger current	I_{FT}	$V_D = 12\text{V}$, $R_L = 30\Omega$	-	-	8	mA
			$V_D = 6\text{V}$, $R_L = 30\Omega$	-	-	8	mA
	Isolation resistance	R_{ISO}	DC500V, 40 to 60 % RH	10^{10}	-	-	Ω
	Turn-on time	t_{on}	AC 50Hz	-	-	1	ms
				-	-	10	ms
	Turn-off time	t_{off}	-	-	-	10	ms
Thermal resistance (Between junction and case)		$R_{\text{th(j-c)}}$	-	-	4.5	-	$^\circ\text{C/W}$
Thermal resistance (Between junction and ambience)		$R_{\text{th(j-a)}}$	-	-	40	-	$^\circ\text{C/W}$

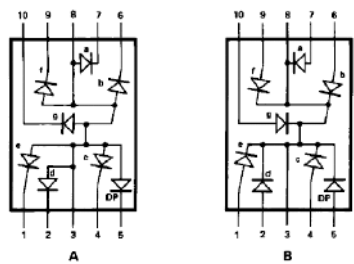
Fig. 1 RMS ON-state Current vs. Ambient Temperature

- (1) With infinite heat sink
- (2) With heat sink (200 x 200 x 2 mm Al plate)
- (3) With heat sink (100 x 100 x 2 mm Al plate)
- (4) With heat sink (75 x 75 x 2 mm Al plate)
- (5) With heat sink (50 x 50 x 2 mm Al plate)
- (6) Without heat sink
- (Note) With the Al heat sink set up vertically, tighten the device at the center of the Al heat sink with a torque of 0.4N • m and apply thermal conductive silicone grease on the heat sink mounting plate. Forceful cooling shall not be carried out.

Appendix ‘LTS547AR’

7-segment-LED-display, ESW-16

Figuur 35 Interne aansluitingen van het display

14.2 mm (0.56 inch) Seven Segment Displays

Technical Data

HDSP-530X Series
HDSP-532X Series
HDSP-550X Series
HDSP-552X Series
HDSP-560X Series
HDSP-562X Series
HDSP-570X Series
HDSP-572X Series
HDSP-H15X Series

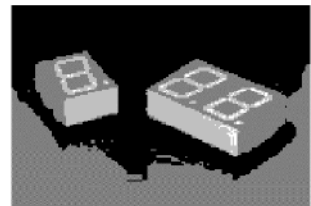
Features

- **Industry Standard Size**
- **Industry Standard Pinout**
15.24 mm (0.6 in.) DIP Leads
on 2.54 mm (0.1 in.) Centers
- **Choice of Colors**
Red, AlGaAs Red, High
Efficiency Red, Yellow, Green
- **Excellent Appearance**
Evenly Lighted Segments
Mitered Corners on Segments
Gray Package Gives Optimum
Contrast
± 50° Viewing Angle
- **Design Flexibility**
Common Anode or Common
Cathode
Single and Dual Digits
Right Hand Decimal Point
± 1. Overflow Character

- **Categorized for Luminous Intensity**
Yellow and Green Categorized
for Color
Use of Like Categories Yields a
Uniform Display
- **High Light Output**
- **High Peak Current**
- **Excellent for Long Digit String Multiplexing**
- **Intensity and Color Selection Option**
See Intensity and Color
Selected Displays Data Sheet
- **Sunlight Viewable AlGaAs**

Description

The 14.2 mm (0.56 inch) LED seven segment displays are designed for viewing distances up

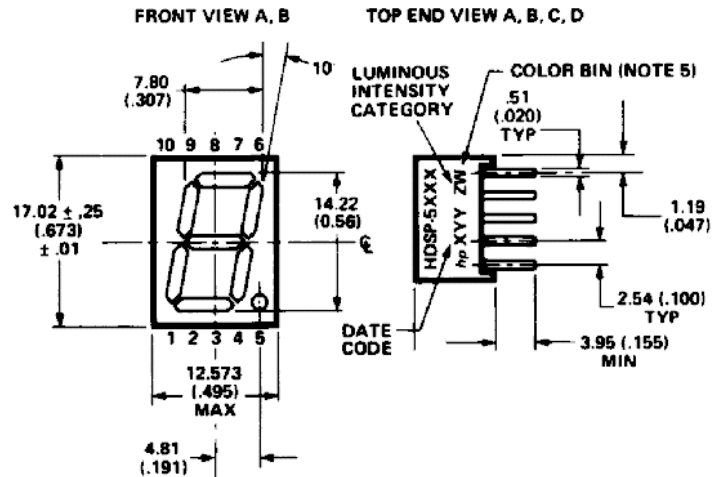
to 7 metres (23 feet). These devices use an industry standard size package and pinout. Both the numeric and ± 1 overflow devices feature a right hand decimal point. All devices are available as either common anode or common cathode.

Devices

Red HDSP-	AlGaAs Red HDSP- ^[1]	HER HDSP- ^[1]	Yellow HDSP-	Green HDSP-	Description	Package Drawing
5301	H151	5501	5701	5601	Common Anode Right Hand Decimal	A
5303	H153	5503	5703	5603	Common Cathode Right Hand Decimal	B
5307	H157	5507	5707	5607	Common Anode ± 1. Overflow	C
5308	H158	5508	5708	5608	Common Cathode ± 1. Overflow	D
5321		5521	5721	5621	Two Digit Common Anode Right Hand Decimal	E
5323		5523	5723	5623	Two Digit Common Cathode Right Hand Decimal	F

Note:

1. These displays are recommended for high ambient light operation. Please refer to the HDSP-H10X/K12X AlGaAs and HDSP-555X HER data sheet for low current operation.

Figuur 36 Aangezicht van het display

PIN	FUNCTION					
	A	B	C	D	E	F
1	CATHODE e	ANODE e	CATHODE c	ANODE c	E CATHODE NO. 1	E ANODE NO. 1
2	CATHODE d	ANODE d	ANODE c, d	CATHODE c, d	D CATHODE NO. 1	D ANODE NO. 1
3	ANODE ^[3]	CATHODE ^[4]	CATHODE b	ANODE b	C CATHODE NO. 1	C ANODE NO. 1
4	CATHODE c	ANODE c	ANODE a, b, DP	CATHODE a, b, DP	DP CATHODE NO. 1	DP ANODE NO. 1
5	CATHODE DP	ANODE DP	CATHODE DP	ANODE DE	E CATHODE NO. 1	E ANODE NO. 2
6	CATHODE b	ANODE b	CATHODE a	ANODE a	D CATHODE NO. 2	D ANODE NO. 2
7	CATHODE a	ANODE a	ANODE a, b, DP	CATHODE a, b, DP	G CATHODE NO. 2	G ANODE NO. 2
8	ANODE ^[3]	CATHODE ^[4]	ANODE c, d	CATHODE c, d	C CATHODE NO. 2	C ANODE NO. 2
9	CATHODE f	ANODE f	CATHODE d	ANODE d	DP CATHODE NO. 2	DP ANODE NO. 2
10	CATHODE g	ANODE g	NO PIN	NO PIN	B CATHODE NO. 2	B ANODE NO. 2
11					A CATHODE NO. 2	A ANODE NO. 2
12					F CATHODE NO. 2	F ANODE NO. 2
13					DIGIT NO. 2 ANODE	DIGIT NO. 2 CATHODE
14					DIGIT NO. 1 ANODE	DIGIT NO. 1 CATHODE
15					B CATHODE NO. 1	B ANODE NO. 1
16					A CATHODE NO. 1	A ANODE NO. 1
17					G CATHODE NO. 1	G ANODE NO. 1
18					F CATHODE NO. 1	F ANODE NO. 1

NOTES:

1. ALL DIMENSIONS IN MILLIMETRES (INCHES).

2. ALL UNTOLERANCED DIMENSIONS ARE FOR REFERENCE ONLY.

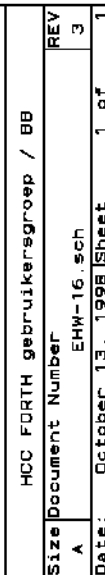
3. REDUNDANT ANODES.

4. REDUNDANT CATHODES.

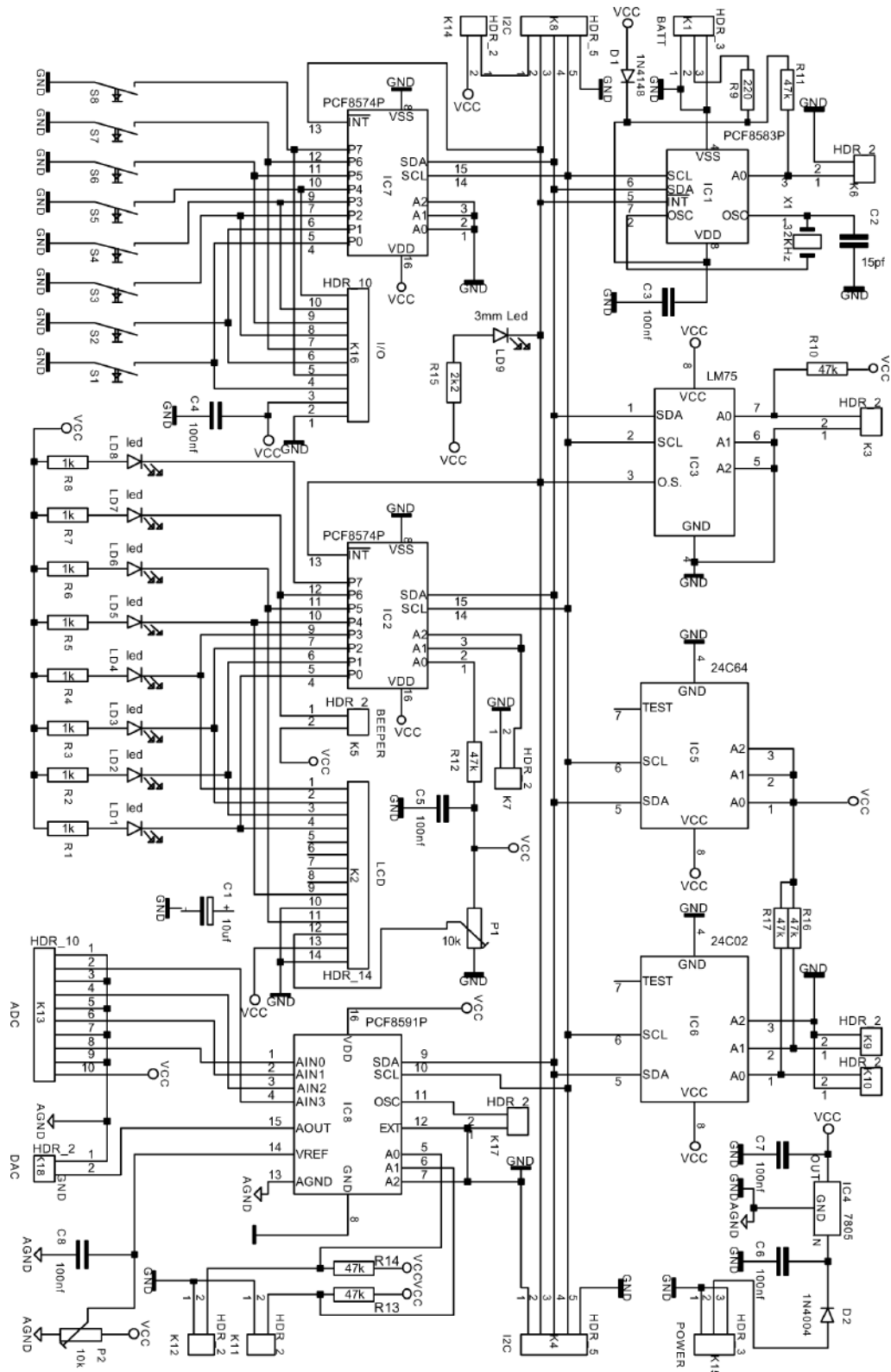
5. FOR HDSP-5600/5700 SERIES PRODUCT ONLY.

Figuur 37 Aansluitingen van het display

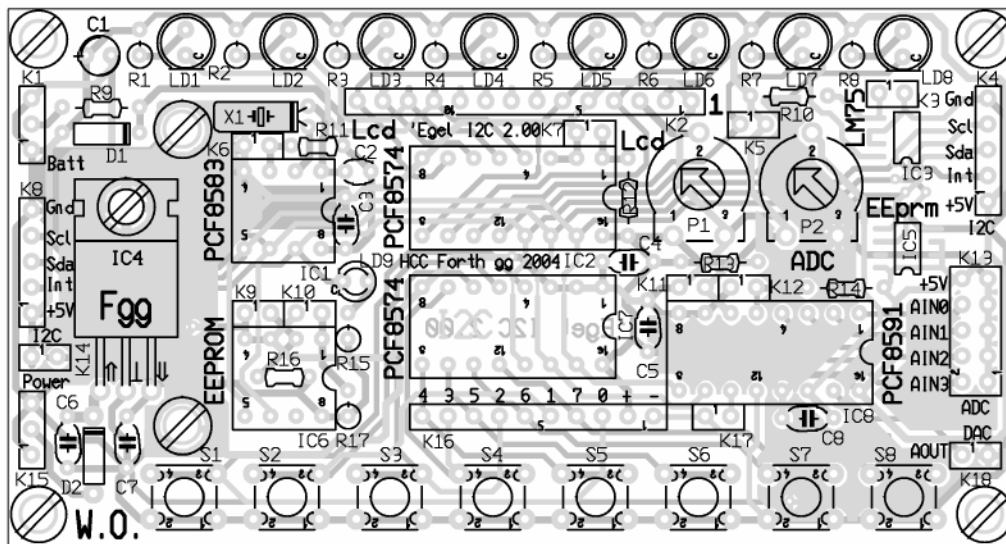
Figuur 38 Schema van EHW18-D

Appendix 'I²C-print'

Figuur 39 schema van de I2C-print

Figuur 40 Layout van de I2C-print

Appendix ‘Bouwtips’

Als er jumpers voorgeschreven zijn, plaats dan bij het testen van de schakeling alleen de voorgeschreven jumpers! De overige moeten er uit. Als je dipswitches gebruikt: zet dan de overige op ‘OFF’.

Plaats een merkteken op het AT51-printje bij de plaats waar de U-vormige uitsparing van de chip hoort. Het voetje moet ook in die richting wijzen. Er bestaat dan weinig kans op verkeerd plaatsen. Daar kan de AT89Cx051 nu eenmaal niet tegen.

De ZIF- (Zero Insertion Force-) voet van Textool op de FLAP is geplaatst op twee gestapelde standaard DI(L)P-voetjes. Dat is nodig in verband met de hoogte. Het stapelen gaat soms wat lastig. Eenmaal geplaatst kun je ze beter zo laten zitten. De ZIF-voet is vrij prijzig maar hij spaart de controllerpootjes.

Bij het overplaatsen van de controller van de ZIF-voet naar het voetje op de AT51 moet je altijd de pootjes controleren en zonodig rechtzetten! En bij het plaatsen de chip losjes opzetten, controleren en met gevoel in de voet duwen.

De voeding:

Voor de AF en de FLAP: 15V 400 mA, eenvoudig gestabiliseerd. Een FAT-15V-printje is leverbaar

Het AF-bord kan samen met FLAP en voeding op een kunststof plaat gemonteerd worden, model BaBoPlex.

De resetknop voor het AF-bord heeft een plaatsje gevonden op de print van de voeding.

Het AF-bord kan van een NiCad -backupbatterij voorzien worden. Een NiCad-lader is voorzien op het AF-bord. De nominale accuspanning moet tenminste 3 Volt bedragen en maximaal 5 Volt. Het F+-bord is standaard voorzien van een Lithium batterij. Daarmee hou je de Crosscompiler-software in RAM wekenlang vast en hoeft je de crosscompiler niet elke keer in het AF-bord te laden.

Bij gebruik van gewone penlights is er een extra diode nodig om te voorkomen dat ze vanaf het AF-bord voedingsspanning krijgen. Een beetje voorzichtig daarmee dus!

De FET BUK-100-50 in project ESW-08 is relatief duur, maar heeft veel meer mogelijkheden dan hier benut worden, bijvoorbeeld thermische-, kortsluit- en overspanningsbeveilingen. Je kunt dergelijke componenten ook in een passend voetje stoppen. Het kan nuttig zijn om van transistoren die direct op het bordje worden gesoldeerd de pootjes lang te houden. Dan zijn ze later, na het uitsolderen, nog bruikbaar.

Bij het hoofdstuk over RS232 is gekozen voor een baudrate van 2400, maar de software geldt alleen voor een 6-MHz-kristal

Achterflap / Colophon

Het 'Egelproject is ontstaan naar aanleiding van vragen en ruime belangstelling op afgelopen HCC-dagen waar de Forth-gg een aantal van de ontwerpen van Willem Ouwerkerk, die ook in het werkboek voorkomen, op de balie had liggen. Daarbij putte de werkgroep inspiratie uit de 'Basic Stamp' van de Amerikaanse fabrikant Parallax. Zie de publikaties daarover in Elektuur. Natuurlijk geven we bij het programmeren de voorkeur aan Forth boven Basic. Stamp vertalen we met 'postzegel'. De benaming ontwikkelde zich van Postzegel via (Postz)egel naar 'Egel. Het teken ' (tick) heeft in de programmeertaal Forth de betekenis van "adres". Overigens zeggen wij gewoon "Egel".

De projecten zijn door de werkgroep ontworpen, gebouwd en getest. De werkwijze van de groep was erop gericht goed geteste en gedocumenteerde toepassingen samen te stellen. Daarom was er:

- Maandelijks een bijeenkomst
- Eerst een ontwerp, dat vervolgens werd gebouwd en er werd software geschreven
- Daarna een beschrijving gemaakt
- Het eerste commentaar verwerkt
- Door een daarvoor aangestelde tester is de verkrijgbaarheid van onderdelen, de bouwprocedure, de software, de documentatie en wat al niet meer uitgeprobeerd.
- Diens commentaar verwerkt en zonodig het project opnieuw getest, enzovoorts

Samenstelling van de oorspronkelijke Egel-werkgroep:

Willem Ouwerkerk	Arnhem
Bas Boetekees	Maarssen
Paul Wiegman	Alkmaar
Dick Willemse	Amsterdam
At van Wijk	Hoorn
Leendert van den Heuvel	Velp

Taken van de werkgroepleden bij de eerste druk:

Willem leverde de projecten, maakte de eerste opstelling en bleef de software aanpassen en documenteren. Bas testte zowel de hardware als de software, voelde de teksten aan de tand, ontwierp ook nog printplaten en etste die. Paul ontwierp de figuren, verzorgde de opmaak en maakte het werkboek produktierijp. Leendert verzorgde de teksten en allen droegen zorg voor de broodnodige kritische begeleiding.

Bij de tweede druk was Leendert helaas niet meer beschikbaar. Zijn taak als redacteur is overgenomen door Ben Koehorst. In deze druk is de feedback van de gebruikers van het eerste uur zo goed mogelijk verwerkt. Verder hebben de werkgroepleden aan de hand van eigen ervaringen en overleg, zowel onderling als met gebruikers, een aantal wijzigingen voorgesteld.

Derde druk is herzien en bijgewerkt.

De werkgroep gaat door en zal voor een tweede werkboek een aantal meer samengestelde projecten uitwerken, bijvoorbeeld een robotarm, een PIR/sensor, satelliet-schotelbesturing. Als U ideeën heeft voor interessante onderwerpen dan kunt U die ook aan ons kwijt:

Willem Ouwerkerk e-mail: voorz@forth-gg.hobby.nl
Boulevard Heuvelink 126
6828 KW Arnhem telefoon: 026 443 1305

HCC Forth g.g. op het internet <http://www.forth.hccnet.nl/>

3^e druk najaar 2004 © 1998-2004 HCC Forth gebruikersgroep.